

REVISTA MUSICAL CATALANA

WWW.REVISTAMUSICAL.CAT

350

ABRIL - MAIG 2016 | 4€

MARCO MEZQUIDA
Ànima inquieta,
músic compromès

**NOVES FORMES DE
GAUDIR DE LA MÚSICA**
El format 3.0, nou aliat
dels melòmans clàssics

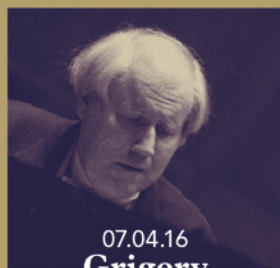
**L'ADÉU DE
JOSEP VILA I CASAÑAS**
En el 125è aniversari
de l'Orfeó Català

Irène Theorin

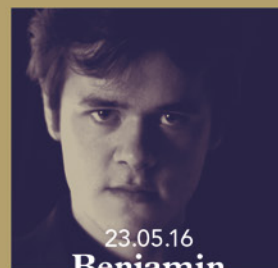
TURANDOT AL FESTIVAL CASTELL DE PERALADA

El Palau *batega*, viu-lo *en directe!*

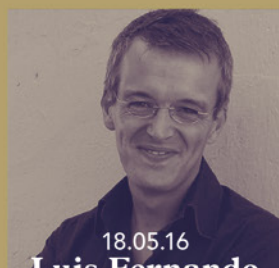
Fes el teu abonament a mida amb 5 recitals de piano
a partir de 94,50 euros

07.04.16
**Grigory
Sokolov**
Chopin i Schumann

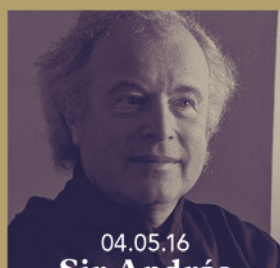
23.05.16
**Benjamin
Grosvenor**
Chopin, Lizst i Granados

18.05.16
**Luis Fernando
Pérez**
Homenatge a Granados

26.05.16
**Lars
Vogt**
Variacions Goldberg

04.05.16
**Sir András
Schiff**
Darreres grans sonates

També disponible el Pack Bach amb tres concerts únics
per només 90 euros

24.04.16
**Isabelle
Faust**
Sonates i Partites

26.05.16
**Lars
Vogt**
Variacions Goldberg

16.06.16
**William
Christie**
Missa en Si menor de Bach

**Ja a la venda a www.palaumusica.cat
i a Taquilles del Palau de la Música**

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Abonament A5: de 5 a 9 concerts (10% de descompte)
Abonament A10: de 10 a 14 concerts (15% de descompte)
Abonament A15: 15 o més concerts (20% de descompte)

Taquilles del Palau de la Música
Tel.: 902 442 882
taquilles@palaumusica.cat
abonaments@palaumusica.cat

TANQUEM L'EDICIÓ d'aquest número rodó de la «Revista Musical Catalana», el 350, amb l'adéu a un dels directors d'orquestra més influents del segle XX, l'austríac Nikolaus Harnoncourt (Berlín, 6 de desembre de 1929-St. Georgen im Attergau, Àustria, 5 de març de 2016). Fundador del Concentus Musicus Wien l'any 1953, un dels primers grups d'interpretació antiga amb criteris històrics, Harnoncourt és un exemple fidedigne de l'evolució que la música ha fet les darreres dècades. Provenint d'una família aristocràtica, el seu perfil esdevé un model del que els canvis socials i polítics del segle XX han aportat de positiu en l'àmbit de la música, mentre que paradoxalment aquest segle XX ha suposat també l'ascens i caiguda del valor de la música, des del punt de vista artístic i filosòfic. El perfil de Harnoncourt representa la democratització i normalització de l'exercici musical i l'enaltiment d'un art que tracta d'igual a igual els homes, però que no sempre ha estat tractat d'igual a igual pels homes.

Anant encara molt més enllà, el cas de Harnoncourt és el d'un músic visionari que, bevent encara de la tradició postromàntica en l'àmbit de la interpretació, va saber apartar-se –abandonant el camí defensat per músics de la categoria de Karajan– per acostar-se a la música des d'una altra perspectiva. Així, Harnoncourt va passar de tocar el violoncel sota les ordres de Karajan amb la Simfònica de Viena, a tocar la viola de gamba i fundar una orquestra, el Concentus Musicus Wien, que aleshores tenia com a principal objectiu la recerca de l'originalitat –entesa com a autenticitat i rigor històric– en la interpretació de la música antiga, tot deixant de banda els manierismes viciats per anys d'inèrcia i personalismes. Absolutament de referència són els enregistraments de les *Cantates* de Bach amb Gustav Leonhardt al clavicèmbal, però també ho són, llegit des d'un primigeni segle XXI, els seus textos sobre música i filosofia de l'art. En *La música como discurso sonoro* (Acantila-

do) es pot gaudir del seu realisme crític no exempt d'un cert idealisme. Harnoncourt critica el caràcter utilitari en què s'ha transformat el “consum” musical, fortament influenciat pels avenços tecnològics i la seva empremta en els usos socials. Malgrat això, albira la possibilitat de recuperar el “sentit de la música” i la capacitat de comprendre la força, el contingut i el missatge de compositors com Monteverdi, Bach o Mozart convidant el melòman a fer-se quatre preguntes essencials: què significa la música en la seva vida?, escolta vostè música?, de quina manera?, i què és per a vostè la música? En el seu comiat dels escenaris, el mes de desembre de 2015 passat, amb 86 anys, Harnoncourt va dirigir una carta als seguidors dels seus concerts al Musikverein de Viena, en què apel·lava a la relació profunda entre els músics a l'escenari i el públic a la sala de concerts, amb una preciosa frase que resumeix el seu ideari vital: “*Ens hem convertit en una venturosa comunitat de descobridors!*” Que l'existència de visionaris com Harnoncourt facin reconèixer-nos com a afortunats descobridors dia rere dia d'aquest inabastable univers que és la música. 📖

COL·LABOREN EN AQUEST NÚMERO

Miquel Gené
És musicòleg, intèrpret, docent, crític musical i realitzador audiovisual. Entrevista el pianista Marco Mezquida.

Víctor Medem
Té àmplia experiència en la gestió i programació musical. Ha treballat a Munic, Baden-Baden, Heidelberg i Barcelona. És l'autor de la segona part del Dossier.

Ana María Dávila
Periodista especialitzada en àmbit cultural i musical. Ens parla de la nova edició dels Premis Reina Sofía que patrocina la Fundació Ferrer-Salat.

Pere Andreu Jariod
Desenvolupa la seva activitat en el camp de la divulgació musical, en àmbits escrits, radiofònics i/o educatius. Ens acosta a la pròxima edició del Festival Mixtur.

Jordi Alomar
És musicòleg. Investigador en sociologia de la música al Centre d'Estudis de Cultura, Política i Societat de la Universitat de Barcelona. Ens presenta el compositor Henri Dutilleux.

REVISTA MUSICAL CATALANA

WWW.REVISTAMUSICAL.CAT

Núm. 350 • Abril-Maig 2016
5a Època • Any XXXII

www.revistamusical.cat
facebook.com/
revistamusicalcatalana
twitter.com/RevistaMusCat

Consell Editorial: Rafael Argullol,
Pere Artís, Josep M. Busquets,
Salvador Cardús, Benet Casablancas,
Jaume Comellas, Gabriel Ferrer,
Joaquim Garrigosa, Albert Guinovart,
Carles Guinovart, Lluís Millet i Loras,
Ramon Muntaner, Antoni Pallès, Àlex
Robles Fitó, Antoni Ros Marbà, Àlex
Susanna i Josep Vila i Casañas.

Direcció: Mercedes Conde Pons
mconde@palaumusica.cat
Tel.: 93 295 72 26

Redacció: Teresa Martínez
revista@palaumusica.cat
Tel.: 93 295 72 28

Consell de Redacció: Josep
Barcons, Mercedes Conde Pons,
Elena Cuesta, Sílvia Díez, Javier
Pérez Senz i Pere Romanillos.

Col·laboren en aquest número:
Jordi Alomar, Josep Barcons Palau,
Clàudia Brufau, Marc Busquets,
Mercedes Conde Pons, Xavier
Chavarría, Ana M. Dávila, Sílvia Díez,
Víctor García de Gomar, Miquel Gené,
Pep Gorgori, Víctor Medem, Javier
Pérez Senz, Mila Rodríguez, Quim
Roser, Lluís Trullén, Jacobo Zabalo,
Jordi Urpí i Eduard V. Patsi.

Publicitat: Mercedes Conde Pons
mconde@palaumusica.cat
Tel.: 93 295 72 26

Edita: Sàpiens Publicacions
(Sàpiens, SCCL)
Fundació Orfeó Català-Palau
de la Música Catalana

**Conceptualització i realització
editorial:**
Àrea de desenvolupament
i nous projectes:
**Sàpiens Publicacions
(Sàpiens, SCCL)**
www.sapienspublicacions.cat

Director de l'àrea: Gerard Birbe
gbirbe@sapienspublicacions.cat

Coordinació: Sílvia Díez

Disseny editorial: Albert Bernat

Il·lustració: Roger Pibernat

Impressió: Rotocayfo
(Impresia Ibérica)

Distribució
UDL Libros

Dipòsit legal: B-34.432/83
ISSN: 1887-2980
Membre de l'APPEC
Membre de CEDRO
Versió digital: iQuiosc.cat

Mariona Carulla i Font, presidenta

c/ Palau de la Música, 4-6
08003 Barcelona
Tel.: 93 295 72 00
Palau de la Música Catalana, telèfon
d'atenció al client: 902 442 882
(de dilluns a dissabte, de 9.30 a 21 h)
www.palaumusica.cat
www.orfeocatala.cat

Amb el suport de:

Portada: Irène Theorin.
Foto de Quim Roser

Els articles publicats a la «Revista Musical Catalana» expressen només l'opinió de l'autor. «Revista Musical Catalana» no mantindrà correspondència amb els autors d'originals no encarregats i enviats espontàniament a la Redacció.

EDITORIAL	3
IMPRESCINDIBLES	6
NOTÍCIES	10

EN PORTADA

IRÉNE THEORIN

<i>La Brünnhilde del segle XXI</i>	14
--	----

REPORTATGE

MECENATGE NOBLE I DISCRET

<i>La tasca de la Fundació Ferrer-Salat</i>	18
---	----

CORAL

L'ADÉU DE JOSEP VILA

<i>Celebració i comiat</i>	22
----------------------------------	----

ÒPERA

NOVA TEMPORADA 2016-17 DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

<i>Més títols i menys innovació</i>	26
---	----

UN DIA AMB...

MARCO MEZQUIDA

<i>Ànima inquieta, músic compromès</i>	28
--	----

DOSSIER

NOVES FORMES DE GAUDIR DE LA MÚSICA

<i>Música en 'Streaming'</i>	32
------------------------------------	----

Benedikt Stampa, creador

<i>de <ClassiConn></i>	36
------------------------------------	----

DANSA

TALENT EXPORTAT

<i>Ballarins catalans que triomfen fora</i>	40
---	----

Aquesta revista té banda sonora. Escolta-la a Spotify

32

BERLINER PHILHARMONIKER

MÚSIQUES MODERNES

EL FESTIVAL MIXTUR ES CONSOLIDA

Barcelona, punt de trobada internacional 44

L'ÀNIMA DEL SO

SOLÉ LUTHIERS

Un Stradivari convertit en llibre 46

EL COMPOSITOR

HENRI DUTILLEUX

La precisió de l'orfebre 50

ESCENARIS DEL MÓN

TEATRO ALLA SCALA

El Vaticà de l'òpera 52

ACCENTS 56

MÚSICA ENCREUADA 62

MÚSICA A LA RÀDIO 64

MELÒMANS

PACO MIR

Humorista i actor 66

46

QUIM ROSER

28

QUIM ROSER

IMPRESINDIBLES

CONCERT

ANNE-SOPHIE MUTTER

La violinista alemanya Anne-Sophie Mutter és un d'aquells fenòmens musicals que marquen un estil propi que canvia la manera de percebre un determinat instrument. Amb només 13 anys va ser descoberta per Herbert von Karajan i amb el seu mestratge es convertiria en un fenomen musical i icònic gràcies al seu estil, de què encara avui gaudeix, amb més de cinquanta anys, i posà de moda els vestits d'escot "paraula d'honor" entre les violinistes joves. Reconeguda internacionalment com una de les millors violinistes del món, per mèrits sobradament demostrats, torna al Palau de la Música Catalana amb el seu grup barroc I Virtuosi, amb el qual interpretarà obres cabdals per al violí concertant, com són *Les quatre estacions* d'Antonio Vivaldi i el *Concert per a dos violins, en Re menor, BWV 1043* de J. S. Bach. A més, el concert inclou el *Nonet* d'André Previn, obra estrenada l'any 2014. Previn, nord-americà d'origen jueu alemany, compositor i director d'orquestra, és el segon marit de la violinista i actualment estan cordialment separats.

1 D'ABRIL
AL PALAU DE
LA MÚSICA
CATALANA

• **01/04 (20.30 h).** Palau de la Música Catalana. • **Preu:** de 15 a 100 €.
• **Cicle:** Palau 100 Constel·lació. • **Organitza:** Fundació Orfeó Català-Palau de la Música.
Més informació a www.palaumusica.cat

ABRIL

12/04. *Simon Boccanegra* de Verdi

A l'estil de les grans òperes verdianes, *Simon Boccanegra* requereix grans solistes i una gran massa coral, amb grans números de conjunt molt inspirats. En aquesta revisió de la coproducció de Ginebra i el Liceu, es podran sentir veus mítiques com les de Leo Nucci, Plácido Domingo o Ferruccio Furlanetto, amb d'altres en plena maduresa, com Barbara Fritoli o Ramón Vargas.

www.liceubarcelona.cat

12/04. Arnold Schoenberg Chor

Considerat un dels millors cors del món, la formació vienesa aterra al Palau de la Música Catalana com a cor estrella del Cicle Coral Orfeo Català. Sota la direcció del seu fundador, Erwin Ortner, oferirà un exigent repertori que inclou motets de Mendelssohn i Bruckner i cançons de Reger, Schubert i Brahms, en un ampli ventall del romanticisme alemany.

www.palaumusica.cat

14/04. *El viatge de Goerne* i Kentridge

Produït per alguns dels principals auditoris i festivals europeus, el *Viatge d'hivern* de Schubert en la veu de Matthias Goerne i projeccions de vídeos de l'artista sud-africà William Kentridge ha recollit nombrosos elogis allà on s'ha vist. Aquesta proposta és exquisida, tant per als que coneixen i admiren el talent del baríton alemany com per als amants de l'art contemporani.

www.palaumusica.cat

14/04. Alba Ventura a L'Auditori

Alumna d'Alicia de Larrocha en la seva infància, Alba Ventura ofereix un recital d'homenatge a Enric Granados, del qual la pianista barcelonina va ser portaveu internacional, amb motiu del centenari de la mort del compositor de Lleida. Ventura oferirà algunes de les obres més estimades de Granados, com els *Valsos poètics*, junt amb obres de Cervelló, Casablancas i Chopin.

www.auditori.cat

18/04. Daniel Harding a Ibercamera

Daniel Harding i Maria João Pires es retroben amb el seu públic fidel gràcies a Ibercamera junt amb l'Orquestra Simfònica de la Ràdio de Suècia, en un programa simfònic a l'Auditori de Barcelona amb dues obres referencials de Mozart i Dvořák: el *Concert per a piano núm. 17* del compositor austriac i la *Simfonia núm. 9, "del Nou Món"* del bohemí.

www.auditori.cat

21/04. Anna Alàs al Palau

La mezzosoprano terrassenca Anna Alàs ofereix el seu particular

JAVIER DEL REAL

DEL 17
DE MAIG
AL 1 DE JUNY
AL LICEU

CAMBRA

ROMEU I JULIETA

MAGNÍFICA VERSIÓ OPERÍSTICA de la història d'amor entre Romeu, líder dels Montescos, i Julieta, filla del líder dels Capulets, faccions enfrontades a la Verona del segle XIII. Vincenzo Bellini es va inspirar en aquesta història tan cops revisitada per escriure una de les seves òperes melòdicament més ben aconseguides, en què el rol de Romeu és interpretat normalment per una dona –aquí serà la meravellosa mezzosoprano nord-americana Joyce DiDonato– i el de Julieta per una soprano, l'estimada Patrizia Ciofi. El binomi format per Ekaterina Siurina i Silvia Tro Santafé en el repartiment alternatiu promet unes nits liceístiques per recordar, amb dos tenors de reconeixement internacional en el rol de Tebaldo: Antonino Siragusa i Celso Albelo. Dirigida musicalment per Riccardo Frizza, la producció de Vincent Boussard té vestuari del dissenyador francès Christian Lacroix.

• **Del 17 de maig a l'1 de juny de 2016.** Gran Teatre del Liceu.
• **Preu:** de 10 a 286 euros. • **Organitza:** Gran Teatre del Liceu.
Més informació a www.liceubarcelona.cat

homenatge a Enric Granados acompanyada pel pianista i compositor Albert Guinovart. Al Petit Palau del Palau de la Música Catalana, els dos músics oferiran un recital de cançons catalana i internacional, incloent-hi Pedrell, Albéniz i Granados, però també Saint-Saëns, Cui, Massenet, Grieg i Falla.

www.palaumusica.cat

22/04. Khachatryan amb l'OBC

El conegut poema simfònic *La meua pàtria* d'Smetana és l'excusa, però aquest concert amb l'OBC té molts altres al·licients, com és l'actuació del jove violinista armeni Sergey Khachatryan interpretant el *Concert per a violí* del també armeni (d'origen) Aram Khatxaturian i la interpretació de l'obra del català Josep Maria Guix *Imatges d'un món efímer*.

www.auditori.cat

MAIG

03/05. *L'amor de poeta* a L'Auditori

El baríton català Josep-Ramon Olivé, de carrera ascendent, ofereix un complet recital de lied acompanyat pel pianista Jordi Armengol, amb un repertori variat en què la presència de la cançó catalana serà molt representativa, amb obres de Casals, Morera i Toldrà, les *Histoires naturelles* de Maurice Ravel i, per culminar el programa, el meravellós *Dichterliebe* (Amor de poeta) de Schumann.

www.auditori.cat

04/05. András Schiff al Palau

Com a continuació del projecte iniciat l'any passat amb el Palau de la Música Catalana, el pianista hongarès Sir András Schiff ens ofereix les darreres obres dels compositors més cabdals del pianisme clàssic i romàntic: Haydn, Mozart, Beethoven

i Schubert. Una fórmula d'èxit per un pianista aplaudit a tot el món de manera unànime.

www.palaumusica.cat

13/05. Janine Jansen a L'Auditori

Cita molt esperada, la de la violinista neerlandesa Janine Jansen, que tornerà a Barcelona en recital en aquesta cita a L'Auditori. Acompanyada al piano per Itamar Golan, la violinista interpretarà les *Sonates per a violí i piano núm. 2* de Brahms i Bartók, a més de les *Danses romaneses* del segon, diverses obres de Kreisler i dues obres de Manuel de Falla: la *Dansa espanyola* i la *Suite popular*.

www.auditori.cat

18/05. Luis Fernando Pérez debuta al Palau

Un dels màxims exponents actuals de la interpretació de la música espanyola arreu del món, amb l'aval d'Alicia de Larrocha, és el pianista madrileny Luis Fernando Pérez, que debuta al Palau amb un programa cent per cent català: les *Escenes d'infants* de Mompou; "Evocación", "El puerto", "Málaga" i "El Albaicín" de la *Iberia* d'Albéniz, i la integral de les *Goyescas* d'Enric Granados.

www.palaumusica.cat

19/05. Natalia Gutman toca Bach

Les sis *Suites per a violoncel sol* de J. S. Bach són un dels cavalls de batalla dels violoncel·listes dels nostres temps d'ençà que Pau Casals les convertí en peces de concert. Ell mateix les estudià durant dotze anys abans de tocar-les en públic. La violoncel·lista russa Natalia Gutman n'interpretarà tres al Palau de la Música Catalana en un concert organitzat per Ibercamera.

www.palaumusica.cat

19/05. *Concerts de Brandenburg*

L'Auditori proposa escoltar la interpretació integral dels *Concerts de Brandenburg* i les magnífiques *Suites per a orquestra* de J. S. Bach en dues temporades, amb la interpretació de la prestigiosa orquestra especialista amb criteris històrics que és l'Akademie für Alte Musik Berlin. La primera cita, enguany, inclou els *Concerts núm. 2, núm. 4 i núm. 5* i les *Suites núm. 1 i núm. 3* de Bach. Una cita ineludible que farà les delícies dels melòmans.

www.auditori.cat

27/05. Missa de Bernstein

Gran fita per acabar la primera temporada del director japonès Kazushi Ono al capdavant de l'OBC, amb la interpretació de la *Missa* de Leonard Bernstein a l'Auditori de Barcelona. Una missa ben poc convencional, que barreja el text normatiu de la missa tridentina amb textos expressament escrits en anglès i músiques que combinen l'estil del musical americà amb el jazz i els ritmes folklòrics.

www.auditori.cat

PROGRAMACIÓ ESTAT ESPANYOL

ABRIL

02/04. *Parsifal* de Wagner

La polèmica producció de Claus Guth coproduïda pel Gran Teatre del Liceu amb l'Òpera de Zuric del *Parsifal* de Wagner que es va veure a Barcelona fa pocs anys, ara aterra al Real de Madrid en l'era Matabosch, amb direcció musical de Semyon Bychkov, el *Parsifal* de Christian Elsner i Klaus Florian Vogt, el Gurnemanz de Franz Josef Selig i la Kundry d'Anja Kampe. www.teatro-real.com

21/04. *Idomeneo* al Palau de les Arts

Una de les apostes més personals de la temporada 2015-16 del Palau de les Arts que dirigeix artísticament –i en aquest cas concret també escènica– Davide Livermore és aquest *Idomeneo* de W. A. Mozart que tindrà com a tenor titular l'americà Gregory Kunde, abonat a la temporada després del seu magnífic –tot i que accidentat– debut en l'òpera *Samson et Dalila* de Saint-Saëns. www.lesarts.com

PROGRAMACIÓ INTERNACIONAL

ABRIL

06/04. Bach i Brahms al Concertgebouw

El *Magnificat* de Bach i la *Primera Simfonia* de Brahms en un mateix programa? La prestigiosa orquestra del Concertgebouw d'Amsterdam, amb Iván Fischer com a director convidat, ho proposa en els concerts que oferirà en la seva temporada estable a l'auditori del mateix nom, amb la col·laboració del Nederlands Kamorkeor i les veus solistes d'Anna Lucia Richter i Iestyn Davies, entre d'altres. www.concertgebouw.nl

08/04. Dudamel i la Filharmònica de Viena

La relació cada cop més estreta entre el director Gustavo Dudamel i la Filharmònica de Viena es materialitzarà un cop més en aquest concert al Musikverein. *L'illa dels morts* de Rachmàinov, els *Quatre poemes tonals segons Arnold Böcklin* de Max Reger i els *Quadres d'una exposició* de Mussorgski orquestrats per Ravel completen un programa concebut amb peces directament inspirades en obres pictòriques. www.musikverein.at

18/04. Bělohlávek dirigeix *Jenůfa*

El director txec Jiří Bělohlávek dirigeix l'Orquestra Filharmònica de Txèquia, amb la qual ha realitzat nombrosos enregistraments del

magnífic repertori operístic de Janáček, i especialment d'una de les seves òperes més icòniques, *Jenůfa*, que ofereix en versió de concert al Royal Festival Hall i amb les veus protagonistes d'Adriana Kohútová com a Jenůfa i Karita Mattila com a Kostelnicka. www.southbankcentre.co.uk

19/04. *Gurre-Lieder* a París

Grans veus per a una majestuosa cantata simfònica, oratori secular o pseudoòpera com són els postromàntics *Gurre-Lieder*

d'Arnold Schönberg, que ompliran la nova Philharmonie de París. Amb Irène Theorin com a Tove, Sarah Connolly com a Waldtaube, Jochen Schmeckenbecher com a Bauer i Brigitte Fassbaender com a narradora, amb l'Orquestra i el Cor de l'Opéra National de París, tots sota la direcció de Philippe Jordan. www.philharmoniedeparis.fr

20/04. Gilbert, Mahler i NY Philharmonic

Alan Gilbert encara la recta final del seu mandat com a director titular

de la New York Philharmonic amb un programa d'alt voltatge com és la *Setena Simfonia* de Sibelius –la seva darrera simfonia publicada, amb la particularitat d'estar composta en un sol moviment– i *El cant de la terra* de Mahler, amb les veus de Thomas Hampson i Stefan Vinke. www.nyphil.org

30/04. Total immersió en Dutilleux

Modèlica programació la del Barbican Center de Londres en aquesta "total immersió" en l'univers musical del compositor francès

ÒPERA

CALIXTO BIEITO FA LES AMÉRIQUES

UN DELS ENFANTS TERRIBLES de l'escena operística de la dècada dels noranta, Calixto Bieito, debuta a l'Òpera de San Francisco amb el seu conegut i reeixit muntatge de la *Carmen* de Georges Bizet, vist primer al Festival Castell de Peralada i revisat, estrenat i reposat al Gran Teatre del Liceu, en coproducció amb els teatres italians de Palerm, Torí i Venècia. L'exotisme de la proposta, d'estètica postfranquista, és previsible per als ulls nord-americans, com si visuessin una pel·lícula de Pedro Almodóvar. I ja sabem com d'estimat és el cineasta espanyol a la meca del cinema occidental. L'elenc vocal inclou veus poc conegudes en el panorama europeu, com les de la gitana protagonitzada per les mezzosopranos Irene Roberts i Ginger Costa-Jackson o els Don José de Brian Jagde i Maksim Aksenov. Serà interessant comprovar com reben als Estats Units la crua proposta que accentua el perfil maltractador del navarrès enamorat de Carmen i, sobretot, fer el seguiment del destí d'aquesta ja icònica producció d'autèntic i, en aquest cas sí, genial estil Bieito.

• Del 27/05 al 03/07 de 2016. • Preus: de 31 a 381 USD. • Organitza: San Francisco Opera. Coproducció: Gran Teatre del Liceu, Teatro Massimo de Palerm, Teatro Regio de Torí i Teatro La Fenice de Venècia. www.sfopera.com

DEL 27
DE MAIG AL
3 DE JULIOL
A L'ÒPERA
DE SAN
FRANCISCO

Henri Dutilleux. Una jornada sencera dedicada a concerts, conferències i activitats diverses que culminaran amb un concert de la BBC Philharmonic, sota la direcció de Pascal Rophé, interpretant obres icòniques com *Tout un monde lointain* o *Métaboles*, entre d'altres. www.barbican.org.uk

MAIG

11/05. Matthias Goerne canta Wagner

El baríton alemany, reconegut com un dels millors intèrprets de lied de tots els temps, oferirà un original concert acompanyat per l'Orquestra de París, sota la direcció de Christoph Eschenbach, en un concert dedicat als principals monòlegs wagnerians per a baríton, com els de *L'holandès errant*, *Tristany i Isolda* i *La valquiria*. El concert inclourà la *Simfonia núm. 2* de Brahms. www.philharmoniedeparis.fr

14/05. El viatge d'hivern de Zender
¿Heu sentit mai *El viatge d'hivern* de Franz Schubert per orquestra? El compositor alemany Hans Zender en va fer una versió a mig camí entre el romanticisme i l'expressionisme per a orquestra reduïda, que el mes de maig es podrà escoltar al Barbican Center de Londres a càrrec de la Britten Sinfonia, sota la direcció de Baldur Brönnimann, i en la veu del tenor anglès Ian Bostridge. www.barbican.org.uk

19/05. Kaufmann canta els Wesendonck Lieder
Publicats fa un parell d'anys en un extraordinari enregistrament d'àries i cançons de Wagner protagonitzat pel tenor alemany Jonas Kaufmann, els *Wesendonck Lieder* són habitualment interpretats per una veu femenina. Al Teatre dels Camps Elisis de París es podran

KRISTOF FISCHER

ÒPERA

AGOSTINO STEFFANI, RECUPERAT A BERLÍN

A VEGADES LES INICIATIVES concebudes amb un interès més comercial acaben tenint conseqüències positives per a la recuperació del patrimoni musical. Tot allò que toca la mezzosoprano italiana Cecilia Bartoli es converteix en or, com és el cas del repertori musical d'Agostino Steffani, compositor, clergue i "espia" del Vaticà, que sortí a la llum gràcies al disc *Mission* publicat per la cantant italiana fa quatre anys. L'escriptora nord-americana Donna Leon hi contribuï amb la seva novel·la *Les joies del paradís*. Passat el boom mediàtic, Steffani ha quedat en la memòria de músics de prestigi i el seu catàleg continua essent investigat, fet pel qual l'òpera *Amor vien dal destino* serà ara recuperada per l'Staatsoper de Berlín gràcies al contratenor i director especialitzat en repertori barroc i clàssic René Jacobs i a l'Akademie für Alte Musik Berlin, que disposa d'un equip de cantants joves i alguns de veterans, com el baix Marcos Fink.

• **Del 23/04 al 07/05.** Schiller Theater Berlin. • **Preus:** de 20 a 88 €.
• **Organitza:** Staatsoper im Schiller Theater. • **Producció:** Staatsoper Berlin. www.staatsoper-berlin.de

escoltar amb l'acompanyament de l'Orchestre de París i Daniele Gatti, en un programa que inclou la *Setena Simfonia* de Bruckner i *L'Orphée* de Liszt. www.theatrechampselysees.fr

22/05. Sophie Karthäuser canta Mozart

La soprano alemanya Sophie Karthäuser interpretarà àries de concert de Mozart, compositor amb el qual la seva veu és més afí, en un concert de la Gürzenich-Orchester de Colònia, dirigida per François-Xavier Roth, que inclourà la *Simfonia núm. 40* del compositor natural de Salzburg i l'estrena de *Ring* del francès Philippe Manoury, encàrrec de l'orquestra alemanya. www.koelner-philharmonie.de

Selecció realitzada per Mercedes Conde Pons

AQUESTA CARTELLERA
POT PRESENTAR CANVIS
DE DARRERA HORA.

ÒPERA

MOSES UND ARON DE SCHÖNBERG

BASADA EN L'ÈXODE BÍBLIC, aquesta òpera inacabada d'Arnold Schönberg, estrenada pòstumament el 6 de juny de 1957 a l'Stadttheater de Zuric, planteja algunes qüestions interessants des del punt de vista filosòfic, metafísic i, fins i tot, semiòtic. Com podem estimar allò que no podem imaginar? Són la bellesa i la veritat qüestions irreconciliables? La trama gira al voltant del total antagonisme entre la religió del poble (amb una vessant sovint propera a la idolatria) i la Veritat pura (que també pot portar a una idolatria del concepte). Aquesta òpera cal entendre-la en un context de resposta reivindicativa als moviments antisemites centreeuropeus, però també com una expressió personal de Schönberg de la seva pròpia crisi d'identitat jueva, ell que s'havia convertit al protestantisme l'any 1898, però que es va reconvertir al judaisme l'any 1933. Amb aquesta producció de Romeo Castellucci, en coproducció entre el Teatro Real de Madrid i l'Opéra National de París, l'òpera es veurà escenificada per primer cop al Real. Lothar Koenigs dirigirà l'orquestra titular del teatre. Els protagonistes: Albert Dohmen com a Moisès i John Graham-Hall com a Aaron.

• **Del 24/05 al 17/06.** Teatro Real de Madrid. • **Preus:** d'11 a 203 euros. • **Organitza:** Teatro Real de Madrid.
• **Producció:** Romeo Castellucci. Nova coproducció Teatro Real de Madrid i Opéra National de París.

DEL 24
DE MAIG
AL 17 DE JUNY
AL TEATRO
REAL

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

LA FESTA DE LA MÚSICA CORAL TORNA A REVIURE AL PALAU

Lluís Trullén

EL DIUMENGE 28 DE FEBRER passat el Palau de la Música Catalana va ser una festa. Cinc corals diferents, quinze peces interpretades, vuit estrenes absolutes, presència dels compositors i un Palau ple de gom a gom van fer renéixer la Festa de la Música Coral. Aquesta cita musical té com a origen la Festa de la Música Catalana promoguda per l'Orfeó Català entre els anys 1904 i 1922, a imatge i semblança dels Jocs Florals de poesia organitzats per l'Ajuntament de Barcelona, que va esdevenir clau per a la difusió de la música coral catalana, tot promovent la creació d'una ingent quantitat d'obres corals d'autor català, com explica l'exposició situada al Foyer del Palau de la Música que es pot visitar fins al 15 d'abril.

Per tornar a fer realitat aquesta Festa s'han estrenat les obres guardonades en el I Concurs Internacional de Composició Coral "Festa de la Música Catalana", convocat per l'Orfeó Català l'any 2015, i també les obres guardonades en els VI Premis Catalunya de Composició Coral (2015) de la Federació Catalana d'Entitats Corals. Obres escrites en català, castellà, francès, llatí, anglès i japonès, amb textos del segle XVII i fins a la poesia contemporània, mitjançant un eclecticisme absolut d'estils musicals que congeniaven amb la interpretació dels diversos cors i omplien d'originalitat i atractiu constant l'esdeveniment.

La celebració va comptar amb la participació del Cor Infantil de Sant Cugat, dirigit per Elisenda Carrasco i Oriol Castanyer; el Cor Jove de l'Orfeó Català que dirigeix Esteve Nabona; el Cor Exaudio d'Igualada i Plèiade de Granollers, dirigits per Júlia Sesé, i el Cor Madrigal, que compta amb Mireia Barrera com a directora titular.

En el transcurs de la Festa es va sentir l'atractiva i espontània música de *Brujas, hadas y sirenas* de Concepción Meseguer (mi-

llor composició coral per a cor infantil), a càrrec del Cor Infantil de Sant Cugat, la refinadíssima interpretació de *Why is my verse* sobre un sonet de Shakespeare, de Josep Maria Guix, guardonada amb una menció en la categoria de composició coral per a cor mixt i *Three japanese songs* de Gerard López Boada (millor composició per a cor juvenil), interpretades pel Cor Jove de l'Orfeó Català.

Les veus femenines del Cor de Noies Exaudio d'Igualada i del Cor Plèiade de Granollers van unir el seu treball per cantar dues composicions guardonades amb els premis de millor composició per a veus iguals i de millor composició *a cappella* sobre un text en català per a veus iguals de la FCEC, respectivament: *The players ask for a blessing* de Paul Ayres i *Cançó de fer camí*, una música de l'argentí Juan Bernardo Latini.

El Cor Madrigal va defensar tres estrenes: *Els somnis de l'Helena* de Josep Barcons Palau (premi a la millor composició de música coral *a cappella* sobre un text en llengua catalana per a veus mixtes de la FCEC), *Come fontana piena. Madrigale* de Joan Magrané (premi a la millor composició coral per a cor mixt) i la *Cançó de l'home parat al cantó* de Mariona Vila (menció a la millor obra sobre un text en llengua catalana). Sensibilitat en l'obra elegant de tradició madrigalesca amb línies melòdiques molt originals i textures molt treballades de Joan Magrané i delicadesa en l'obra de Josep Barcons, una música fonamentada en una harmonia del tot clàssica, que flueix amb naturalitat, portadora d'una gran delicadesa lírica i d'un atractiu melòdic inqüestionable. L'obra de Mariona Vila, punyent, amb un segell musical molt particular, retratava tot el món del poema de Vicent Andrés Estellés, amb acompanyament de piano, clarinet i percussió. ▶

TOQUEM GRANADOS?

Víctor Medem, gestor musical

El 2 de novembre de 2008 els abonats al cicle Meesterpianisten del Concertgebouw d'Amsterdam, sempre acostumats a escoltar els més destacats pianistes del panorama internacional, estaven expectants. Ocupaven les seves localitats per escoltar un desconegut absolut: Jorge Luis Prats, un pianista cubà de carrera precoç que durant anys havia caigut en l'oblit. Dues hores i mitja després, el triomf era absolut. *"Un dels èxits més grans que jo recordo. El públic va embogir"*, deia el promotor del Meesterpianisten, Marco Riaskoff. L'obra principal amb la qual Prats va captivar l'exigent públic d'Amsterdam va ser *Goyescas* d'Enric Granados. La carrera de Prats va ressorgir aquell vespre, l'obra de Granados en va ser la mitjanera. Poc després el prestigiós segell Decca va enregistrar la versió de Prats en un recital a l'Auditori de Saragossa. Una fugissera renaixença de l'obra mestra de Granados, perquè la presència de les seves obres als escenaris internacionals continua sent una excepció.

"Els intèrprets són els millors advocats de la música del seu país. Recordo que quan convidàvem De Larrocha, De los Ángeles, Lorengar, gairebé sempre proposaven obres de compositors espanyols als seus programes. Eren defensors convençuts de la qualitat de la seva música i gràcies a ells vam descobrir la força i la poesia de grans compositors com Albéniz, Granados, Montsalvatge i Mompou", diu Michael Russ, promotor històric de la ciutat d'Stuttgart.

"Per a ells era natural. Com per als intèrprets russos la seva aposta per Prokófiev i Xostakóvitx. I no ho feien per nacionalisme o per imposició governamental. Rafael Orozco o Esteban Sánchez eren enormes pianistes que gaudien d'una gran reputació a l'estranger. La precària situació musical del nostre país i sobretot el caïnisme i l'enveja els deixava coixos quan sortien a fora. A la Unió Soviètica ningú no hauria gosat discutir un músic de la categoria d'Orozco", explica Alfonso Aijón, el promotor degà de Madrid.

També hi ha hagut pianistes estrangers que han estat defensors del repertori espanyol, com ara Artur Rubinstein,

que va conèixer la música de Granados durant les seves llargues estades a Espanya. Arcadi Volodos, que resideix a Espanya des de ja fa molts anys, reconeix haver viscut una revelació en descobrir la música de Mompou, que va culminar feliçment amb una gravació imprescindible per al segell Sony. Fins i tot Daniel Barenboim, que durant anys va residir a Marbella, es va apropar a la *Iberia* d'Albéniz amb una gravació notable dels dos primers quaderns.

Javier Perianes és actualment el pianista espanyol que gaudeix d'una projecció internacional més important. *"Els pianistes estrangers tenen molt de respecte a la nostra música, per no dir por. L'associen a un cert folklorisme del qual se senten desconnectats. Però és una premissa absurda, perquè a l'hora d'afrontar un ländler o una dumka, la nacionalitat de l'intèrpret és indiferent. És un tabú cultural, fruit d'un cert complex dels espanyols a defensar la seva cultura. En tot cas, puc donar fe que els promotors estrangers estan encantats*

que els programin música de Granados."

Reveladores són les paraules del mateix Granados en una entrevista realitzada per la revista *«Musical America»* amb motiu de la seva visita a Nova York per l'estrena de *Goyescas*. *"Vostè, com tantes altres persones"*, declara Granados adreçant-se a l'interlocutor, *"no sap res de les veritables contribucions musicals d'Espanya. La interpretació musical d'Espanya no es troba en els boleros i havaneres de mal gust, en Moszkowski, en Carmen, en tot el que té ritmes de ball aguts acompanyats de panderetes o castanyoles. La música del meu país és molt més complexa, més poètica i subtil. Tenim un nombre de joves compositors de gran talent. L'inconvenient principal del seu treball és la tendència a aliar-se a una escola estrangera. Així, un s'inclina sobre Wagner, un altre per Debussy. [...] Per la meua part, sempre he rebutjat la imitació dels mètodes de qualsevol escola de la composició establerta. Gran, al meu entendre, és el futur de la composició espanyola"*.

Alícia de Larrocha

ADÉU A DAVID PADRÓS

Carles Guinovart i Rubiella

Se n'ha anat amb humilitat i discreció. Ha marxat en silenci (11 de febrer de 2016), ell que es movia al món dels sons. Però és que la seva existència va transcórrer en un món interioritzat, portant una vida quasi mística, reclosa en l'ideari a ultrança d'una música progressista, recolzada en conceptes orientals que ell coneixia molt bé. Fou un compositor íntegre, acèrrim en les seves idees, d'una concepció estricta, sense concessions. Visqué, al seu domicili del carrer de Rosselló, com un autèntic ermità, aliè a les contingències de la quotidianitat política i social. Preservà així, potser millor, la puresa del seu pensament.

Coincidírem l'any 1971 en el concert de presentació, aleshores, de sis joves compositors en el Festival Internacional de Música Contemporània que prodigava Joventuts Musicals al Palau de la Música Catalana; juntament amb Albert Sardà, Joan Lluís Moraleda, Jordi Alcaraz (ja fa temps traspasat), Anna Bofill i jo mateix. Un concert que va voler assenyalar, quasi a les acaballes del franquisme, un nou començar, tot i que el grup com a tal no tingué continuïtat. Era l'època en què vàrem coincidir en les famoses trobades de Darmstadt de música ultraavançada o temple de l'avantguarda. Més tard donà

nom al grup Confluències, ja al segle XXI, juntament amb en Xavier Benguerel, Jesús Rodríguez Picó, Albert Llanas i jo mateix, un grup reivindicatiu de la tasca del compositor a Catalunya, grup que es mantingué durant uns quants anys i que permeté solidificar així, encara més, la nostra amistat. No aconseguírem grans coses, però fou una etapa molt bonica i interessant. Confluències era precisament el títol d'una obra paradigmàtica d'en David, que es basava en l'aprofitament, en positiu, de la gran ressonància de la basílica de Santa Maria del Mar, tocant instruments calculadament allunyats (trombó i altres instruments de metall) en el *tempo* adequat dels ecos catedralicis de l'arquitectura. No és rar, doncs, que un dels seus temes predilectes en conferències, lligat a la seva construcció sonora, fos precisament el de "música i arquitectura".

Malgrat la seva discreció, ens ha deixat un bon catàleg de composicions diverses, situades (amb els seus materials) a la Biblioteca de Catalunya i que formaran part, de ben segur, del nostre patrimoni més estimat, per poc que els poders públics despartin de l'actual abúlia institucional. Descansi en pau!

TAMBÉ ENS HAN DEIXAT

RAMON NOGUERA I SUBIRÀ

director de la coral Polifònica de Puig-reig durant 46 anys, va

morir el 25 de febrer passat, als 78 anys, després de mesos de lluita contra una malaltia. Fill predilecte de Puig-reig, on va néixer l'any 1937, va formar part en la seva infantesa de l'Escolania Parroquial del poble i als catorze va ingressar a l'*Schola Cantorum*. L'any 1968 s'inicià en el solfeig amb mossèn Andreu Planas. La seva trajectòria com a director de cor va començar dins la colla Joventut Sardanista, quan l'any 1968 s'hi funda una coral que finalment va esdevenir la coral Polifònica de Puig-reig i d'aquesta formació coral va ser director des del 1969 fins al 2015. Durant deu anys també va ser director de la coral de l'Escola Municipal de Música de Berga. El seu entusiasme i la seva bonhomia són trets comuns ressaltats per tota la comunitat coral catalana, que el trobarà molt a faltar.

ALBERT ROMANÍ

nascut a Barcelona el 29 d'abril de 1951, va morir el 2 de març passat als 64 anys. Conegut per la

seva tasca pionera al nostre país en la interpretació de la música antiga amb criteris històrics, compaginava la seva activitat concertística amb la docència a l'Escola M. M. Can Ponsic de Barcelona i a l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC).

La trajectòria professional l'havia portat a especialitzar-se en la interpretació sobre els instruments de teclat històrics, especialment el clavicèmbal i el *fortepiano*, amb els quals va fer nombrosos recitals com a solista (Barcelona, Santander, Madrid, Anvers) i va participar en els més importants festivals internacionals, especialment en els papers del baix continu i de l'acompanyament de solistes vocals. Com a filòleg, va intervenir en diverses ocasions sobre temes relacionats amb el lèxic català de la música (conferències, col·loquis, articles).

Albert Romaní va col·laborar amb la «Revista Musical Catalana» en múltiples ocasions, sobretot com a autor d'articles de diversa índole en el suplement de l'ESMUC aparegut amb la «Revista Musical Catalana» durant el període 2006-2011. D. E. P.

UMA YSAMAT: ADÉU A UNA ARTISTA POLIFACÈTICA

Albert Suñé i Ysamat

UMA YSAMAT (Montserrat Suñé i Ysamat, Barcelona, 1948-Girona, 2016) ha estat germana, esposa, mare, amiga, confident, assessora... i artista polifacètica. Ha estat també un referent per a molts gràcies a la seva capacitat mental –estudiada i practicada a consciència– que li va permetre entrar de ple en el món de les teràpies, amb les quals contribuï de manera eficaç perquè tots aquells que l'estimaven per les seves qualitats i el seu art, l'estimessin també a l'hora de valorar què havia fet perquè es trobessin molt millor de cos i d'esperit.

Com a pianista, cantant i actriu, rodà pel món amb la companyia de James Thiérree –né de Charles Chaplin– en dos espectacles fenomenals: *La Symphonie du Hanne-ton* i *La Veillée des Abysses*, sorgits del magí d'un dels artistes més complets dels darrers anys, el qual va saber valorar també el seu desvetllat sentit de l'humor. I, així mateix, va ser un dels puntals de diversos i absolutament colpidors espectacles de Carles Santos. Per exemple, *Asdrúbila*.

Com a cantant i actriu es revestí de manera corpenedora en la pell de la dona que ha estat rebutjada pel seu amor en *La voix humaine* de Jean Cocteau i François Poulenc. També en aquesta doble faceta ha deixat la seva empremta en l'àmbit dels *lieder*, l'òpera i les cançons de cabaret, agom-bolada bàsicament per dos pianistes que s'han convertit en la seva projecció damunt l'escenari: Josep M. Colom i Emili

Brugalla. I va compondre la música i l'escenografia de *Tarabàbula*, un espectacle propi, sense lletra, que begué molt de les fonts que li van ensenyar Thiérree i Santos.

La seva darrera entrada en el món artístic fou com a directora del film *Catàstoples* (L'hivern), en què a part d'obres de diversos grans clàssics, hi ha també música pròpia. Es tracta d'una tetralogia que ha deixat inacabada i en la qual va comptar amb la col·laboració, entre d'altres, de la ballarina Sol Picó i de l'actor Joan Serrats, bons amics seus. I en què es mostren tot un seguit d'imatges i escenes que parlen a bastament de la seva gran sensibilitat.

Una sensibilitat que es demostrà igualment en el curt *La nit del mussinyol* (Premi Especial del Jurat del Festival de Girona), dirigit també per ella, amb música pròpia i d'altres amics, i en el qual va voler comptar amb la col·laboració de dos germans seus: l'Elisabeth –que també va aparèixer en *Tarabàbula* i *Catàstoples*– i jo mateix.

Ara que has marxat, Uma, vull recordar especialment aquella escena del film en la qual uns pintorescos, divertits, però també anguiats personatges se'n van amunt en aquell fenomenal vaixell amb cara de peix, convertits, gràcies a una genial transformació, en uns sers plens de joia, pau i benestar. Uns sers que emprenen aquell camí al final del qual tu has arribat abans que nosaltres i que ens has mostrat de manera fefaent, viva i plena: el camí de la llum. 🌈

EN PORTADA

LA BRÜNNHILDE DEL SEGLE XXI

IRÉNE

THEORIN

LA BRÜNNHILDE DEL SEGLE XXI PREN VIDA EN AQUESTA SOPRANO SUECA D'ESTÈTICA A MIG CAMÍ ENTRE EL PUNK I EL ROCK QUE HA CONQUERIT ELS WAGNERIANS CATALANS. DESPRÉS D'UNA ISOLDA ESPECTACULAR AL FESTIVAL DE BAYREUTH BARCELONÍ L'ANY 2012, HA ESTAT LA VALQUÍRIA DE WOTAN EN LA TETRALOGIA WAGNERIANA DEL GRAN TEATRE DEL LICEU. I AQUEST ESTIU SERÀ TURANDOT A PERALADA.

TEXT Mercedes Conde Pons • FOTOGRAFIES Quim Roser

Irène Theorin està celebrant enguany els seus vint anys de carrera essent sense discussió la Brünnhilde dels nostres dies. Diu no ser conscient de com ha arribat on és, i ho diu sense que soni postís. El seu nom apareix sovint al costat de Birgit Nilsson, com a continuadora d'un llegat, i a ella això la ruboritza. Propera i cordial, Theorin és, com algunes sopranos del segle XXI, l'antidiva. I és que per cantar Brünnhilde, tal com la mateixa Nilsson va reconèixer en una ocasió, el més important és portar unes sabates molt còmodes...

MERCEDES CONDE PONS: Porta molts anys cantant Wagner i avui dia és una habitual del Festival de Bayreuth. Com s'arriba fins aquí?

IRÉNE THEORIN: El meu primer contacte amb *L'anell del nibelung* va ser fent Freia i dues de les valquíries, Ortlinde i Helmwig, abans de fer Sieglinde i Brünnhilde, papers en què vaig debutar al mateix temps. Abans de ser Brünnhilde a escena, vaig fer de *cover* en moltes ocasions, fet que em va permetre conèixer molt bé i reflexionar molt sobre el personatge en produccions diferents. Sieglinde és molt humana, en

canvi Brünnhilde és una deessa que vol ser humana. Quan vaig començar a cantar Brünnhilde no ho vaig fer en ordre cronològic. Primer vaig fer la de *Siegfried* i després la Brünnhilde de *La valquíria* abans de fer la d'*El capvespre*. Va ser molt difícil perquè sentia com si no hi hagués un final per al meu personatge. Fins que no vaig fer tots tres episodis no vaig entendre per què em sentia així.

MCP: ¿Potser perquè la Brünnhilde de *La valquíria* no és realment una dona i, per tant, no pot sentir com una dona?

ITH: Crec que és una barreja de tot, perquè és cert que ella no està "acabada de fer", en *La valquíria*. Ella sap que té una missió –que no coneix– i acaba l'òpera essent castigada a dormir; per tant, sense conèixer la seva missió. D'una banda, hi ha el fet que li falten sentiments humans pel fet de ser una deessa, però de l'altra, ella és diferent de les altres valquíries i té un desig de ser humana. Quan vaig fer *El capvespre* tot va prendre sentit i em va resultar molt més fàcil *La valquíria* sense fer les altres dues òperes. Perquè jo ja sabia quina havia de

Irène Theorin al Gran Teatre del Liceu durant la sessió fotogràfica que va dedicar a la «Revista Musical Catalana» en exclusiva.

6 i 8 D'AGOST
DE 2016
TURANDOT
DE PUCCINI
FESTIVAL CASTELL
DE PERALADA

L'ARTISTA DE PORTES ENDINS

♦ Quin és el seu ritual abans de sortir a l'escenari?

Abans d'una funció no sóc gens sociable. No sé mai quan passa, però arriba un moment en què deixo de parlar. També bec aigua abans de sortir a escena i sempre porto uns caramels de menta Fishermans Friends, per si de cas.

♦ On té casa seva?

Vaig comprar una casa gran al meu país nadiu, Suècia, i l'he dissenyada jo, amb ajuda d'arquitectes. M'encanta fer coses amb les mans, com pintar parets. Vaig créixer al camp i sempre ajudava el meu pare, des dels set anys. Sempre m'ha agradat Espanya, i des que he vingut a Barcelona a fer la *Tetralogia*, estic pensant a comprar un apartament aquí.

♦ Quins són els seus hobbies?

El meu hobby és casa meva. Quan sóc fora acostumo a fer nous projectes per posar en marxa quan torno a casa meva. M'encanta fer reformes a casa.

♦ Què és la música, per a vostè?

A vegades la carrera és molt dura, hi ha moments en què estàs molt sol, lluny de la teva família i pagues un preu alt per fer aquesta carrera. Però si hagués de deixar de cantar demà, també seria molt difícil. Perquè això és una manera de viure i no sé viure sense això. La música, la cultura, l'art... és el que fa que la vida tingui color!

♦ ¿Un moment que no oblida- rà mai de la seva carrera?

No oblidaré quan vaig fer Sieglinde a Dinamarca. No pas perquè fos un debut especial, sinó pel fet que quan vaig mirar el director pel monitor perquè em donés l'entrada, vaig veure que darrere d'ell, asseguts a primera fila de platea, hi havia Wolfgang Wagner i Birgit Nilsson. Jo ja havia cantat a Bayreuth petits papers, però després d'aquesta actuació em van oferir papers més importants. Des de llavors, quan miro al monitor, veig aquestes cares!

ser la seva missió i com es desenvoluparia. *El capvespre* ho va posar tot a lloc.

MCP: A Barcelona ha interpretat dos dels rols wagnerians més desitjats: Isolde i Brünnhilde, dues dones molt diferents. Com percepció vostè aquests dos rols?

ITH: Per començar, Isolde només té tres actes i en canvi Brünnhilde té tres òperes! Tanmateix, totes dues abasten el mateix ventall de sentiments. Tenen la mateixa ira, ansietat, amor, traïció... Però hi ha una diferència, ja que quan comença *Tristan und Isolde*, Isolde està irada però en canvi acaba l'òpera amb una mort d'amor en pianíssim. Brünnhilde, en canvi, al final d'*El capvespre* no acaba amb

un pianíssim, cosa que mostra la diferència d'intenció que hi posa Wagner. Les estimo totes dues per igual, però quan faig *l'Anell* sencera sóc absolutament feliç. Fer Brünnhilde en tota la seva dimensió és el que més m'agrada. I de les tres Brünnhildes, la d'*El capvespre*, a parer meu, és la més rica, perquè experimenta una evolució molt més gran, ella està sempre en un viatge, hi ha molta diferència entre el primer i tercer actes, cosa que no passa en els altres episodis.

MCP: Vostè ja ha cantat pràcticament tots els rols desitjables, com Isolde, Brünnhilde, Turandot... Quin rol li agradaria cantar, fins i tot sabent que mai no el podrà fer?

ITH: M'encanta aquesta pregunta! Sempre que penso en quins papers m'hauria agradat cantar, penso en papers masculins, i n'hi ha uns quants! Per exemple, els rols per a tenor, perquè sovint tenen només tres minuts de glòria que ningú no oblida i amb això només ja s'emporten l'èxit de l'òpera! A mi m'agradaria molt tenir èxit tan fàcilment! A *El capvespre* sóc a l'escenari quinze minuts només en l'escena final. La veritat és que sí que m'hauria agradat fer algun caràcter més còmic com Despina (*Così fan tutte* de Mozart).

MCP: ¿No ha cantat mai un paper buffo?

ITH: Vaig fer molt de Mozart els primers anys i havia fet una de les dames de *La flauta màgica*, en una producció divertida. Però la veritat és que m'agradaria molt fer algun paper còmic perquè crec que se'm donaria bé! Tinc claríssim que vull fer algun paper d'aquestes característiques, per exemple en un musical. Recordo

una vegada en un teatre on feia Wagner, que vaig pujar al bar i se sentia molt de soroll; eren els companys d'una producció de Rossini i reien amb un *tempo* i un volum que em va fer molta enveja! Ha de ser molt divertit l'ambient quan fas una producció bufa, perquè quan estàs fent un rol en particular un acaba sentint-se molt a prop d'aquell personatge, i en període d'assajos els dies es fan molt llargs. El *tempo* d'una òpera de Wagner és ben diferent del d'una òpera de Rossini.

MCP: Vostè canta rols de Verdi i Wagner, d'Strauss i Puccini. ¿Hi ha alguna diferència a l'hora de cantar repertoris tan diferents?

ITH: Sempre canto amb la meua veu, de la mateixa manera, però sí que és cert que depèn del compositor fas servir algunes parts de la teua veu i la ment més que en d'altres. Amb Wagner un ha de ser molt caut i pensar molt a llarg termini, per no donar massa abans d'hora. Però això és quelcom que un ha de pensar, de fet, amb totes les òperes. La diferència és que el temps, en minuts, és més curt en Verdi que en Wagner. Quan canto *Turandot*, que és molt curta, puc tenir tot el paper al cap, des del principi fins al final. I fent Wagner vaig haver d'aprendre a creure en mi mateixa, perquè és impossible tenir tot el paper al cap des del principi fins al final. Al principi de cantar Wagner no podia pensar que allò que feia era el més apropiat, perquè ni tan sols vaig tenir temps per pensar si feia bé o no acceptant aquests papers. Ara sí puc dir que el que faig em funciona perquè encara puc cantar aquests papers sense fer-me mal i vaig evolucionant conforme passa el temps. Naturalment, encara veig camí per recórrer i coses per aprendre. És un gran sentiment pensar que encara pots desenvolupar aspectes nous. I sento que la veu està amb mi, i encara puc pujar al registre agut sense dificultats, si no no podria cantar avui dia.

“MAI NO VAIG DECIDIR FER CARRERA. L'ÚNIC QUE PENSAVA ERA QUE VOLIA SER MILLOR I AIXÒ ÉS EL QUE EM MOU ENCARA AVUI!”

MCP: Creu que cantarà aquests rols molts més anys encara?

ITH: Tant de bo! Quan vaig començar a cantar, sobretot Wagner, algú em va dir: “Quan portis deu anys damunt l'escenari, si encara pots cantar aquests rols, ho podràs fer sempre.” A mi em van posar en un escenari a cantar Wagner i enguany celebro els vint anys de carrera, per tant crec que, com a mínim, podré fer deu anys més de carrera amb aquests rols i, després, imagino que faré rols com el de Klytämnestra d'*Elektra*, i algun rol de bruixa en un musical [riu!] M'encantaria!

MCP: També és divertit fer de dolent de tant en tant...

ITH: A mi m'encanta! Quan vaig fer la meua primera *Elektra* vaig

ser feliç, perquè no havia de veure'm bonica, ni caminar d'una manera especial a causa de la roba, com quan fas de reina en una òpera de Verdi..., sinó que podia fer bàsicament el que volia! I això dóna veritable llibertat. Com a *Elektra* pots ser tu mateixa, com un diumenge al matí sola a casa en què no t'has de mirar ni al mirall abans de sortir. De fet, el mateix que quan sóc a casa meua. La meua família em coneix com sóc, no els importa la meua aparença.

MCP: Parlant de la família, vostè va iniciar la carrera després de tenir tres fills. No és gaire usual aquest esquema familiar en la majoria de cantants. ¿A vostè això li ha anat a favor o en contra a l'hora d'iniciar la seva carrera?

ITH: És possible que la meua circumstància hagi influït a l'hora de confegir la meua carrera, sobretot en els inicis. I segurament aquesta experiència m'ha aportat coses que d'altres no tenen. Tot té un costat bo i un costat dolent. Quan jo vaig començar no tenia una fita concreta, perquè la meua situació no m'ho permetia. Jo em vaig deixar lliscar en el corrent que era llavors la meua vida: els fills i els estudis. Al cor de la universitat on estudiava, la professora

em va recomanar d'intentar entrar a la carrera de cant, perquè veia que la meua veu es desenvolupava molt ràpidament. El problema és que jo no tenia el nivell per passar les proves teòriques i no em van acceptar, cosa que va ser molt frustrant per a mi. Però

uns mesos després, fent unes *masterclasses*, em van sentir professors de la universitat de cant i van demanar al director que m'acceptessin. Vaig ser molt disciplinada i després d'un any em van donar una beca; però aleshores vaig obtenir una feina a un cor i vaig deixar la universitat. Tenia tres fills i havia de passar temps amb ells. Després d'un any vaig fer audicions i em van agafar en un Opera Studio a Dinamarca i allà sí que vaig sentir que tot començava. Durant aquell temps vaig criar els meus fills, vaig recuperar els estudis i vaig acabar la carrera. Per tant, no es pot dir ben bé que jo decidís que volia fer carrera. L'únic que pensava era que volia ser millor, i això és el que em mou encara avui.

MCP: ¿Als seus fills els agrada la seva professió?

ITH: Tinc tres nens i una nora, i ja tinc fins i tot néts! Els meus fills ara ja són grans i són feliços de venir-me a sentir, els agrada l'òpera i canten molt bé, però cadascú fa la seva feina, són enginyers i economistes. De tant en tant vénen a veure'm; estic molt consentida, en aquest sentit.

Sóc molt afortunada perquè sempre m'ho han fet molt senzill. Quan eren molt petits vaig estar sempre amb ells i més tard vaig començar a viatjar, però mai no m'han retret que passis molt de temps fora. Estem molt units.

MCP: És una bonica història...

ITH: Sí, però les històries només són històries quan les veus en el passat, i jo no tinc les claus per explicar com és que les coses han anat així. Simplement m'he deixat dur i he treballat molt dur. No sé si he estat valenta o estúpida, la línia és molt fina! [riu]. De fet, mai no he estat segura del que volia, però sí que ho he estat del que no volia. ✍

Teresa Berganza i Leo Brouwer, dues de les figures de les *masterclasses* i concerts organitzats a l'Auditori del Conservatori del Liceu. A sota, el compositor català Joan Magrané.

Octubre passat, i com ja ve sent tradició anual, l'Orquesta de RTVE estrenava *Alegrías de otoño*, obra del compositor Miquel Oliu (Barcelona, 1973), flamant 32è Premi Reina Sofía de composició, un guardó tan prestigiós com discret. I és que darrere aquest nom no s'amaga cap institució pública, sinó una fundació privada catalana que, des del 1982, du a terme una tasca incansable de mecenatge al voltant de la música contemporània i els seus creadors.

Es tracta de la Fundació Ferrer-Salat, creada per l'empresari Carles Ferrer-Salat (Barcelona, 1931-1998) i avui dirigida pel seu fill, Sergi, que no només ha perllongat la tasca iniciada pel seu progenitor, sinó que li ha donat encara més empenta, bo i ampliant el seu àmbit d'actuació amb fructíferes col·laboracions amb institucions com el Conservatori del Liceu, el Festival de Jazz de Barcelona, el Concurs Francesc Viñas o Joventuts Musicals de Catalunya. Però, sens dubte, la seva activitat més destacada és el Premi Reina Sofía.

"El meu pare era un gran melòman, però el que de veritat el va motivar a crear la Fundació no va ser tant la música en si, sinó la seva vessant emprenedora, que el portava a impulsar el coneixement, la cultura, l'estudi. Per això, tot i no tenir una especial afició per la música contemporània, va considerar important brindar-li el seu ajut a causa de les dificultats que aquesta música té per arribar al públic", explicava Sergi Ferrer-Salat en una entrevista concedida al diari «El Mundo» el 2010, una de les escasses vegades que aquest home de tarannà discret ha acceptat parlar amb un mitjà de comunicació.

REPORTATGE

“AQUEST PREMI ÉS
UN IMPULS I UNA
RESPONSABILITAT
PER CONTINUAR
TREBALLANT”, DIU
MIQUEL OLIU

MECENATGE NOBLE I DISCRET

DES DE FA 33 ANYS LA FUNDACIÓ FERRER-SALAT PROTAGONITZA UNA DECIDIDA, ALHORA QUE DISCRETA TASCA EN PRO DE LA MÚSICA CONTEMPORÀNIA. EL PREMI REINA SOFÍA ÉS, SENS DUBTE, EL VAIXELL INSÍGNIA DE LA SEVA TASCA.

TEXT Ana María Dávila

Per a Jesús Rueda, compositor i director tècnic del Premi Reina Sofía, hi ha un adjectiu que defineix cabalment l'esperit subjacent en aquest guardó: *noblesa*. I és en aquest valor que hi ha, a parer seu, el motor d'un mecenatge adreçat als menys rutilants dels artistes musicals, els compositors. “*Hem d'ajudar els creadors, que són els que fan avançar la música, i fer-ho des del principi, no quan ja han obtingut un reconeixement internacional*”, afirma Rueda, que considera que un concurs com aquest “*dignifica el treball del compositor i ajuda a sortir a la llum talents poderosos*”.

FEELING AMB EL JAZZ

En la singular trajectòria de la Fundació Ferrer-Salat també destaca la seva coneguda aposta pel jazz. Des del 2007 la institució col·labora amb el Festival de Jazz de Barcelona, en el marc del qual patrocina un cicle propi de concerts, a més de donar suport a la celebració de classes magistrals per part d'algunes de les estrelles que actuen al cicle; com Chick Corea o Chucho Valdés. Per tot això, el mes de novembre passat el cicle concedia a la Fundació Ferrer-Salat la seva Medalla d'Or, en retribució pel seu suport desinteressat al gènere.

"HEM D'AJUDAR
ELS COMPOSITORS,
QUE SÓN ELS
QUE FAN AVANÇAR LA
MÚSICA", DIU SÈRGI
FERRER-SALAT

En aquest camí, al Premi Reina Sofia també li ha tocat evolucionar i adaptar-se als temps. Així, després d'uns inicis circumscrits a l'àmbit nacional, amb l'arribada del nou segle es va obrir a compositors de qualsevol nacionalitat. Més recentment, però, aquesta fórmula s'ha revertit i el premi torna a ser només d'àmbit espanyol. "La crisi econòmica que ha esquitxat el món de la cultura ha representat una garrotada enorme per a les figures més fràgils, com els compositors. Per això el senyor Ferrer-Salat va decidir tornar al territori nacional a fi de donar suport als creadors del país i el seu treball", explica Jesús Rueda, que, d'altra banda, creu que aquest moment de dificultat també està afavorint el sorgiment d'un moment de fecunda creativitat.

GRAN TASCA DE SUPORT

En aquest panorama, Joan Magrané i Miquel Oliu han estat els darrers compositors catalans a inscriure el nom en aquest prestigiós palmarès, en el qual també figuren Joan Guinjoan, Agustí Charles, Salvador Brotons, Israel David Martínez, Alejandro Civilotti, Albert Llanas i Ramon Humet, a més de Xavier Montsalvatge, premiat el 1992 pel conjunt de la seva trajectòria.

Tant Magrané com Oliu coincideixen a assenyalar la importància que està tenint per a les seves carreres aquest guardó: "Escotar el que s'ha escrit és indispensable per avançar", assenyala Joan Magrané, que després de l'estrena encara ha pogut sentir la seva obra en dues ocasions més, a Barcelona i a Glasgow.

Tant per a l'un com per a l'altre, l'obtenció del premi ha comportat una "visibilitat" impagable. "El premi és un reconeixement a la feina feta i alhora un impuls i una responsabilitat molt important per continuar treballant. Aquest interès pel teu treball que reps és una empenta per continuar buscant i escrivint amb la màxima qualitat i honestat possibles", assenyala Miquel Oliu.

Ambdós destaquen la tasca de la Fundació, de la qual Magrané diu que "fa un treball importantíssim i encara més al nostre país, on el mecenatge no gaudeix, per dir-ho d'una manera lleu, de l'atenció que hauria de rebre de les institucions de l'Estat". Oliu també subratlla els "molts anys d'aposta pel suport a la creació de música contemporània i, més recentment, el servei molt significatiu a l'educació musical a través del Conservatori del Liceu. I més ara, vistes les polítiques en cultura i educació musical que viu el país".

El compositor català Miquel Oliu amb Sergi Ferrer-Salat i la reina Sofia, que li lliura el Premi que porta el seu nom.

APOSTA PEDAGÒGICA

Des que l'any 2010 la Fundació Ferrer-Salat va començar a col·laborar amb el Conservatori Superior de Música del Liceu, aquest vincle no ha deixat de créixer. El programa Joves Promeses, que beca els estudiants més talentosos, l'esponsorització de classes magistrals i fins i tot la donació d'una partida de pianos Yamaha formen part del suport que la Fundació ha vingut donant, any rere any, a la institució pedagògica.

"Una de les meves principals preocupacions és contribuir a la formació dels joves músics, perquè tots els estudiants que tenen un gran potencial, no deixin de rebre una formació per problemes econòmics", deia al seu moment Sergi Ferrer-Salat, un home que considera l'educació musical com a pedra angular en la formació de les persones i en el desenvolupament social, i, per tant, eix fonamental de l'activitat filantròpica de la Fundació.

I precisament per això, ara aquesta relació amb el Conservatori del Liceu es farà encara una mica més estreta amb el projecte Liceu Cambra, un nou cicle de masterclasses i concerts que vol esdevenir un referent d'excel·lència pedagògica per al centre i alhora un dinamitzador de les activitats que es duen a terme a l'Auditori del Conservatori.

La iniciativa, que busca connectar les grans figures de la música de cambra, l'orquestra, la composició i la lírica amb els talents del futur, hi preveu la participació de figures com Teresa Berganza, Joan Pons, María Bayo, Simon Estes, Lukas Hagen, els compositors George Benjamin i Leo Brouwer, i el Quartet Casals, entre d'altres. www.conservatoriliceu.es

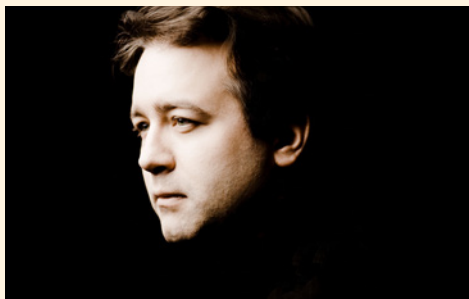
OBC

ORQUESTRA SIMFÒNICA
DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

KAZUSHI ONO DIRECTOR TITULAR

ABRIL - MAIG 2016

15, 16 i 17 / Abr 2016

FESTIVAL GERSHWIN

22, 23 i 24 / Abril 2016

LA MEVA PÀTRIA,
DE SMETANA

29 i 30 / Abril - 1 / Maig 2016

JORDI SAVALL
DIRIGEIX L'OBC

6, 7 i 8 / Maig 2016

LA PATÈTICA,
AMB L'ORQUESTRA DEL
GRAN TEATRE DEL LICEU

20, 21 i 22 / Maig 2016

LA SIMFONIA LENINGRAD
DE XOSTAKÓVITX

27, 28 i 29 / Maig 2016

MISSA DE BERNSTEIN.
CONCERT DE CLOENDA

OBCinema

1, 2 i 3 / Abr 2016

PIRATES DEL CARIB.
LA MALEDICCIÓ
DE LA PERLA NEGRA

14 i 15 / Maig 2016

DANNY ELFMAN. MÚSICA
DE LES PEL·LÍCULES
DE TIM BURTON

L'AUDITORI

Lepant, 150 Barcelona

www.auditori.cat

COMPRA JA LES TEVES ENTRADES A: www.auditori.cat

I també a les taquilles de L'Auditori

De dimarts a divendres, de 17 a 21h, i els dissabtes de 10 a 13h i de 17 a 21h.
Els diumenges obert des d'una hora abans del concert.

8 DE MAIG
125è ANIVERSARI
DE L'ORFEÓ
CATALÀ AL PALAU
DE LA MÚSICA

Josep Vila dirigint
l'Orfeó Català en el
darrer concert de
Sant Esteve, el 26 de
desembre de 2015.

CELEBRACIÓ I COMIAT

L'ADEU DE JOSEP VILA

ELS ACTES DE CELEBRACIÓ DEL CENT VINT-I-CINQUÈ ANIVERSARI DE LA FUNDACIÓ DE L'ORFEÓ CATALÀ INCLOUEN TAMBÉ UN CONCERT QUE TÉ UNA ESPECIAL RELLEVÀNCIA PER AL COR ACTUAL: EL PROPER 8 DE MAIG JOSEP VILA I CASAÑAS DIRIGIRÀ L'ORFEÓ PER ÚLTIMA VEGADA COM A TITULAR.

TEXT Xavier Chavarría • FOTOGRAFIES A. Bofill

La Sala de Concerts del Palau serà l'escenari del comiat públic de Josep Vila, que després de divuit anys al capdavant del primer cor de l'entitat deixarà el càrrec a final de temporada en mans del director anglès Simon Halsey. I serà un concert doblement emocionant per a ell, perquè tota la música que hi sonarà és seva: l'esplèndid *Te Deum* per a cor solista i orquestra a la primera part, i l'himne *Veni Creator Spiritus* a la segona, una obra encarregada per a aquesta ocasió i que s'estrenarà en aquest concert, dirigida pel mateix compositor al capdavant de l'Orquestra Camera Musicae, amb diversos solistes vocals, i el cor que ha dirigit durant tants anys.

Amb motiu d'aquest concert tan especial hem volgut parlar amb Josep Vila per saber com viu aquest moment de la seva trajectòria professional i perquè ens faci una valoració d'aquests divuit anys com a titular de l'Orfeó Català. Una història que va començar l'abril de 1998, quan tenia 31 anys i ja s'havia guanyat un gran prestigi com a director de la Coral Càrmina i del Cor Lieder Càmera de Sabadell, que havia fundat vuit anys enrere i que va continuar dirigint durant un temps. Va ser l'inici d'una relació que ha viscut amb molta intensitat i passió, plena de moments

emocionants i que ara s'acaba amb la satisfacció de la feina ben feta: *"Estic content de marxar en un moment com aquest, perquè el cor està en un punt dolç de qualitat artística. M'hi he buidat, ho he donat tot, i ara és el moment de deixar-ho amb la satisfacció d'haver aconseguit grans fites i un nivell musical excel·lent. He treballat i he compartit la passió per la música amb uns cantaires magnífics i en una gran institució, dels quals sempre he rebut un bon tracte; una relació basada en el respecte i l'estimació, i amb un contacte constant que ha creat moltes afinitats. També hem passat moments durs, de crisi, difícils de gestionar, en què tots ens hem hagut d'explicar: la covardia és el pitjor enemic, i no afrontar*

les situacions complicades et fa més mal que bé; però si ho fas amb valentia i honestat sempre en surts reforçat i et porta a una època millor", assegura Josep Vila.

UNA FEINA PLENA DE REPTES

Dirigir l'Orfeó Català és, per a ell, un repte que exigeix habilitats que van més enllà de la música: *"A part de molta preparació i experiència, cal tenir autoritat natural, un gran respecte per les persones amb qui treballa, que vénen i donen el seu temps, i eficiència per treure'n el màxim rendiment. I molta mà esquerra! Abans de prendre cap decisió, cal escoltar a tothom. Sempre s'han de fer molts equilibris, però el més difícil i arriscat*

CINC INSTANTS DE SOMNI AMB L'ORFEÓ CATALÀ

◆ Tres concerts amb *The music makers* d'Edward Elgar, a l'Auditori amb l'OBC, dirigits per Franz-Paul Decker, el març de 2007.

◆ Abril de 2008: gira de concerts per Espanya, Holanda i Itàlia amb l'Orquestra del

Segle XVIII i el seu director, Frans Brüggen, interpretant *La Creació* de F. J. Haydn.

◆ Concert amb l'OBC a l'Auditori, interpretant la *Novena Simfonia* de L. van Beethoven, dirigida per Eiji Oue el dia del seu comiat.

◆ Concert de polifonia religiosa a l'església de La Encarnación de Bilbao, el 30 de març de 2012, durant la Setmana de Música Religiosa.

◆ Tots els concerts de Sant Esteve, entranyables i emocionants.

de tot és la tria de repertori i d'obres, i ubicar-les al calendari: de vegades és un veritable malson.”

Vila confessa haver tingut molts “orfeons” diferents al llarg d'aquests anys, i ens descriu l'Orfeo actual com un cor amb una gran disciplina de treball en l'assaig, amb una alta solvència vocal i interpretativa, molt de respecte i estimació per la música, i una admirable velocitat d'aprenentatge, fet sorprenent en un cor amateur: “Muntar obres simfòniques amb l'Orfeo és rapidíssim, un luxe i un plaer, perquè et dona l'oportunitat de fer música immediatament. El so actual també és molt més homogeni. I la ductilitat musical és la floreta que ens tiren tots els directors convidats: l'Orfeo és un cor flexible, àgil i adaptable, que accepta amb alegria tot el que se li proposa de nou.”

I també reconeix l'aportació que l'Orfeo ha fet al seu particular creixement musical: “Un bon cor és una escola excel·lent per a un direc-

“ESTIC CONTENT DE MARXAR EN UN MOMENT COM AQUEST, PERQUÈ EL COR ESTÀ EN UN PUNT DOLÇ DE QUALITAT ARTÍSTICA”, AFIRMA JOSEP VILA

tor que vol seguir aprenent. I l'Orfeo m'ha ensenyat molts aspectes musicals que hem anat descobrint junts a mesura que avançàvem: és com créixer junts. I la quantitat de directors convidats que s'hi han posat al davant també ha estat un autèntic regal. Aleshores la meua feina és com la d'un lutier: jo preparo l'instrument i els convidats acaben aconseguint coses que tu no havies previst, o no en tenies les eines, perquè ho fan des del punt de vista d'artista, no de tècnic o preparador.” I és en aquest punt que ha viscut moments d'enorme reconeixement de la feina feta: “Barenboim va venir a dirigir les Quatro pezzi sacri de Verdi. Hi havia molta tensió i nervis perquè als assajos ens abaixàvem d'afinació. Aleshores vam fer un treball específic, i amb molta concentració. I en acabar el primer assaig amb ell, Barenboim em va dir (amb aquella cara d'enfadat que fa sempre): «¡No me lo esperaba!»; mai cap cor li havia cantat aquesta obra «perfectament a tono». Va ser tota una floreta, el millor premi. En acabar el concert, va baixar a la Sala d'Assaig i va felicitar tots els cantaires amb unes paraules molt elogioses: va ser una enorme satisfacció, un dels moments més bonics que recordo. Però l'endemà cal seguir treballant dur i no abaixar la guàrdia!”

MOMENTS DE TOTS COLORS

Durant unes temporades, just les prèvies a l'esclat de la crisi que va patir la institució, es van viure els moments artístics més difícils d'aquests divuit anys: “Era una època sense projectes, trista, deprimida. Per higiene mental, jo vaig acabar acceptant la direcció del Coro de RTVE a Madrid, i treballar amb un cor professional em va donar un aire fresc que va acabar revertint positivament en l'Orfeo. Dirigir els dos cors alhora i viatjar contínua-

ment va ser un esforç físic enorme que no tornaria a fer, però va ser positiu per a tothom. També recordo amb tristesa l'època en què vaig haver de fer una renovació del cor: haver de dir a diversos cantaires que havien de deixar el cor perquè no tenien el nivell exigible és molt dolorós. Però les meves decisions artístiques i tècniques sempre han estat acceptades per la institució i n'he tingut el suport. M'he sentit reconegut per la casa i pels cantaires fins a l'últim dia.”

NOVES IL·LUSIONS!

Vila també deixa la titularitat del Cor de Cambra del Palau, que ha dirigit durant cinc temporades: “Hi vaig entrar en plena crisi i amb fortes restriccions als cantaires: de sou, jornada i plantilla. Però vam remuntar la situació. La diferència amb l'Orfeo es redueix al ritme de treball, que és més intens, i a la qualitat individual com a cantants, ja que són professionals. Els objectius de qualitat són més elevats, i per tant el grau d'exigència és més alt, però el treball és idèntic. I curiosament aquí he trobat a faltar la possibilitat de fer més repertori a cappella, treballar més a fons l'instrument i treure'n més rendiment. I a part de la feinada que suposa, no m'ha costat gens compaginar la direcció dels dos cors, i n'he gaudit molt: he buscat sinergies entre els dos grups fent produccions conjuntes i ha funcionat molt bé.”

El seu futur és ple d'incògnites: “Ara començo una etapa com a director freelance; no tinc cap titularitat a la vista ni l'estic buscant, perquè he treballat molt els últims anys i necessito un o dos anys de calma. La meua il·lusió és dirigir, com a convidat, cors professionals europeus; ara mateix tinc diverses invitacions en ferm, i la més llaminera m'ha arribat des de Suècia, per dirigir el gener de 2017 el Cor de la Ràdio Sueca –el que havia dirigit el meu gran mestre Eric Ericson, i un dels millors del món– en un concert amb obres meves i d'autors hispànics. I en un futur, no descarto alguna titularitat en alguna ciutat europea o nord-americana. Vull explotar la meua faceta de preparador de cors, de compositor director, i també dirigir obres amb cor i orquestra.”

UN DIA MOLT ESPECIAL

♦ Va ser el director del Palau de la Música, Joan Oller, qui va encarregar a Josep Vila una obra dedicada a l'Orfeo Català per ser estrenada en el concert del 8 de maig: “Oficialment és un dels concerts del 125è aniversari de l'entitat, però també serà l'últim dia que dirigiré l'Orfeo en concert, com a titular. Per tant, jo també el visc com el meu comiat.”

♦ El punt de solemnitat i celebració el donarà el *Te Deum*, una obra que va compondre el 2002 i que so-

narà a la primera part; a la segona, s'hi estrenarà *Veni Creator Spiritus*, una cantata d'uns quaranta minuts de durada, per a cor, quartet de solistes i orquestra, sorgida de les impressions que provoca al músic sabadellenc la terrible situació humanitària que viu el món i especialment Europa: “Vaig rellegir el text de l'himne *Veni Creator* i el vaig sentir com una pregària, com un anhel que fa referència a molts valors de la nostra civilització, per afrontar crisis terribles i renéixer

a partir d'aquests valors; i vaig sentir la necessitat de fer un cant a aquests valors. Això és el que ara em motiva més”, ens diu Vila.

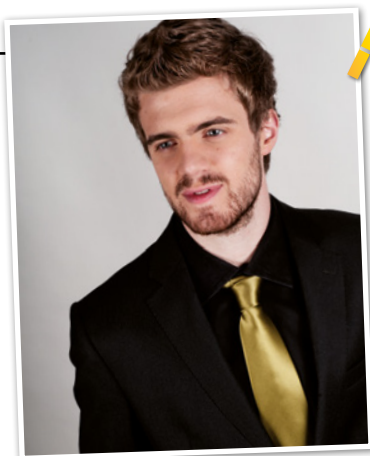
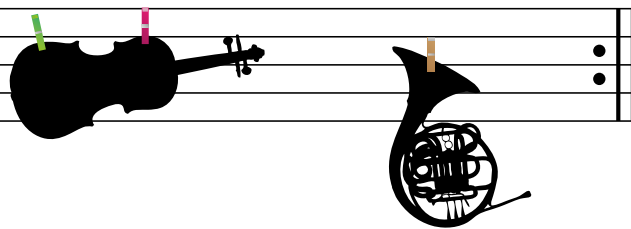
♦ La cantata combina set estrofes de l'himne amb sis poemes de poetes universals que l'amplien i reflexionen sobre la capacitat de comunicar-nos gràcies al do de llengües que ens infon aquest esperit, i de trobar la felicitat compartida. Poemes de Hölderlin, Christine de Pisan, Walt Whitman, els versos finals de la *Divina*

Comèdia de Dante, sant Joan de la Creu i Ramon Llull, textos que ens parlen d'alegria, de generositat, d'aprofundiment en la vida espiritual i de pau interior.

♦ Per crear el clima especial que Vila busca, l'obra conté elements sonors i tímbrics poc habituals, l'execució dels quals seran a càrrec del cor. L'autor està molt agraït per la magnífica oportunitat que li brinda l'entitat de dirigir una obra pròpia de gran envergadura en un concert tan especial.

RESIDÈNCIES MUSICALS

CONCERTS A LA PEDRERA
TEMPORADA 2015/16

JOSEP-RAMON OLIVÉ
Baríton

ESTHER PINYOL
Arpa

RICARD ROVIROSA
Piano

PROGRAMA DE CONCERTS

18·OCT·2015

Esther Pinyol, arpa

Duets amb flauta i amb piano

Obres de Berthomieu, Bozza, Rota,
Bazelaire i Turina

15·NOV·2015

Josep-Ramon Olivé, baríton

Àries amb conjunt instrumental barroc

Obres de Monteverdi, Handel i Bach

20·DES·2015

Ricard Rovirosa, piano

Duet amb violoncel

Obres de Beethoven i Schumann

17·GEN·2016

Esther Pinyol, arpa

Recital amb marimba

Obres de Grandjany, Tournier, Renié,
Sanmartí, Brotons, Guinovart i Gasull

28·FEB·2016

Ricard Rovirosa, piano

Concert amb quartet de corda

Obres de Mozart i Franck

20·MAR·2016

Josep-Ramon Olivé, baríton

Recital de lied amb piano

Obres de Strauss, Schubert,
Butterworth i Mompou

17·ABR·2016

Josep-Ramon Olivé, baríton

Àries i duets d'òpera amb mezzosoprano

Obres de Mozart, Rossini i Britten

15·MAI·2016

Ricard Rovirosa, piano

Recital

Obres de Beethoven, Schubert, Liszt,
Chopin, Casals i Albeniz

19·JUN·2016

Esther Pinyol, arpa

Concert amb grup de cambra

Obres de Debussy, Ravel, Rousell i Barnes

Amb la col·laboració de: Cat **440'** CLÀSSICA

Fundació
Catalunya
La Pedrera

Concert 12 € · Abonament 30 €
www.lapedrera.com i taquilles

Concerts a les
18 hores

La Pedrera
Pg. de Gràcia, 92

ÒPERA

NOVA TEMPORADA 2016-17 DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

MÉS TÍTOLS I MENYS INNOVACIÓ

La temporada 2016-17 portarà a Barcelona grans veus, com les de Ludovic Tézier, Martina Serafin, Mojca Erdman, Waltraud Meier, Evelyn Herlitzius, Adrianne Pieczonka, Piotr Beczala, Anna Caterina Antonacci, Nino Machaidze, Plácido Domingo, Javier Camarena, Leo Nucci, Anja Kampe, Angela Denoke o Mariusz Kwiecien, a part de la participació en concerts o recitals de noms de tirada com Dmitri Hvorostovsky, Simon Keenlyside, Joyce DiDonato, Sondra Radvanovsky o Gregory Kunde. Cal apuntar també la presència en papers secundaris i principals de cantants espanyols, alguns dels quals tenen la seva oportunitat d'or com a resultat de les audicions a 125 cantants de l'Estat realitzades fins ara per Schepellmann. Així doncs, Elena Copons i Gemma Coma-Alabert seran Susanna i Cherubino de *Le nozze di Figaro* de Mozart; Maria José Moreno serà Gilda de *Rigoletto*

La temporada 2016-17 del Gran Teatre del Liceu té, com a plats forts, l'estrena a Espanya de *Quartett*, òpera de Luca Francesconi estrenada l'any 2011 i amb direcció escènica d'Àlex Ollé (*La Fura dels Baus*), i el retorn d'*Elektra* d'Strauss en la coproducció del Liceu amb Milà, Nova York, Ais de Provença, Berlín i Hèlsinki que signà –a títol pòstum– Patrice Chéreau, mort l'any de l'estrena, el 2013. Un total de catorze títols, tres en versió de concert, completen una temporada convencional i centrada en les veus.

TEXT Mercedes Conde Pons • FOTOGRAFIA Javier del Real

i Sabina Puértolas serà Marie de *La fille du régiment*.

La nova temporada del Liceu té una tendència conservadora que es pot deduir fent una anàlisi succinta dels títols. Tres títols mozartians (*Don Giovanni*, *Le nozze di Figaro* i *La flauta màgica*), tres títols verdians (*Macbeth*, *Rigoletto* i *Il trovatore*), dues òpe-

res franceses (*Thaïs* i *Werther* de Massenet), un sol títol belcantista (l'òpera còmica de Donizetti *La fille du régiment*), un Wagner (*L'holandès errant*), un Strauss (*Elektra*), una òpera barroca (*Teuzzone* de Vivaldi), una òpera del segle XXI (*Quartett* de Francesconi) i una opereta vienesa (*La vídua alegre* de Franz Lehár) completen el cartell 2016-17

DEL 22 DE
FEBRER AL 3
DE MARÇ DE 2017
QUÀRTET
DE LUCA
FRANCESCO

Rigoletto, de Verdi

del Gran Teatre del Liceu. La balança es decanta per l'òpera italiana i/o francesa, i deixa un paper escàs a l'òpera alemanya amb dos únics títols: *L'holandès errant* i *Elektra*. L'absència de l'òpera eslava (rusa o txeca), l'òpera britànica o espanyola (ni sarsuela ni catalana) són mancances que cal lamentar en un teatre que hauria de desenvolupar una tasca pedagògica, divulgativa i de conreu de nous públics, alhora que també de defensa del patrimoni operístic nacional i internacional. ¿On hi ha, per exemple, el record d'Enric Granados en el centenari de la seva mort?

Si bé la temporada comença al setembre amb la reposició de *La flauta màgica* de Barrie Kosky que aterra aquest mes de juny a Barcelona amb els cantants i el director musical de la companyia de la Komische Oper Berlin, la inauguració oficial serà a l'octubre, amb un *Macbeth* verdia –encara en l'Any Shakespeare– amb un protagonista excepcional, el baríton Ludovic Tézier. Però sens dubte, la proposta més forta és l'*Elektra* d'Strauss, que tornarà al Gran Teatre del Liceu després de nou anys, en la lloada producció pòstuma de Patrice Chéreau que es va estrenar al Festival d'Aix de Provença el 2013 i que, sota direcció musical de Josep Pons, es presentarà a Barcelona pràcticament amb el mateix elenc de l'estrena: Waltraud Meier (Klytämnestra), Evelyn Herlitzius (*Elektra*), Adrienne Pieczonka (*Chrysothemis*), Thomas Randle (*Aegisth*) i Alan Held (*Orest*). També caldrà estar atents a l'única proposta contemporà-

LA BALANÇA ES DECANTA PER L'ÒPERA ITALIANA I FRANCESA I MENYS PER L'ÒPERA ALEMANYA

nia, aquest *Quartett* de Francesconi que porta el segell inconfusible de La Fura dels Baus sorgit de la mà d'Àlex Ollé, en una proposta molt impressionant visualment i en què, precisament, aquest element és pràcticament essencial al costat de la música, per a la qual Ollé compta amb els seus col·laboradors habituals: Alfons Flores en l'escenografia i Franc Aleu en les projeccions. Produïda pel Teatre alla Scala de Milà, l'òpera es va estrenar amb èxit l'any 2011 i aquest aterratge a Barcelona esdevindrà estrena a Espanya.

Altres fites importants són el *Werther* protagonitzat per Piotr Beczala i Anna Caterina Antonacci i *Thaïs* de Massenet en versió de concert que tindrà com a principal l'actuació de Plácido Domingo, però també les de Nino Machaidze i Celso Albelo. Caldrà estar atents

al debut del mexicà Javier Camarena en el rol de duc de Màntua del *Rigoletto* que permetrà retrobar Carlos Álvarez en el paper protagonista (alternant-se també amb el ja mític Leo Nucci) i, per últim, es presenta interessant *L'holandès errant* de Wagner, tant per la proposta escènica de Philip Stölz com per la direcció musical, adjudicada a la jove directora Oksana Lyniv, apadrinada per Kirill Petrenko. Per als fidels seguidors de Jordi Savall, el violagambista i director de *Le Concert des Nations* ha recuperat l'òpera *Teuzzone* d'Antonio Vivaldi, una raresa que s'estrenarà a Espanya i disposarà de les veus destacades de Sonia Prina i Furio Zanasi. **k**

CARTELLERA

- ♦ **Macbeth** de Giuseppe Verdi
Del 7 al 23 d'octubre de 2016. L. Tézier, M. Serafin, V. Kowalcjow, S. Pirgu.
Dir. mus.: G. Bisanti. *Dir. esc.:* C. Loy
 - ♦ **Le nozze di Figaro** de W. A. Mozart
Del 7 al 20 de novembre de 2016.
K. Ketelsen, M. Erdmann, G. Orendt, O. Mykytenko, A. Bonitatibus.
Dir. mus.: J. Pons. *Dir. esc.:* Ll. Pasqual
 - ♦ **Elektra** de Richard Strauss
Del 7 al 23 de desembre de 2016.
W. Meier, E. Herlitzius, A. Pieczonka, T. Randle, A. Held. *Dir. mus.:* J. Pons.
Dir. esc.: P. Chéreau.
 - ♦ **Werther** de Jules Massenet
Del 15 de gener al 4 de febrer de 2017.
P. Beczala/J. Bros, A. C. Antonacci / N. Gubisch, É. Dupuis / J. Martín-Royo.
Dir. mus.: A. Altinoglu. *Dir. esc.:* W. Decker.
 - ♦ **Quartett** de Luca Francesconi
Del 22 de febrer al 3 de març de 2017.
R. Adams, A. Cook. *Dir. mus.:* P. Rundel.
Dir. esc.: À. Ollé (La Fura dels Baus).
 - ♦ **Teuzzone** d'Antonio Vivaldi
24 i 25 de febrer de 2017 (versió de concert). P. López, M. Fumagalli, S. Prina, F. Zanasi. *Le Concert des Nations. Dir. mus.:* J. Savall.
 - ♦ **Thaïs** de Jules Massenet
1 i 4 de març de 2017 (versió de concert). N. Machaidze, P. Domingo, C. Albelo, S. Blanch. *Dir. mus.:* P. Fournillier.
 - ♦ **Rigoletto** de Giuseppe Verdi
Del 21 de març al 6 d'abril de 2017.
J. Camarena / A. Siragusa, L. Nucci / C. Álvarez / À. Odena, D. Rancatore / M. J. Moreno. *Dir. mus.:* R. Frizza.
Dir. esc.: M. Wagemakers.
 - ♦ **L'holandès errant** de Richard Wagner
Del 2 al 28 de maig de 2017. A. Jun, E. Vetter / A. Kampe, S. Mathey.
Dir. mus.: O. Lyniv. *Dir. esc.:* P. Stölz.
 - ♦ **La fille du régiment** de Gaetano Donizetti
Del 16 al 29 de maig de 2017. S. Puértolas, J. Camarena, E. Podleš, S. Alberghini.
Dir. mus.: G. Finzi. *Dir. esc.:* L. Pelly
 - ♦ **Don Giovanni** de W. A. Mozart
Del 19 de juny al 2 de juliol de 2017.
M. Kwiecien / C. Álvarez, C. Remigio / V. Goikoetxea, D. Korchak / T. Spence, S. Orfila / A. Sivko. *Dir. mus.:* J. Pons.
Dir. esc.: K. Holten.
 - ♦ **Il trovatore** de Giuseppe Verdi
Del 17 al 29 de juliol de 2017. A. Ruzinski, M. Berti, K. Lewis, M. Cornetti, C. Colombara. *Dir. mus.:* D. Callegari.
Dir. esc.: J. A. Rechi.
 - ♦ **La vídua alegre** de Franz Lehár
27 de juliol de 2017 (versió de concert). A. Denoke, B. Skovhus, E. Sancho Péreg, B. Bliss. *Dir. mus.:* J. Pons.
- Concerts:* Dmitri Hvorostovsky, Gregory Kunde, Joyce DiDonato
Recitals: Simon Keenlyside, Sondra Radvanovsky

8 DE MAIG
MEZQUIDA
PIANO SOL
AL CAFÈ AUDITORI
DE SANT CUGAT

“QUAN TOCO NO TRACTO
DE SER COMPLAENT.
NECESSITO SER SINCER
AMB EL QUE M'ESTÀ PASSANT”

Mezquida al portal
de casa seva durant
la sessió de fotos
que va concedir a la
«*Revista Musical
Catalana*» a Barcelona.

UN DIA AMB...

PARLAR D'ELL ÉS PARLAR D'UNA ÀNIMA INQUIETA I D'UN ESPERIT EXPANSIU. D'UN LÍDER COMPROMÈS AMB LA MÚSICA I AMB TOTHOM QUI LA VULGUI COMPARTIR AMB ELL. D'UN COMPOSITOR EN PLE FLORIMENT I D'UN PIANISTA SÒLID, CAPAÇ DE TRANSFORMAR TOT EL SEU BAGATGE EN UNA MÚSICA QUE DEFUIG LA CATALOGACIÓ I COMMOU PROFUNDAMENT.

TEXT Miquel Gené • FOTOGRAFIES Quim Roser

MARCO MEZQUIDA

MIQUEL GENÉ: Marco, més de 150 concerts anuals durant els últims tres anys...

MARCO MEZQUIDA: La meva activitat concertística és molt continuada i variada, perquè a banda dels projectes personals col·laboro amb molts grups. Això fa que el rigor i la preparació mai no defalleixin.

MG: Són molts concerts. ¿No et sents esgotat de tant donar?

MM: El concert implica donar molt, però la música també em dóna moltíssim i tinc molta i bona energia per afrontar tots aquests reptes. Em sento afortunat, perquè ser concertista és el que desitjava: viatjar pel món oferint quelcom tan especial i noble com és fer música en viu.

MG: Com vius el fet de tocar amb grups, repertoris i contextos tan diversos?

MM: M'agrada sentir-me valorat i estimat pels altres. M'he quedat amb una frase del Masa Kamaguchi, un d'aquests grans músics, que em deia: "Man, we are musicians, we have

to play." O sigui que hem de tocar allà on ens vulguin: avui en un auditori i demà en un club. El més important és estar al servei de la música i de la gent que vol fer música amb mi.

MG: Amb el teu trio acabeu de publicar *Cantabile* en col·laboració amb el saxofonista Bill McHenry...

MM: Estic molt content de la feina que hem fet amb en Bill, perquè per a mi és un referent, un dels saxofonistes amb qui jo volia fer música, i ha estat molt inspirador. És una figura amb una personalitat molt gran i el que aporta és molt original, té una manera de concebre la melodia i la improvisació molt atractiva.

MG: Com s'ha gestat el disc?

MM: M'agrada donar llibertat, no sóc una persona que digui "hem de tocar això", sinó que suggereixo idees. Al disc en vam gravar unes quantes, al Festival de Jazz de Barcelona en vam tocar algunes altres... Sempre hi ha aquesta sensació d'anar provant, perquè és un grup bastant nou.

MG: Sí que em sembla que la sonoritat del trio s'ha adaptat al so de McHenry...

MM: Cada peça del conjunt et fa actuar diferent. Si hi afegeixes un tòtem com és en Bill, està clar que et fa interactuar d'una altra manera. I això és el més estimulant i bonic de la música, que cadascú et pot aportar coses diferents cada dia, i en Bill és un mestre amb molta presència.

MG: En canvi, en els teus concerts de piano sol el so sembla desbordar-se per totes bandes. Recordo sentir-me així a l'inici del teu segon concert al Jamboree.

MM: Sí, recordo aquells vint minuts inicials, tocant sempre al voltant d'una cançó. La meva il·lusió és sentir la llibertat de poder-me quedar el temps que vulgui en un acord o un passatge, o fer una melodieta curta i que aquesta melodieta et pugui obrir tot un món. Això és el que ja feia de petit, em podia quedar hores tocant Do major i Mi be-moll major. I és gràcies a això que sóc músic.

MG: Com conceps les teves interpretacions a piano sol?

MM: Quan toco no tracto de ser complaent. Necessito ser sincer amb el que m'està passant. Sento el so com si fos una bombolla que al principi m'envolta només a mi, però que al cap de mig minut envolta tot el públic, i és aleshores quan em deixo anar. A partir d'aquí, que sigui el que hagi de ser.

MG: Com es prepara un concert basat en la improvisació?

MM: La clau és preparar-s'hi psicològicament. Durant els dies previs visualitzo el concert, hi penso, provo alguna idea, faig una petita llista de cançons, a vegades dibuixo línies, una primera peça que tingui aquesta corba, o penso que a partir d'un

motiu podré explorar coses. I a casa no ho provo gaire, vull arribar al moment i estar fresc. L'objectiu no és sorprendre el públic, sinó sorprendre'm a mi mateix.

MG: Com vas viure el teu concert debut amb piano sol al Palau de la Música el 4 d'agost passat?

MM: Va ser una oportunitat màgica poder actuar en un lloc tan increïble. Poder despullar-me i desfer-me per mostrar al públic qui sóc de la manera més íntima i alhora més extravertida. I va ser un repte, perquè no havia tocat mai en una sala tan gran amb piano sol. Però vaig tenir la mateixa sensació que tinc quan toco en llocs petits: em vaig deixar emportar pel so i volia donar llum, vibrar i fer vibrar sentint que tothom estava amb mi. Vaig tenir la sensació de controlar el temps i l'espai i de portar la gent a un viatge d'emocions.

DISCOGRAFIA SELECCIONADA

- ◆ Celeste Alías i Marco Mezquida Duo, *Two lonely people* (Kay Records, 2012)
- ◆ Marco Mezquida Trio, *My friend Marko* (Fresh Sound New Talent, 2013)
- ◆ Marco Mezquida (piano sol), *La hora fértil* (Whatabout Music, 2013)
- ◆ Celeste Alías i Marco Mezquida Duo, *Llunàtics* (Temps Records, 2015)
- ◆ Marco Mezquida (piano sol), *Live in Terrassa* (Underpool, 2015)
- ◆ Marco Mezquida i Manel Fortià, *My old flame* (autoproduït, 2015)
- ◆ Marco Mezquida Trio amb Bill McHenry, *Cantabile* (Fresh Sound New Talent, 2015).

A més a més, ha participat en nombrosos enregistraments com a *sideman*, amb artistes com Giulia Valle, Gonzalo del Val, Gabriel Amargant, Joan Vidal, Julián Sánchez o Marcel·lí Bayer. Per a una llista completa podeu visitar www.marcomezquida.com

Marco no té por de visitar músiques i ho va fer amb la de Ravel per encàrrec de L'Auditori.

LA FORÇA DEL DIRECTE

La força de Marco Mezquida només es pot entendre del tot en els seus directes. Per saber on escoltar-lo, podeu visitar marcomezquida.com. En aquestes pàgines hem intentat alguna vegada copsar la seva energia amb paraules:

"El Marco va de les cascades de notes impressionistes a una melodia baladística que les incorpora, elimina tot el pes del discurs i el fa volar per sobre del teclat, sense fre ni ancoratge, salta de manera sobtada a un desert hermètic i asfixiant, el tapping sobre les cordes del piano on assaja la seva particular dansa hongaresa, en la qual apareix, aquí i allà, el bust de Ligeti en les tornades furioses al teclat, i tanca amb un 3/4 bluesy en el qual recupera la melodia."

(Extracte d'Obert per la meitat, crítica del concert al Palau de la Música, 4 d'agost de 2015. Consultable a: www.revistamusical.cat/obert-per-la-meitat/).

➤ **MG:** Jo vaig tenir la sensació, aquell dia, que representaves la consolidació de tota una generació de músics de jazz.

MM: M'alegra que diguis això. Sí que tinc la sensació que, d'alguna manera, era un reconeixement a tot aquest anar fent amb perseverança, amb resistència i fe, mantenint aquest lliurament per la música i la il·lusió d'oferir el que som i el que millor sabem fer.

MG: Quines són les teves influències més destacades?

MM: De música per a piano, m'han influït molt William Bolcom i Ligeti. M'agrada molt l'impressionisme francès i també Leo Orstein, pianista i compositor de principis del segle XX. Dels compositors romàntics, S Scriabin és el meu preferit, i també Prokófiev i Xostakóvitx. He tingut una època d'Arvo Pärt, una altra molt profunda dels concerts amb piano sol de Keith Jarrett, que de tan jove em van captivar, i també de Brad Mehldau. Però el que segueix sent la meva passió i m'ajuda a descomprimir és connectar amb la música popular: Beatles, Elvis, Queen, la música cubana, Los Panchos... He escoltat també molt rock progressiu i crec que amb el piano sol volia fer una mica això. Necessito escoltar molta música diferent de la que faig, per això estimo tant Cesària Évora i la música folklòrica. I impossible viure sense Gesualdo i la música coral prebarroca, tot allò em flipa. Un dels artistes que més admiro és el Leo Masliah, em fa riure molt i m'inspira molt.

MG: I amb tot això fas la teva música, que sovint busca nous sons i transcendir els gèneres

MM: Sí, sí, és xulo. De fet, el darrer tema que vaig tocar al Palau va ser la versió de l'*All of me*, que és com dir: "Hola, senyors, això és tot de mi ara mateix", en un arranjament que parteix d'una cosa bastant tronada o grotesca, i m'agrada això, perquè penso que és necessari treure la pompositat a tot. M'agradaria algun dia fer el mateix amb la música clàssica.

MG: De quina manera?

MM: Crec que és molt necessari perdre la por de visitar coses. Vaig tenir l'encàrrec de L'Auditori de visitar la música de Ravel i ho vaig gaudir, extraient-ne l'essència per poder fer-ne una cosa meua. (Veure crítica: bit.ly/1Tobz1V). Com a persona creativa, necessito que la paraula interpretació o intèrpret pugui significar una cosa més àmplia. Que es noti que venim de Ravel, però alhora que hi puguem aportar la nostra part sense la por i el conservadorisme amb què de vegades es reprimeixen els intèrprets de música clàssica. De manera humil i sincera vull fer la meua aportació al món de Ravel. ➤

DOSSIER

MÚSICA SE INTERRUPC

Al segle XVIII, un habitant de la Turíngia que fos prou afortunat podia aprofitar un viatge a Leipzig per visitar la Thomaskirche i escoltar, en directe, una cantata de Bach. Li agradés o no, podia ser que aquell fos el seu únic contacte amb la música del mestre que ara venerem.

Els qui vivien més lluny, melòmans o no, probablement no van ni saber que Bach existia. Des de llavors ha millorat la impremta, han evolucionat els instruments musicals, hem estat capaços de fixar el so que emeten en un suport físic i així una llarga llista d'avenços. Avui, un habitant de la Turíngia, no importa si té bona o mala sort, pot passar una tarda tranquil·la saltant de Bach a Ravel i a Palestrina al seu iTunes o Spotify, després mirar l'últim concert de la Filharmònica de Berlín al seu Digital Concert Hall, i anar a Medici.tv per fer un cop d'ull al concert que l'OBC va fer al setembre a la Sagrada Família de Barcelona. Si al vespre li queden ganes, pot també passar per un cinema a veure la retransmissió de l'última producció del Metropolitan o la Royal Opera House.

Les noves tecnologies han canviat ja els sistemes de producció, distribució i consum de la música (i no només de la música). Fins i tot la Revista que està llegint ara mateix la pot tenir a casa seva en PDF sense necessitat de baixar al quiosc ni esperar que li arribi per correu. ➤

ELS AVENÇOS TECNOLÒGICS ESTAN CANVIANT, UN COP MÉS, LA MANERA COM ESCOLTEM MÚSICA. DESPRÉS DE L'ERA DELS ENREGISTRAMENTS, FINS I TOT ELS CONCERTS EN DIRECTE ES REDEFINEIXEN A LA LLUM DE LES POSSIBILITATS QUE BRINDEN INTERNET I LA DISTRIBUCIÓ DIGITAL.

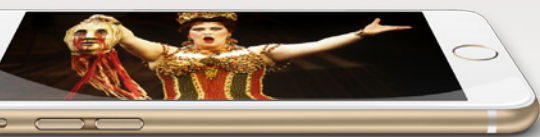
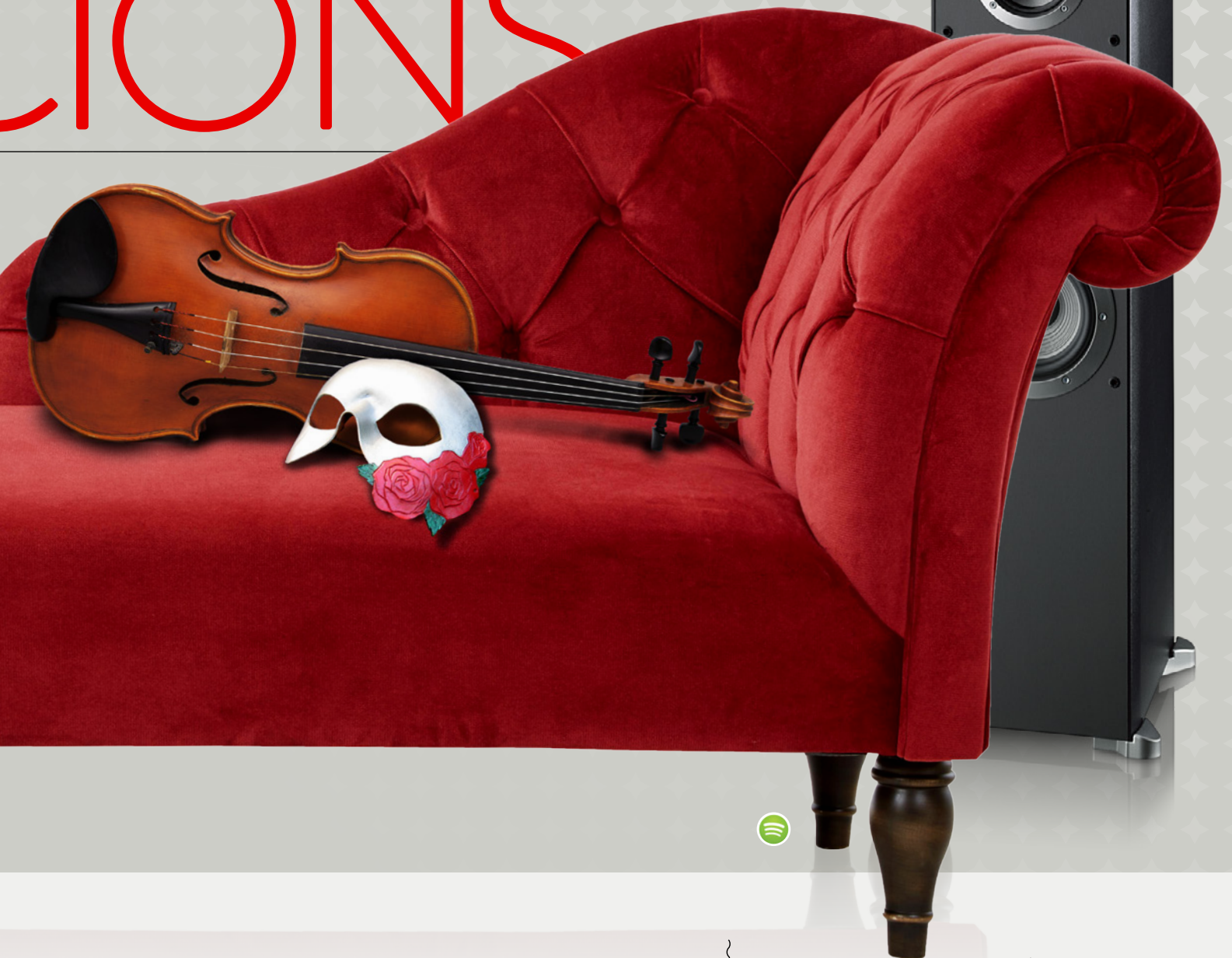
TEXT Pep Gorgori

AIXÒ ABANS NO PASSAVA

Fila twitter. L'acord entre auditoris i orquestres ha permès provar iniciatives com habilitar una filera de seients per a persones que volen piular amb el mòbil durant els concerts. L'objectiu és guanyar impacte a les xarxes socials sense molestar aquells que no volen tenir al costat algú que es passi tot el concert mirant el telèfon.

Multipantalla. Semblantment, moltes retransmissions encoratgen els espectadors que són a casa perquè comentin a les xarxes socials el que veuen a la pantalla del televisor. A l'experiència del concert, s'hi afegeix la possibilitat de conversar mitjançant el telèfon o la tauleta.

ENSE CIONS

Entre bambolines. Un dels punts forts de les retransmissions són els extrems que ofereixen (entrevistes als protagonistes, primers plans dels cantants a l'escenari), que són impossibles de trobar als teatres.

Esdevenir solista jugant amb el mòbil. L'aplicació *Clapping Music*, impulsada per la London Sinfonietta i la Queen Mary University, ensenya a interpretar l'obra homònima d'Steve Reich. Els millors són escollits per picar de mans en directe en un concert de l'orquestra. Les dades del procés d'aprenentatge s'envien a la Universitat, que farà un estudi sobre percepció auditiva.

MÚSICA DES DEL SOFÀ DE CASA A LA SALA DE CINEMA

Medici.tv. 100 espectacles en viu cada any. 1.600 pel·lícules originals, televisió i alta definició en tarifes que van dels 9,90 als 149 euros. L'OBC ha enregistrat en directe diversos concerts amb Pablo González i Kazushi Ono com a directors. *Joana d'Arc a la foguera* d'Arthur Honegger amb **Marion Cotillard** és un dels vídeos més vistos el 2015.

➤ Ara bé, com sempre que hi ha canvis (i la cultura evoluciona constantment), hi ha debats i reticències. Mirat amb perspectiva, cap dels canvis tecnològics anteriors han variat l'essència de la música: una persona que emet sons per comunicar-se amb altres persones, i de fet cap evolució ha significat un trencament radical amb tot l'anterior. L'enregistrament sonor no va suprimir els concerts, la ràdio en directe no va eliminar els discos, la televisió no va suposar la mort de la ràdio... Tot fa pensar, doncs, que l'era digital ha vingut per afegir a aquesta llista noves opcions que ens obren les portes a continuar gaudint de la música de maneres diferents i en llocs i moments que abans no podíem ni sospitar.

LA POLÈMICA ESTÀ SERVIDA

Tot canvi, però, genera debat. Per a Kasper Holten, director de la Royal Opera House (ROH), la possibilitat de retransmetre en cinemes *"ens obre les portes a tenir una quantitat de públic que no cabria a la sala"*. *"Per a la majoria de les funcions tenim l'aforament complet, i no en podem programar més, de manera que el cinema ens permet arribar a persones que o no es poden desplaçar fins a Londres o que simplement no aconsegueixen tiquets perquè hem esgotat l'oferta presencial"*, explica. La ROH, però, va a remolc del Metropolitan de Nova York, que fa exactament deu anys que es va estrenar en les retransmissions amb *La flauta mà-*

gica. Quinze milions d'espectadors han anat a veure les seves produccions al cinema des de llavors.

A l'altre extrem, la soprano Renée Fleming ha fet recentment unes declaracions al «Telegraph» en què advertia que les retransmissions són una *"amença"* per a l'òpera i es mostrava partidària que, si s'han de dur a terme, es facin fora de les ciutats on s'ha produït la funció. És a dir que les òperes del Liceu es puguin veure a tot arreu menys a Barcelona, ja que qualsevol persona de la ciutat interessada en l'òpera el que hauria de fer és anar al teatre directament.

Posicions com aquesta, però, són cada cop més difícils de defensar. El director de l'English National Opera va arribar a dir que no entenia l'*"obsessió"* per les retransmissions als cinemes, ja que els preparatius i el dispositiu tecnològic podien afectar negativament la qualitat de les produccions. Dos anys després, l'ENO en feia la seva primera.

A l'altre costat de la balança hi ha formacions com la Filharmonia de Berlín. Si l'any 1980 Karajan va ser pioner en la producció pròpia d'un CD (amb segell propi, sense cap de les grans discogràfiques darrere) amb la *Simfonia Alpina* d'Strauss, el 2008 Simon Rattle presentava el Digital Concert Hall amb l'eslògan *"En qualsevol lloc, en qualsevol moment"*. El va definir com *"el camí cap al futur"* i sembla que en només vuit anys el temps li ha donat la raó.

Aquests debats són habituals en èpoques en què el canvi és especialment evident. Richard Taruskin, en *The danger of music* (2009), ho resumeix així: *"Pot ser que no ens agradin els canvis, de la mateixa manera que als parlants de llatí no els hauria agradat l'evolució del seu idioma cap al francès o al romanès. Això, a alguns, també els hauria semblat una corrupció, una degradació i la mort. D'altres haurien après a aprofitar l'oportunitat."*

Ni tan sols les dades són encara prou convincents per fer-nos una idea clara de què està passant. Una enquesta de l'English Touring Opera realitzada el 2014 conclou que el 85% del públic de retransmissions d'òpera no mostra més interès per anar a veure'n en directe després d'haver-hi assistit, que només un 15% és nou públic i que el 81% són majors de 60 anys que van al cine-

PLATAFORMES D'ORQUESTRES I AUDITORIS

Wigmore Hall. El 2005 va veure la llum el primer segell discogràfic basat en l'enregistrament d'un concert en viu, celebrat al mateix Wigmore Hall. El 2011 va rebre el Gramophone Award dedicat a un segell discogràfic. El seu catàleg inclou una seixantena de volums que es poden adquirir directament a la seva pàgina web. Actualment també permet gaudir en viu d'alguns dels seus concerts en *streaming*.
wigmore-hall.org.uk/wigmore-hall-live/live-stream

8 DE JULIOL
19.30 H
WIGMORE AMB
MAGDALENA
KOZENÁ

Mezzo.tv. La plataforma de televisió francesa té diversos canals, que inclouen la música clàssica, el jazz, les músiques del món, l'òpera, i té presència a 44 països, amb una programació musical àmplia que s'actualitza cada mes i una predilecció per les produccions franceses, naturalment.

Filmin Clásica. La plataforma original per a pel·lícules clàssiques de la història del cinema i les novetats del cinema europeu ha obert una categoria per a música clàssica amb un catàleg impressionant que inclou concerts simfònics, de cambra i òpera, amb noms com Pierre Boulez, **Valeri Gergiev**, John Eliot Gardiner, René Fleming, Jonas Kaufmann i Christoph Prégardien, entre molts d'altres.

ma per estalviar-se el desplaçament fins al teatre d'òpera. Per contra, la Detroit Symphony assegura que gràcies a les retransmissions en *streaming* la seva sala va passar del 50% al 90% d'ocupació entre els anys 2011 i 2015, majoritàriament gràcies a la captació de públic nou i jove.

LA RECONVERSIÓ

Les noves tecnologies encara ofereixen altres modalitats, com la retransmissió en diferit i gratuïta per temps limitat de produccions d'òpera. És el cas, per exemple, de la temporada de Glyndebourne, que es pot veure mitjançant el web del diari britànic «The Guardian». Una experiència similar a Espanya és el programa *Play òpera*, de la Cadena SER, que ofereix òperes del Gran Teatre del Liceu acompanyades pels continguts explicatius del mateix programa.

A més dels directes, els abonaments virtuals ofereixen arxius que permeten recuperar fins i tot concerts històrics, com és el cas

del Digital Concert Hall de la Filharmonica de Berlín. També és considerable l'arxiu de Medici.tv, que recentment ha anunciat que els seus continguts estaran també disponibles per als subscriptors de la plataforma Filmin.

La indústria musical ha quedat igualment transfigurada amb els canvis dels darrers anys. Molt sovint identifiquem la crisi de les discogràfiques amb una crisi del consum musical, tot perdent de vista que la música i la indústria musical existien molt abans que la indústria dels enregistraments sonors. De les grans cases discogràfiques estem passant a les firmes independents i l'auto-producció, en què els artistes són veritables amos de tot el procés de producció i dels resultats –siguin bons o dolents. El sector, doncs, es reconverteix i ara comencem a veure que cases com Sony Music es plantegen obrir vies de negoci oferint els seus serveis, el seu *know-how*, a productors independents, llogant per exemple els departaments de disseny o de distribució a petits segells que no tenen tanta experiència o recursos. Les editorials de llibres estan seguint també aquest camí, vist l'auge de l'autoedició.

Això, però, no vol dir que les discogràfiques estiguin acabades, sinó simplement que han de trobar el seu lloc al nou món que s'ha dibuixat al seu voltant. L'any 2006 la venda de *singles* es va disparar un 40% gràcies a la distribució digital. Amb aquest motiu, el president de la British Phonographic Association, Peter Jameson, va fer notar: “Fa tot just un parell d'anys alguns havien predit la desaparició del single. Ara, gràcies a les descàrregues, tenim un mercat que s'ha doblat en només tres anys.” Per tant, cal anar amb molt de compte amb les prediccions.

Com diu Tim Blanning, al llibre *The triumph of music* (2008), “no s'espera dels historiadors que facin prediccions, però amb la confiança que dona després del coneixement del que ha succeït durant els dos o tres darrers segles, podem assegurar que siguin quins siguin els avenços tecnològics que es facin en el futur, la música és la forma d'art que té més probabilitats de beneficiar-se'n”. Caldrà veure, doncs, què passa, però per fer valoracions cal esperar encara uns anys. Mentrestant podem anar gaudint de la música allà on siguem, quan vulguem. 📖

Digital Concert Hall (Berliner Philharmoniker). L'Orquestra Filharmonica de Berlín és, a més d'una de les millors orquestres del món, una de les pioneres en la difusió de la seva marca i el seu catàleg audiovisual a través de les noves tecnologies, amb concerts en *streaming* i segell discogràfic. Des dels concerts de Herbert von Karajan fins als directes de la seva temporada estable a la Berliner Philharmonie, per 149 euros a l'any. www.digitalconcerthall.com

4 DE JUNY
22 H BERLINER
PHILHARMONIKER
AMB
SIR SIMON
RATTLE

CLASSICONN

NASCUDA PER MARCAR TENDÈNCIA

BENEDIKT STAMPA DIRIGEIX LA PRESTIGIOSA SALA DE CONCERTS KONZERTHAUS DORTMUND DES DEL 2006. ARA TAMBÉ ESTÀ AL CAPDAVANT D'UN ESPAI VIRTUAL QUE ES DONARÀ A CONÈIXER AL LLARG D'AQUEST 2016 AMB LA INTENCIÓ DE CONVERTIR-SE EN UNA PORTA D'ENTRADA A LA MÚSICA CLÀSSICA I ON ARTISTES I CONJUNTS TINDRAN LA POSSIBILITAT D'OFERIR LES SEVES CREACIONS I INTERPRETACIONS DE LA MANERA MÉS VARIADA POSSIBLE, A FI DE GAUDIR-NE D'UNA FORMA DIVERSA I DIFERENT.

TEXT Víctor Medem

La seva gestió a la Konzerthaus Dortmund està marcada per una gran capacitat per innovar i fer apostes de risc. Actualment aquest auditori de titularitat pública s'ha convertit en un dels referents del divers panorama musical alemany. Stampa ens parla de la seva visió del futur de la música clàssica i del rol de les plataformes digitals. Juntament amb diversos *partners* i inversors, Stampa és la cara visible de <ClassiConn>, una plataforma digital que vol esdevenir un model del sector amb una àmplia oferta per escoltar, veure i llegir sobre música clàssica i que té previst sortir al mercat aquest any.

VÍCTOR MEDEM: Com veu el món de la música clàssica d'aquí a vint anys?

BENEDIKT STAMPA: Observo que la construcció d'auditoris i sales de concerts és ara mateix una tendència a nivell europeu, val tant per Espanya, Alemanya, Polònia, Rússia, com per Noruega, i per descomptat per Àsia. Hi ha hagut, doncs, una forta inversió en les infraestructures. Això és una tendència global, i no és per l'impuls d'una sola persona, sinó que moltes persones són responsables d'aquesta tendència. Això vol dir que hi ha quelcom en la música clàssica que fa veure a tanta gent que és mereixedora d'una inversió de futur. Però és una tendència

Detroit Symphony. "L'orquestra més accessible del planeta", així s'autoanomena la Detroit Symphony Orchestra. Va ser la primera orquestra a sentir-se per ràdio i actualment està a l'última amb el seu *Live from Orchestra Hall*, una comunitat que cada any amplia el seu catàleg amb 26 concerts en alta definició i té en preparació un sistema de notes sobre els programes. www.dso.org

Fundación Juan March. Aquesta fundació amb seu al carrer de Castelló, 77, a Madrid, té un canal on es poden escoltar en *streaming* els concerts que programa cada temporada, principalment amb intèrprets joves i de l'Estat espanyol, molts dels quals es poden escoltar gratuïtament dies després d'haver-se fet el concert. Un exemple que cal seguir, de fundació dedicada en una part important a la difusió musical. www.march.es/videos

PEYMAN AZHARI

finalita, perquè el repertori es repeteix i s'està estrenant cada cop més. Hi ha un dilema: invertim en infraestructures i sales i al mateix temps no treballem per un aprofundiment del repertori i la conseqüència és que aquest joc acaba sent avorrit. Però la bona notícia és que existeix la cultura de la interpretació, en què entra el factor subjectiu. La cultura de la interpretació ha agafat el relleu de la de la creació. Ens fixem molt més en *com* es toca que no pas en *què* es toca. Cada generació es crea els seus propis intèrprets. Ara mateix, els nous són Daniil Trifonov o Teodor Currentzis. Fa deu anys eren Yannick Nézet-Seguin o Andris Nelsons. Però en el fons som en un bucle, per-

què repetim sempre el mateix esquema i model; simplement en canviem els jugadors o els actors. Això és una oportunitat, però conté risc, al mateix temps. Si aconseguim ajuntar cultura d'intèrprets i cultura de la creació, el futur d'aquí a vint anys pot ser bo.

VM: I quin rol juga la reproducció de la música, especialment per internet, per a un promotor com vostè?

BS: Està havent-hi un gran moviment en aquest sentit. Hi ha molts promotors, des del més petit al més gran, que posen els seus concerts a disposició d'un públic més enllà de la sala de ➤

MITJANS COL·LABORADORS

«The Guardian» i Glyndebourne. El diari anglès «The Guardian» té un apartat dedicat exclusivament a la difusió dels continguts de la temporada i festival d'estiu de Glyndebourne.
www.theguardian.com/music/glyndebourne

Cadena SER i Liceu. La Cadena SER va estrenar fa prop d'un any el programa *Play òpera*, dirigit i presentat per Rafa Bernardo i Mariela

Rubio, que difon i fa pedagogia de les òperes programades a la temporada del Gran Teatre del Liceu.
http://cadenaser.com/programa/play_opera/

Yale School of Music. Una escola que emet els concerts d'alumnes superiors en *streaming* i els deixa a l'arxiu, visibles per a tothom:
<http://music.yale.edu/concerts/watch/>

➤ concerts, a través d'internet. Hi ha també la difusió a través dels cinemes, amb gran èxit, sobretot per als teatres d'òpera. Alguns ja estan intentant que els *streamings* de les seves produccions siguin una nova font d'ingressos, com l'Òpera Estatal de Viena. Per tant, a la creació d'espais físics per a la interpretació de la música, s'afegeixen nombrosos nous espais virtuals. Aquests nous espais són extremadament estimulants, en primer lloc per als promotors, tant com a eina de fidelització de la clientela existent com també per captar nous públics. Es tracta de la plataforma perfecta per col·locar continguts.

VM: Creu que els usuaris que s'inicien en el consum digital poden acabar sent compradors d'entrades d'esdeveniments en viu?

BS: Ho espero. M'agrada fer un símil amb el futbol: quan es va fundar el 1962 la Bundesliga, els promotors d'aquell "invent" es feien les mateixes preguntes que nosaltres avui: si en fem

difusió per televisió dels partits, ¿perdrem audiència als estadios? ¿És possible retransmetre un partit? I la història ha demostrat que no només és possible, sinó que ha emergit un mercat nou. I no només això, sinó que avui dia el futbol és, almenys a Europa, l'espectacle de consum més important i amb més espectadors, i per tant el que mou més diners. Avui dia consumim a Alemanya partits entre l'Arsenal i el Manchester United. Els meus fills coneixen tots els jugadors del Barcelona i cap de l'Augsburg, que juga a la primera divisió alemanya. La música clàssica és un producte amb veta de mercat, però la disponibilitat a la xarxa és enorme i sobretot les maneres com consumir un concert de música clàssica crearan formes noves de viure un esdeveniment i, per tant, el faran més rellevant. Desenganyem-nos: ningú no escolta una simfonia sencera de Bruckner per televisió o per internet, però el concepte de *classic to go* de poder escoltar-ne fragments, escoltar-la en episodis o de manera *offline* o "en repetició" servint-ho l'endemà als abonats

RETRANSMISSIONS DE CINEMA A CATALUNYA

Yelmo té en exclusiva la retransmissió a Espanya de les òperes de la temporada de la Metropolitan Opera House de Nova York.

Balañá. L'Opéra National de París i el Covent Garden de Londres són els proveïdors del calendari operístic del Grup Balañá, amb òperes en directe.

Cinemes Girona, Cinesa i Palafox. Concerts, ballet i òpera, alguns en diferit, omplen el calendari d'aquests cinemes que inclouen temporades de teatres com els de Milà, Londres o València.

Al blog <http://operaencines.blogspot.com.es/> es pot trobar tota la informació actualitzada de les retransmissions d'òpera en cinema a l'Estat espanyol.

que han assistit a un concert memorable, obre un ventall molt atractiu per al consumidor.

VM: I per a l'artista?

BS: És clar que sí, sobretot per als músics! El model de remuneració, amb els mitjans digitals del futur no tindrà res a veure amb el que era imposat per les discogràfiques. En el moment en què els artistes i els seus representants vegin que aquesta font d'ingressos es pot continuar de manera fefaent, crec que s'obrirà un capítol nou. Perquè la música clàssica és una veta de mercat, sí, però és una veta a nivell mundial. I tornant al paral·lisme amb el futbol: ¿qui hauria pensat el potencial que té la lliga anglesa al mercat asiàtic fa només deu anys? I fixi's ara en els ingressos de clubs com el Manchester United, l'Arsenal o el Chelsea gràcies als drets televisius al continent asiàtic!

VM: Vostè és iniciador d'una plataforma digital, <ClassiConn>, que sortirà al mercat aviat. ¿Ens pot descriure aquesta iniciativa?

BS: Serà una plataforma de música clàssica que obrirà les portes d'aquest món al consumidor generalista que tingui un interès per aquest gènere. A través d'aquesta plataforma, l'interessat podrà escoltar música, llegir-hi i veure-la. Tot en qualitat prèmium, tant a nivell de retransmissió com d'interpretació. Serà com una porta d'entrada a la música clàssica que també donarà la possibilitat a artistes i conjunts de presentar-se davant del públic de la manera més variada possible.

VM: Qui hi ha darrere d'aquesta iniciativa?

BS: Com sol passar en els casos de les *start-ups*, l'inici prové de la iniciativa de tres amics: un de provinent del món acadèmic i periodístic, un del món de l'empresa i jo que treballo al món de la gestió musical des de fa molts anys. S'hi afegeixen al projecte inversors, que anem adquirint a mesura que el projecte va creixent.

VM: ¿Els continguts de la plataforma seran de producció pròpia? ¿Treballaran amb col·laboradors estratègics que ja posseeixen el *know how*, és a dir, el coneixement processual, com és el cas de les radiotelevisions públiques alemanyes?

BS: No volem inventar res de nou. Volem ser una plataforma cooperativa, que utilitzi continguts si són de qualitat. A més, el nostre concepte vol ser equitatiu en el repartiment dels guanys per tal que totes les parts implicades siguin remunerades. Volem fugir del model dels segells discogràfics tradicionals, en què la part més gran dels pastís se la quedaven només uns quants.

VM: ¿Pot especificar una mica el seu model de retribució?

BS: Els músics estan cremats, amb els discos. Alguns segells han arribat a demanar que l'artista cedís una part dels honoraris d'un concert en directe per publicar un treball. En aquest sentit, els músics han arribat a ser els finançadors de nombrosos projectes els darrers anys. Jo crec que això és una anomalia i estem treballant en un sistema de retribució nou i just.

VM: La implicació dels artistes, doncs, sembla el punt clau.

BS: Torno a parlar de futbol: els dos primers anys, el marxandatge suposava 30.000 euros de facturació per a la Bundesliga i en aquella època era la Federació Alemanya qui redistribuïa aquests ingressos als diferents clubs. Cinquanta anys més tard es tracta d'un mercat multimilionari. En aquella època ningú no hauria dit que venent samarretes es guanyarien tants diners. Ara és un fet natural i les generacions més joves ja hi estan acostumades. Alguns artistes han entès aquesta tendència i segueixen les descàrregues dels seus discs a Spotify o són usuaris freqüents de Facebook, però molts d'ells ho ignoren i també els seus agents, la qual cosa és molt greu, segurament perquè no hi veuen un retorn econòmic immediat.

VM: Què farà <ClassiConn> de diferent respecte de les propostes existents com ara la Digital Concert Hall dels Berliner Philharmoniker o Medici.tv?

BS: Hi ha molt de moviment al mercat i crec que no hi ha encara cap proposta que hagi trobat el model de negoci sostenible. Però nosaltres aspirem a sumar sinergies. Crec que es tracta d'un aspecte massa complex i desconegut com per afrontar-lo de manera individual com estan fent alguns promotors. Aprofitar les sinergies i el *know how* de molts em sembla clau. 📌

27 DE JUNY
WERTHER
DE MASSENET DE LA
ROH LONDRES
ALS CINEMES BALANÀ,
CINESA, GIRONA
I D'ALTRES

DANSA

La manca de públic o d'oferta empeny molts ballarins i coreògrafs catalans a desenvolupar el seu talent a l'estranger. Arran de la crisi, ara no són una excepció, i alguns d'ells porten més de deu anys aplaudits a fora, mentre que aquí ens són desconeguts.

TEXT Clàudia Brufau

Mentre conversem per Skype i m'ensenya el jardí nevad exclama: "Està sortint el sol de miracle!". Cayetano Soto (Sabadell) és coreògraf i està treballant a l'Oest Mitjà dels Estats Units amb l'Aspen Santa Fe Ballet quan l'entrevisto. Des del Festival Jacob Pillow li han encarregat una peça que estrenarà amb la companyia d'Aspen el 22 de juny de 2016. Diu que està rebentat, però té una energia inesgotable; deu haver estat així des que era menut i volia ballar jazz com Bob Fosse.

Format a l'Institut del Teatre i a IT Dansa, va començar la carrera com a ballarí al Ballet de Munic, on després de set anys es va adonar que necessitava coreografiar. Establert a Alemanya fa més de deu anys, per a ell aquest país ha estat una segona casa. "A Alemanya he sentit que he tingut suport. I m'ha donat seguretat per confiar en mi mateix i tirar endavant." Però, de fet, ell no ha parat de donar voltes pel món, té una trajectòria sòlida i excepcional com a coreògraf *freelance*, ha creat per a diferents companyies europees i americanes, com la Nederlands Dans Theater, Reial Ballet de Flandes, Ballet de São Paulo, Introdans o el Ballet d'Stuttgart. Li agrada molt treballar als EUA o al Canadà: "A nivell artístic perquè els ballarins no donen res com a establert, i –pel que fa a les companyies– has de tenir clar el que vols, per a ells el temps és or." El ritme de treball i desplaçaments és trepidant i això passa factura. El 2009 quan era a Aspen: "Estava molt content professionalment, ➤

MICHAEL SLOBODIAN

CAYETANO SOTO

EL TREBALL
DE CAYETANO
EN TWENTY-EIGHT
THOUSAND
WAVES

REPORT

TORNAR?

◇ El setembre de 2015 en Cayetano va ser nomenat coreògraf resident al Ballet BC de Vancouver. Està entusiasmat amb la feina: *"Tindré una relació més profunda amb una companyia, i també podré treballar amb la directora per explorar la línia artística."* Tot i que Vancouver és a l'altra punta del món, com que només hi haurà de ser quatre mesos ja s'ha mig instal·lat a Barcelona per anar tornant. Però, encara *"no té molt clar"* si només serà per un temps o un retorn gairebé definitiu.

◇ L'Adela ha estudiat uns cursos per ser instructora de ioga i li agradaria impartir classes de dansa: *"M'agradaria tornar, encara que m'encanta la vida allí. Crec que serà un xoc, però ens acostumem a tot, oi?"*

◇ L'Albert té arrels als Estats Units, la seva dona és americana, i als dos els agradaria muntar-hi un festival per connectar artistes.

◇ En Pau, la Blanca i la Montse conclouen que la qüestió és *"com tornar"*, ja que a Barcelona hauran de començar de nou, però *"la terra ens estira"*. En Pau és optimista: *"No som tan lluny, podria establir-me a Barcelona i continuar treballant fora"*, i la Blanca hi afegeix: *"Potser és a les nostres mans intentar canviar la situació."*

però no em satisfia personalment. Això va fer que em preguntés: què és el que em mou com a artista i per què coreografio?" El resultat va ser *Uneven* (Desnivellat), coreografia premiada amb una Màscara d'Or a Moscou.

A LONDRES I DE GIRA PER TOT EL MÓN

És menuda i tot ulls blaus, no para quieta a la cadira, s'estira cada dos per tres. Ens trobem en una cafeteria, ella és de visita a Catalunya. L'Adela Ramírez (Terrassa) és primera solista de l'English National Ballet (ENB); porta més anys viscuts/ballats a Londres que no pas aquí. Es va formar a les escoles de Pastora Martos i de Joan Magriñà, va ingressar a l'escola de l'ENB, on entre molts anglesos hi havia: *"Alguns espanyols, que intentàvem ser com ells, però no hi havia manera. Riem més i parlem més alt"*, admet somrient. Aviat va saltar a l'acció: treballar al London City Ballet. Li pregunto com s'hi va adaptar, a Londres. *"Quan ets petita no hi penses gaire, a poc a poc fas el teu dia a dia. Jo en gaudia."* Abans d'entrar a formar part de l'ENB va fer un parèntesi fora de Londres: el Ballet de l'Òpera de Viena. *"Allò era preciós! Però jo era molt jove, venia de Londres, on hi havia molt ambient i per a mi aquella ciutat era massa tranquil·la. Ara que ja sóc més gran m'agradaria, perquè les gires són matadores."* L'ENB, ara dirigit per Tamara Rojo, és de les companyies del món que surt més de gira. L'Adela és una ballarina clàssica de vocació i disciplinada fins a la medul·la. M'explica com li agrada ballar Jiří Kylián, Hans van Manen i que admira el treball de Mats Ek; no li entusiasmen peces que siguin pura tècnica, però *"encara que no t'agradi el repertori que et toca ballar, l'has de sentir, perquè és la teva feina"*.

VA WÖLFEL

JOERITHY

URSULA KAUFMANN

Ser ballarí no és senzill, ells han hagut de marxar de la seva terra per poder créixer.

A RENÀNIA DEL NORD-WESTFÀLIA, ALEMANYA

"Estem morts!", em diuen durant la pausa que aprofiten per fer la nostra connexió per Skype. Estan assajant *Sacre du printemps* de Pina Bausch. En Pau Aran (Cerdanyola del Vallès) i Blanca Noguerol (Barcelona) ballen al Wuppertal Tanz Theatre, porten deu i nou anys a Nord-Westfàlia, respectivament. És de les companyies de dansa moderna més emblemàtiques del panorama internacional, compta amb trenta-quatre ballarins d'edats diverses, dels vint als seixanta. En Pau va entrar-hi el 2005, tenia vint-i-quatre anys i malgrat estar contentíssim, l'adaptació va ser: *"Com quan tens febre perquè et creixen els ossos."* Pocs anys després va ballar un rol

BLANCA NOGUEROL
A L'OBRA NEW PIECES

important en *Ifigènia a Tàuride* durant el qual va treballar colze a colze amb Bausch: “*La Pina era una dona amb instint maternal, però era reservada i misteriosa. Observadora, amb un ull clínic al·lucinant.*” La Blanca va aterrar a Essen el 2006 amb la Montse Gardó (Barcelona), que ara balla en una companyia independent a Düsseldorf: Neuertanz. Les dues havien estudiat a l’Institut del Teatre i van continuar la formació a la Folkwang Schule. “*Jo volia apropar-me a la feina de la Pina*”, m’explica la Blanca.

A la Folkwang van coincidir amb estudiants d’arreu del món, “*això ja et dona una altra sensibilitat a l’hora de treballar* –explica Montse Gardó–; *a més, al land on viuen, l’escena de dansa és molt variada i enriquidora*”. Quan en Pau parla de “febre” –d’adaptació–, la Blanca deixa anar: “*Jo n’he passat moltes, de febres, però si ens haguéssim quedat a Barcelona, jo no hagués arribat a ballar on he ballat.*”. La Montse afegeix: “*Volia trobar el meu lloc i sento que l’he trobat com a performer i també una manera d’entendre i concebre l’art en general*”.

ENTRE BRUSSEL·LES-BARCELONA-EUA

A part d’Alemanya, un altre país que durant molts anys ha atret els ballarins d’arreu del món és Bèlgica, on tenen l’estatut d’artista més envejat d’Europa i on també han destinat grans pressupostos a la dansa des dels anys vuitanta. Albert Quesada (Barcelona), ballarí i coreògraf, a qui li costa parlar català, hi porta un grapat d’anys. Va estudiar teatre, filosofia i enginyeria multimèdia, i finalment dansa a Barcelona, i posteriorment es va formar a Amsterdam, que “*va ser un any molt especial*” a l’escola P.A.R.T.S de Brussel·les, encara que no li agradés tant la ciutat. Tant quan va ser a l’escola com ara creant o en la companyia de Thomas Hauer, aquest artista admet que viu en una autèntica bombolla: “*Tens un horari que no s’acaba mai i quan s’acaba estàs tan excitat que hi poses més hores. El primer i segon any a l’escola m’havien de fer fora.*” Fascinat per la música, l’Albert diu: “*Necessito aïllar-me de la realitat per crear i ficar-me en la música de Wagner o Ligeti.*” 🎵

El Festival Mixtur 2016 creix en nombre de dies respecte d'anys anteriors i també diversifica les seues, que es reparteixen entre Fabra i Coats-Fàbrica de Creació i altres espais, com el Palau de la Música Catalana, L'Auditori o l'Espai Erre.

El Palau col·labora en el Festival Mixtur per primera vegada i s'afegeix així a L'Auditori, que hi va iniciar la col·laboració l'any passat. Per a Oriol Saladrígues, codirector del Mixtur, *"compartir projectes amb institucions tan emblemàtiques i que tant han fet per la música, és per a nosaltres un privilegi, i també suposa el reconeixement a la nostra feina, cosa que ens esperona encara més a continuar treballant"*.

Pel que fa als concerts, els caps de cartell d'aquesta edició són sens dubte l'Ensemble Intercontemporain, fundat pel recentment desaparegut Pierre Boulez, que actuarà al Palau el 28 d'abril, i l'Ensemble Recherche, que ja va ser al Festival l'any passat, i que actuarà a L'Auditori el dia 30. A més d'aquests dos conjunts de renom, val la pena de destacar també altres formacions reconegudes més enllà de les nostres fronteres que vindran a participar al Festival Mixtur 2016. És el cas dels francesos Ensemble Diagonal i Ensemble Regards; Manufaktur für aktuelle Musik, d'Alemanya, i l'Ensemble DissonArt, de Grècia. A més, també hi haurà solistes joves de primer nivell, com l'acordionista Fanny Vicens (França), el guitarrista Diego Castro (Xile/Regne Unit), el pianista Mario Priselos (Espanya) i la percussionista Sabrina Ma (Taiwan/Alemanya), tots ells seleccionats a partir de la Convocatòria Mixtur. Pel que fa als artistes d'aquí, cal destacar els dos concerts que oferirà el grup BCN216, així com l'actuació del grup d'improvisació Freenètics.

TALLERS ESPECIALITZATS

L'element pedagògic ha estat i continuarà sent un dels pilars fonamentals del Festival Mixtur. Així, en cada edició s'organitzen tallers especialitzats dirigits a músics –que tenen com un dels objectius posar en contacte els estudiants amb el món professional–, taules rodones amb un caràcter més divulgatiu, assajos oberts –que permeten veure com es treballen les obres–, etc. Aquestes activitats sovint tenen lloc en col·laboració amb entitats

EL FESTIVAL MIXTUR ES CONSOLIDA

ENTRE EL 21 D'ABRIL I L'1 DE MAIG TINDRÀ LLOC LA CINQUENA EDICIÓ D'AQUEST EVENT QUE VOL CONVERTIR BARCELONA EN UN PUNT DE TROBADA INTERNACIONAL A L'ENTORN DE LA RECERCA SONORA I LA INTERACCIÓ ENTRE EL SO I LES ALTRES DISCIPLINES ARTÍSTIQUES.

TEXT Pere Andreu Jarrod • **FOTOGRAFIA** Comunicació Festival Mixtur

com l'ESMUC, el Taller de Músics, la Universitat Autònoma de Barcelona o la Universitat de Barcelona. Enguany hi haurà un nou Taller de Direcció, a càrrec de Rut Schereiner, del Conservatori Nacional de Reims. D'altra banda, el Taller de Composició i Experimentació Sonora s'allargarà en relació amb l'any anterior i durarà dues setmanes.

A més de la pedagogia, el suport a la nova creació és un altre dels eixos fonamentals del Mixtur. Des que va néixer, l'any 2012, ha fet un total de 25 encàrrecs, tant nacionals com internacionals.

Enguany seran 7 obres –escollides entre més de 500 propostes d'arreu del món–, que s'engloben en els gèneres de la música instrumental, l'electroacústica i la interdisciplinarietat.

El públic ha anat augmentant any rere any, amb una presència cada vegada més gran de persones que, sense tenir coneixements musicals, hi van a descobrir-hi coses noves. *"És un públic fonamentalment curiós i inquiet, de totes les edats, que s'interessa d'una manera general per com l'art està evolucionant en el moment històric en què ens trobem"*, comenta Saladrígues.

Ensemble Recherche

NATALIA RÖFIN

AGENDA DEL FESTIVAL

En relació amb anys anteriors, el Festival Mixtur 2016 creix en nombre de dies, i també diversifica les seues, que es reparteixen entre Fabra i Coats-Fàbrica de Creació i altres espais, com el Palau de la Música Catalana, L'Auditori, l'Espai Erre o la Fundació Antoni Tàpies. Aquestes són les actuacions que cal tenir en compte.

♦ Dijous 21 d'abril – Fabra i Coats

19.00 h Ensemble Diagonal
21.00 h Electroacústica, videocreació i dansa

♦ Divendres 22 d'abril – Fabra i Coats.

17.00 h Taula rodonda
19.00 h Fanny Vicens // Mario Prisuelos
22.00 h Ensemble Regards

♦ Dissabte 23 d'abril – Fabra i Coats.

12.00 h Concert pedagògic
18.30 h Sabrina Ma
20.30 h Ensemble BCN 216
22.30 h Ensemble BCN 216 (monogràfic Morton Feldman)

♦ Dimecres 27 d'abril – Fabra i Coats.

20.00 h Manufaktur für Aktuelle Musik

♦ Dijous 28 d'abril

Palau de la Música Catalana
20.30 h Ensemble Intercontemporain

♦ Divendres 29 d'abril – L'Auditori

19.00 h Diego Castro
20.00 h DissonArt Ensemble

♦ Dissabte 30 d'abril

12.30 h concert final del taller d'improvisació mixtur 2016 - Espai Erre
18.30 h Ensemble Recherche - L'Auditori
22.30 h jam session: Agustí Fernández, Ivo Sans i més artistes per confirmar Espai Erre

♦ Diumenge 1 de maig

Fundació Antoni Tàpies
16.00 h Xerrada de Peter Ablinger amb Lluís Nacenta
17.00 h Voices and Piano de Lluís Espigolé i Daniel Buendía (Ensemble Drama!)

El Mixtur vol aprofitar el potencial de la capital catalana com a ciutat de cultura. Per al codirector artístic del Festival, “Barcelona té un munt de persones que s’interessen cada vegada més per l’art de la seva època, tant si són creadors com consumidors”, i afegeix que “cal treballar perquè aquest potencial trobi el seu espai de manera estable”. Tot i això, reconeix que aquí hi ha més la tendència de preservar els clàssics que no pas promoure nova música.

Com ja va passar l’any passat, el Festival es podrà seguir en streaming gràcies al canal Mixtur Online, de la plataforma Livemedia.

Un dels indicadors que demostren l’interès creixent que va tenint el Mixtur és l’increment notable de participació, tant

en els tallers com en les propostes de nova creació. El Festival també es va coneixent cada cop més fora de Catalunya; així, ha estat convidat a participar en alguns congressos internacionals, com el Focus Musique Contemporaine de París i el New Deal. Aquesta presència a l’estranger ha permès contactar amb altres institucions i festivals, donar a conèixer el Mixtur i encetar noves col·laboracions i projectes conjunts.

Per als organitzadors, el Festival Mixtur té com a repte de futur més important “que la gent pugui gaudir de la nova creació musical que està fora dels grans circuits i valorar-la per si mateixa, sense prejudicis i sense límits”, conclou Saladrigues. ▮

**EL FESTIVAL
ES PODRÀ SEGUIR
EN STREAMING
GRÀCIES AL CANAL
MIXTUR ONLINE**

L'ÀNIMA DEL SO

SOLÉ LUTHIERS

UN STRADIVARI CONVERTIT EN LLIBRE

DES DEL SEU LOCAL AL CENTRE DE BARCELONA, LA FIRMA SOLÉ LUTHIERS ATÉN DES D'ESTUDIANTS DE MÚSICA A GRANS FIGURES DE LA CORDA FREGADA. FA POC HA EDITAT UN LLIBRE EXTRAORDINARI, EN EL QUAL PRESENTA UN DELS VIOLINS MÉS ESPECIALS CONSTRUÏTS PER ANTONIO STRADIVARI.

TEXT Josep Barcons Palau • FOTOGRAFIES Quim Roser

La feina del pare –que tocava el violoncel com a afeccionat– va fer que els cinc germans Solé nasquessin en indrets diversos de la geografia espanyola. Però la majoria de la infància i l'adolescència van passar-la a Tona, d'on la Mercè, la Montse i el Toni conserven aquell accent particular que fa que algunes vocals siguin tan plenes i rodones que gairebé no càpiguen dins la boca. A final dels anys vuitanta, una dèria del segon germà (que finalment es va dedicar a les ciències) va fer que a les dues germanes els piqués la curiositat de la luteria. I així, primer l'una i després l'altra van emprendre el rumb a Cremona.

Després de diplomar-s'hi, la Montse (arquetera) i la Mercè (lutier) van ampliar la seva formació a Alemanya, França, Suècia i al Japó. Amb vint-i-pocs anys, amb els estudis acabats i una intel·ligent visió de futur, “les Solé” (que així són conegudes entre els músics) van establir el seu taller al final del carrer de Ribes de Barcelona, a prop d'un Auditori i d'un ESMUC que estaven a punt d'obrir portes. Després de prop de vint anys allà, ara en fa dos que s'han instal·lat al carrer de

Santa Anna, en un pis noble, amb classe i categoria, com la majoria dels instruments que tenen entre mans.

A la feina amb la fusta i els vernissos de les dues germanes, s'hi ha anat incorporant el Toni, el germà petit, encarregat de la gestió, la promoció i l'expansió del negoci. Ara, des del nou emplaçament, organitzen classes magistrals, han llançat un segell discogràfic, fan certificacions d'instruments i promouen concerts de petit format dels quals el Toni se sent orgullós quan rememora allò que en diu la gent: que en aquests concerts escolten la música clàssica amb “una intensitat inaudita”.

ELS INSTRUMENTS ANTICS COM A INVERSIÓ

Asseguts en un Chesterfield fosc de pell gastada, comentem totes aquestes iniciatives. Amb la remor de fons dels vianants del carrer de Santa Anna, aviat arribem a parlar dels Stradivari, dels Guarneri i de la difícil disquisició de si són instruments per ser tocats o per ser preservats: “Són instruments molt fràgils, i els últims anys n'han desaparegut uns quants. Si no es preserven, d'aquí a dos-cents anys no en

9 D'ABRIL
ECHOES OF SPAIN
AMB ISABEL MARÍA
CAÑADA LUNA
A SOLÉ LUTHIER
& ARQUETER

MERCÈ

MONTSE

Mercè i Montse
Solé al seu local
situat al centre
de Barcelona.

“STRADIVARI
VA CONSTRUIR
ELS SEUS MILLORS
INSTRUMENTS
A PARTIR DELS
60 ANYS”

MONTSE & MERCÈ

No són bessones, però amb els onze mesos que es porten, gairebé ho sembla, més per les maneres i els gestos que no pas per la fesomia amable i decidida que se'ls dibuixa sota la cabellera, l'una rossa i ondulada, l'altra llisa entre ros i castany clar. La Montse i la Mercè, planeres i divertides, s'amaguen rere un davantal negre gastat, en què el logo de Solé Luthiers imprès en blanc gairebé ha desaparegut.

Treballen costat per costat, en una habitació allargassada, assegudes en dues cadires iguals davant de dues taules de fusta idèntiques separades un parell de pams. Les dues rengleres de calaixos, a esquerra i dreta, amaguen tots els estris: “No tinc eines penjades; m'agrada tenir-les a mà”, confessa la Mercè mentre estira el vernís d'un violí tornassolat. Flankejades a cantó i cantó per dos flexos gris clar també idèntics, la llum natural els entra per les dues finestres de vidre esmerilat del celobert que tenen davant.

de dos anys va arribar a les seves mans “un dels millors Stradivari” dels sis-cents i escaig que queden. La Mercè va brindar-li els petits retocs de vernís que necessitava i va fer-ne el muntatge, que consisteix a ajustar-li el pont i l'ànima.

UN LLIBRE ESPECIAL PER A UN STRADIVARI ESPECIAL

Però la tasca en aquest Stradivari no va acabar amb la restauració. Consultant els arxius Hill a Londres, els germans Solé van descobrir que el violí que tenien entre mans, construït l'any 1711, havia pertangut al virtuós Giuseppe Tartini, que és el primer violinista que se sap del cert que va tenir un Stradivari. La troballa fou significativa, perquè fins al moment es creia que Tartini només havia tingut un Stradivari del 1715, un Amati i un Stainer. D'aquí ve que el nom de l'instrument sigui ara “Tartini-Vogelweith”, en al·lusió tant al seu egregi primer propietari com a un dels últims que va tenir: el lutier alsacià Pierre Vogelweith, que treballava taxant instruments a l'oficina especial per a la música del règim nazi durant l'ocupació de París.

Tant la bellesa de la seva factura com el fet d'haver pertangut a Tartini van ser motius suficients per incloure'l en una col·lecció fabulosa endegada per Andy Lim a l'editorial Darling Publications de Colònia. El llibre –que és una veritable joia–, a banda de fotografies en alta resolució i d'un estudi dels germans Solé, inclou un CD gravat per Josep Colomé, a les mans del qual aquest *Strad* que qualifica de “capriciós com una princesa” sona de manera penetrant i incisiva.

Qui no pugui pagar els prop de 8 milions d'euros que va costar aquest instrument (ara en mans d'una fundació privada), podrà consolar-se comprant una de les 250 còpies d'aquest llibre magnífic que el reproduïx amb tot luxe de detalls. Un llibre recentment traduït al castellà que té unes dimensions extraordinàries, ja que els seus 71 x 26 cm permeten presentar el violí a mida real. Però –igual que el so del violí mateix, “capaç d'arribar a l'última fila d'un auditori de dues mil persones”, segons Colomé– el volum s'estira de manera màgica. Amb les làmines desplegadas (que permeten veure l'instrument en angles consecutius de 30 graus), el volum arriba als tres metres d'ample. Tres metres que, un cop plegats, caben a sota el braç talment s'hi dugués l'estoig aprimat d'un violí.

quedarà ni un! I tot i que és un tema controvertit, no hi ha dubte que els fons d'inversió ajuden a conservar-los.”

Efectivament, per la seva doble dimensió museística i funcional, els violins, les violes i els violoncels fabricats a Itàlia durant l'edat d'or, a cavall del segle XVII i XVIII, fa temps que són cobejats pels fons d'inversió: “Hi ha gràfiques on es veu que els últims cinquanta anys el seu valor ha pujat de manera estable al voltant d'un 10% anual.” Es tracta d'inversions a llarg termini, però que es poden rendibilitzar també amb lloguers o cessions esporàdiques dels instruments. En el cas dels Stradivari, a aquesta estabilitat de valor, s'hi suma una anècdota laboral que desafia qualsevol pla de jubilació: “Stradivari va construir els seus millors instruments a partir dels 60 anys” i va signar la seva última creació amb 92.

Gràcies a la seva “petita participació” en la Guarneri Society (una societat que hibrida la passió pel valor i per la bellesa dels instruments antics), Solé Luthiers té accés a peces úniques, que sovint es cuida de restaurar. Va ser així com fa cosa

LES OBRES DEL CD

La tria d'obres feta per Josep Colomé venia d'un projecte anterior i representa una aposta decidida pels compositors catalans actuals, que tenen, amb aquest gest, una fantàstica carta de presentació: Jordi Cervelló, Albert Guinovart, Francesc Guzmán, Pep Massana, Josep Soler, Salvador Brotons i un aranjament (obra del mateix Colomé) de Gaspar Cassadó sonen amb convicció a les mans d'aquest bon violinista sabadellenc.

EL COMPOSITOR

HENRI DUTILLEUX

LA PRECISIÓ DE L'ORFEBRE

Tan controvertit com popular arreu del món, aquest any se celebra el centenari del naixement d'aquest artista erigit en epígon de la gran tradició orquestral francesa alhora que profund coneixedor de la multiplicitat creativa del segle XX.

TEXT Jordi Alomar • IL·LUSTRACIÓ Roger Pibernat

Any passat a París s'atjà una polèmica punyent en ocasió de la dedicació d'una placa commemorativa al compositor Henri Dutilleux al seu antic domicili de la Rue Saint-Louis-en-l'Île. Des de la mateixa administració municipal es procedí a retirar-la adduint que Dutilleux havia estat, suposadament, un compositor col·laboracionista durant l'ocupació nazi de París. Aquest fet motivà immediatament una reacció pública de suport al compositor i de descrèdit vers una caça de bruixes oficial contra el compositor que l'acompanyà al llarg de la vida.

Perquè si bé Dutilleux gaudí del reconeixement del públic i del món musical fins al punt de ser, juntament amb Dusapin, el compositor francès de la segona meitat del segle XX més interpretat arreu del món, no gaudí del favor de les instàncies oficials pel fet que Boulez i el seu credo era qui les acaparava. I la proposta vital i creativa de Dutilleux estava als antípodes de la de Boulez.

Dutilleux (1916-2013) ha estat un exemple paradigmàtic de compositor integrat en una tradició. El seu rol en la història de la música del segle XX ha estat el d'expandir i garantir el relleu històric i la vigència estètica de l'expressió francesa de factura impressionista, hereva de Ravel i Debussy i alimentada del preciosisme orquestral de Messiaen i fins i tot de la sonoritat espectralista. En cap moment recorre a l'experimentació electroacústica o a la tècnica instrumental expandida, però sense que això signifiqui el rebuig d'una paleta de recursos tímbrics i instrumentals gairebé infinita. Aquests recursos precisament són dominats amb una precisió d'orfebre, tot assolint una gran orquestració ressonant que sens dubte ha catapultat la difusió de la seva producció. Continuador, doncs, de la tradició orquestral clàssica (i no abandonant-la o transgredint-la, com feren les avantguardes al voltant del

serialisme), Dutilleux combina la tímbrica francesa amb el gust per l'expansió formal, narrativa i inclusiva del neoromanticisme germànic. D'aquí ve que gran part de la seva producció sigui música orquestral en forma del que podríem anomenar grans poemes simfònics de la postmodernitat. Les seves dues simfonies (del 1951 i el 1959, respectivament), així com els concerts per a instrument solista i orquestra, són una declaració d'intencions pel que fa a la continuïtat de la tradició i la integració de les innovacions del llenguatge.

UN ESPAI SONOR SINGULAR

Dutilleux és un compositor que, com Britten, Poulenc, Milhaud, Hindemith, Alain o Henze, pertany a la pràctica de l'heterodòxia. Sense fer cap ruptura i defugint la sistematització d'elements compositius, la seva música no és tonal ni tampoc antitonal, sinó que configura i articula l'espai sonor a partir de polaritats definides i canviants. El musicòleg Jacques Amblard afirma encertadament que "si Britten és un compositor atonal que sembla tonal, Dutilleux fa el

trajecte invers, és tonal tot i semblar atonal". El recurs a les estructures simètriques i als jocs de miralls tal com feia Bartók, així com la recurrència a citacions, préstecs i manlleus d'altri resulten en un llenguatge que transcendeix el personal. La referència a Marcel Proust és indefugible pel que pertoca al plantejament formal i estructural de

ÉS, AMB DUSAPIN,
EL COMPOSITOR
FRANCÈS DE LA
SEGONA MEITAT
DEL SEGLE XX MÉS
INTERPRETAT

la música de Dutilleux: la noció d'evocació temàtica des de la memòria (amb els seus laberints en forma de prefiguracions i variacions) és la clau per escoltar-lo.

Dutilleux gaudí dels privilegis d'integrar-se naturalment en les institucions garants del cànion musical, i tot i havent treballat en la Radiodifusió Francesa i al Conservatori Superior de París, l'ostracisme de l'estètica oficial del seu país vers la

seva música es pal·lià per la gran acceptació i interès que la seva producció suscità en les orquestres internacionals, especialment nord-americanes. Bona part del seu catàleg és fruit d'encàrrecs al marge dels circuits de la música contemporània, provinents molts de solistes i directors de prestigi que, com Mstislav Rostropóvitx, Simon Rattle o Anne-Sophie Mutter han fet que Dutilleux formi part del gran repertori.

DISCOGRAFIA ESSENCIAL

El fet que la música de Dutilleux hagi estat en mans dels millors intèrprets fa que en el mercat puguem trobar enregistraments òptims de la seva música:

♦ **Ainsi la nuit** (1974-76, quartet de corda)

Arcanto Quartet.
Debussy, Dutilleux,
Ravel: Quartets de
corda.
Harmonia Mundi

♦ **Concertos -
Orchestral Works**

Mstislav Rostropóvitx,
violoncel
Renaud Capuçon, violí
Orchestre de París, Serge
Baudo
EMI - Warner Classics

♦ **D'ombre et de silence**

Robert Levin, piano
ECM New Series

♦ **Correspondances I**
(2003) i **Tout un monde
lointain** (1970)

Barbara Hannigan,
soprano
Ansii Karttunen,
violoncel

Orchestre Philharmonique
de Radio France,
Esa-Pekka Salonen
Deutsche Grammophon

♦ **Symphonie 1** (1951)

Orchestre de París,
Paavo Järvi
Erato

20 DE JUNY
MÉTABOLES
ORCHESTRE
NATIONAL
DE LILLA
PHILHARMONIE
DE PARÍS

ESCENARIS DEL MÓN

L'impressionant aspecte de la sala durant l'himne italià amb el públic dempeus i el primer ministre Matteo Renzi al palco reale a la *prima* de la temporada, el passat 7 de desembre de 2015.

DEL 3 D'ABRIL
AL 7 DE MAIG
LA CENA DELLE
BEFFE DE
GIORDANO

TEATRO ALLA SCALA

EL VATICÀ DE L'ÒPERA

El Teatro alla Scala de Milà, marc de les estrenes absolutes de les òperes més emblemàtiques de la història de la música, és tot transcendència des que va ser inaugurat l'any 1778 amb l'òpera *L'Europa riconosciuta* d'Antonio Salieri.

TEXT Marc Busquets Figuerola • FOTOGRAFIES Brescia & Amisano

S

Si els wagnerians tenen la Bayreuth Festspielhaus com a temple de pelegrinatge, els verdians, i per extensió tots els apassionats a l'òpera italiana, tenen La Scala de Milà. *Il turco in Italia*, *La gazza ladra*, *Il pirata*, *Norma*, *Lucrezia Borgia*, *Maria Stuarda*, *Oberto*, *Un giorno di regno*, *Nabucco*, *I lombardi*, *Giovanna d'Arco*, *La Gioconda*, *Otello*, *Falstaff*, *Madama Butterfly*, *Turandot* o *Dialogues des Carmélites* són només algunes de les estrenes absolutes que han tingut lloc al teatre milanès. I és que a La Scala, hi són tan sonats els èxits com els fracassos, jutjats per un públic, encapçalat pels *loggionisti* –els ocupants del *loggione*, els pisos més alts– tan exigent com algunes vegades predisposat a l'esbroncada gratuïta, i més obert a ser satisfet pels cantants patris, tot sigui dit. Un públic, entre el qual encara avui dia hi ha un corrent que defensa que la temporada ha de ser inaugurada amb Verdi, com s'ha fet enguany amb una sublim *Giovanna d'Arco*, i que mira amb certa condescendència altres títols.

Així, a La Scala es passa de l'apoteosi absoluta aconseguida per Maria Callas al final de la mítica *La sonnambula* del 1955 dirigida per Leonard Bernstein –que es conserva en disc i de la qual quedà un testimoni excel·lent en l'obra de teatre *Masterclass* de Terrence McNally– a l'esbroncada ferotge a Renée Fleming en plena *cabaletta* final de *Lucrezia Borgia* el 1998 –definida per la soprano com “*la pitjor nit de la meua vida*”. Es passa de les ovacions entusiastes que s'endugué Anna Netrebko a la *prima* d'aquest any, a l'espantada de Roberto Alagna en l'*Aida* que obrí la temporada 2006-07 tot deixant plantat el públic després de la xiulada al final de “*Celeste Aida*”. I és que tant per a les coses bones com per a les dolentes, a La Scala tot té una transcendència més gran, i només cal posar un peu a la sala per ado- ➤

DEL 3 AL 28
DE MAIG
LA FANCIULLA
DEL WEST DE
PUCCINI

➤ nar-se que hi han passat grans coses i que el pes de la història hi és ben present.

Projectat l'any 1776 per l'arquitecte Giuseppe Piermarini –els milanesos també l'anomenen “Il Piermarini”– per ordre de l'emperadriu Maria Teresa d'Àustria, va ser inaugurat el 3 d'agost de 1778 amb l'òpera *L'Europa riconosciuta* d'Antonio Salieri, el mateix títol precisament que el reinaugurà el 7 de desembre de 2004 després de la reforma que l'adequà als temps actuals.

EL CENTRE LÍRIC DE LA PENÍNSULA

Deu el seu nom a Santa Maria della Scala, l'església gòtica que ocupava el terreny i la imatge de la qual encara es conserva a la església pròxima de San Fedele, i es construï després que el foc destruï el Teatro Regio Ducale, a prop del Palazzo Reale i on s'estrenà, per exemple, *Lucio Silla* de Mozart. Va ser després d'aquest incendi que els propietaris milanesos acudirien a l'emperadriu per reclamar un nou teatre i aquesta el concedí, tot retallant un primer projecte també de Piermarini que considerà massa luxós, i sense saber que precisament aquell teatre al cap d'un segle aproximadament es convertiria en un dels focus d'acció a favor de la reunificació d'Itàlia i, per consegüent, la desannexió del Regne Llombar-Vèneto respecte de l'Imperi austríac. Prova d'això és la coneguda emoció nacionalista del públic

UNA PETITA ESCALA PER A L'ÒPERA DE CAMBRA

❖ Poc després de la reconstrucció, l'any 1949 es començà un projecte que finalitzà el 1955 i del qual poca gent avui dia es recorda: la Piccola Scala, un teatre de 600 localitats dedicat a l'òpera de cambra, especialment la del segle XVIII, però que va interrompre la seva programació als anys vuitanta per ser destruït en la reforma de principis del segle XXI.

❖ Allí s'interpretaren *Il matrimonio segreto*, amb Gioletta Simionato i Luigi Alva; *Il ritorno d'Ulisse in patria*, dirigida per Nikolaus Harnoncourt i Jean-Pierre Ponnelle; *Ariodante*, per Pier Luigi Pizzi, i, fins i tot, *Così fan tutte* amb Elisabeth Schwarzkopf.

scaligero, que es desbocà en l'estrena de *Nabucco*, o l'acrònim “Viva VERDI” (Viva Vittorio Emanuele Re D'Italia) que els milanesos pregonaven per tota la ciutat.

Des de la seva inauguració, la qualitat artística no hi ha decaïgut. Ràpidament s'hi succeïren les estrenes i representacions d'òperes belcantistes de Rossini, Bellini i Donizetti, amb artistes mítiques com Giuditta Pasta, Isabella Colbran o Ma-

SANT'AMBROGIO: LA PRIMA

- ♦ Buscar "prima Scala" al Google dona com a resultat una àmplia galeria de celebritats que cada any assisteixen a la fira de vanitats que és la *prima* de la temporada, però també tot un seguit de personatges ja mítics com són Elisabeth Taylor i Richard Burton, Sofia Loren, Giorgio Armani, Carla Fracci o Patti Smith.
- ♦ Cada 7 de desembre, festa de Sant Ambrós, La Scala obre puntualment temporada artística, coincidint amb la festivitat del patró de Milà.
- ♦ És dels pocs teatres que manté l'etiqueta estricta –es recomana als homes portar esmòking per a les gales i jaqueta i corbata per a la resta de funcions– i per a la *prima* les entrades a platea no baixen mai dels 2.000 €.
- ♦ Això portà l'anterior superintendent de La Scala, Stéphane Lissner, a crear l'*anteprima Under30*, que se celebra cada 4 de desembre i en què es posa tot el teatre a 10 € –des d'aquesta temporada, a 20 €– per a joves menors de 30 anys.

- ❶ Anna Netrebko, Francesco Meli, David Cecconi, Dmitry Beloselskiy i Michele Mauro saludant a la fi de *Giovanna d'Arco* de Verdi que inaugura la temporada 2015-16.
- ❷ El prosceni del teatre amb l'ampli fossat d'orquestra.
- ❸ El vestíbul abans de l'inici de la funció inaugural.
- ❹ L'edifici des de la Piazza della Scala: la façana és l'original de 1778 projectada per Piermarini, amb les adicions de la torre escènica i altres sales fetes a principi del segle XXI.

ria Malibran, tot convertint-lo en un dels caps del bicèfal panorama operístic italià, ja que havia de compartir el protagonisme amb el borbònic Teatro di San Carlo de Nàpols. És per això que amb l'adveniment de Verdi, La Scala esdevé el centre líric de la península i després de la Itàlia reunificada, com així ho destaca un article d'«Il Corriere della Sera» amb motiu de l'estrena d'*Otello* el febrer de 1887: «Acabem de

veure un espectacle que potser no veurem mai més [...] per una nit Milà s'ha convertit en la capital artística del món [...] i aquest honor el devem a Giuseppe Verdi, només ell podia donar-nos-el". Per això, quan el mestre de Busseto moria el 27 de gener de 1901 al Grand Hotel de Milà, semblava deixar un buit a La Scala difícilment salvable. No obstant això, Giacomo Puccini, que ja havia començat a destacar els últims anys de Verdi, aconseguí grans nits al teatre milanès –no precisament en l'estrena absoluta de *Madama Butterfly*, que fou un fracàs, sembla que per manca d'assajos, però sí amb altres títols– de bracet dels mítics Arturo Toscanini i Enrico Caruso. De fet, Puccini s'acomiaà artísticament a La Scala el 25 d'abril de 1923, data de l'estrena pòstuma de *Turandot*, ja que a la fi de l'escena de la mort de Liù, Arturo Toscanini es girà cap al públic i digué: «*Aquí morí el mestre.*»

Però amb el feixisme i la Segona Guerra Mundial arribaren dies més grisos a La Scala: el 15 i el 16 d'agost de 1943, el centre de la ciutat fou fortament bombardejat i el sostre del teatre s'esfondrà, fet que deixà la sala –mai destruïda abans– a mercè de les inclemències meteorològiques. No fou fins al maig de 1946 que es reobrí amb un concert de Toscanini, retornat del seu exili als Estats Units, amb una sala neta de les addicions que s'havien anat afegint al projecte de Piermarini.

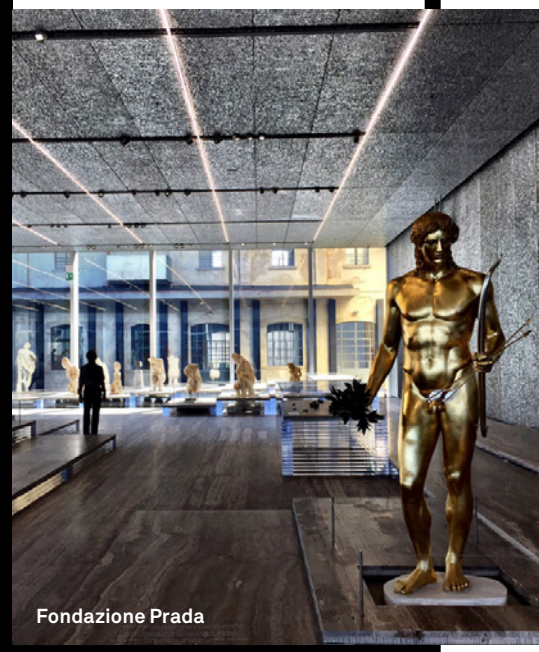
ELS ANYS DAURATS

És en aquest teatre reconstruït on s'havia d'esdevenir la *suposada* rivalitat entre Maria Callas i Renata Tebaldi –segons el que la mateixa Maria Callas va dir, impossible comparar el *champagne* i el *cognac*, o era Coca-cola?–, que donaren nits gloriuses al costat de Mario Del Monaco, Franco Corelli, Giuseppe Di Stefano o Carlo Bergonzi i compartint cartell amb Fedora Barbieri, Cesare Siepi, Elisabeth Schwarzkopf, Giuseppe Taddei o Tito Gobbi, dirigits musicalment per mestres com Victor de Sabata, Leonard Bernstein o Wilhelm Furtwängler, per anomenar-ne només alguns. Tots aquests passaren el relleu a uns anys igualment daurats amb Plácido Domingo, Jaume –o Giacomo– Aragall, Montserrat Caballé, Luciano Pavarotti, Mirella Freni, Josep Carreras, Leo Nucci o Renata Scotto, dirigits per Claudio Abbado, Riccardo Muti o Gianandrea Gavanezzi. Una excel·lència i tradició vocal que s'ha perllongat fins als nostres dies, i per comprovar-ho només cal fer un cop d'ull a les darreres temporades. Aquesta sumptuosa història artística ha fet que La Scala tingui una pàtina especial i que una visita sigui sempre una experiència inoblidable, gairebé com ho seria a la basílica de Sant Pere, però en aquest cas es tracta d'un altre Vaticà, el de l'òpera. ✎

ART A LA TERRA DE VERDI

Milà es posiciona a poc a poc en l'activitat museística i arquitectònica europea, especialment després de l'Expo 2015.

- ♦ **Fondazione Prada.** L'impactant nou edifici de Rem Koolhaas reforça l'experiència quasi surrealista de la col·lecció de Miuccia Prada. Amb un cafè dissenyat per Wes Anderson. www.fondazioneprada.org
- ♦ **Museo delle Culture (MUDEC).** També inaugurat recentment, l'imponent edifici de David Chipperfield acull exposicions que van de Gauguin a Barbie. www.mudec.it
- ♦ **Palazzo Reale.** L'antic Palau Reial acull interessants mostres pictòriques de primer nivell, com la recent sobre Chagall o la pròxima sobre Rubens. www.comune.milano.it/palazzoreale
- ♦ **Teatro Sociale di Como.** A menys d'una hora amb tren, Como guarda una de les seves joies operístiques: el Teatro Sociale di Como, també anomenat "la piccola Scala" per la bellesa de la seva sala, amb llotges que encara mantenen la titularitat privada. www.teatrosocialecomo.it
- ♦ **Busseto.** Situada a una hora i mitja, a la vila natal de Verdi tot recorda el mestre: el petit Teatro Verdi va ser impulsat pel mateix compositor; el Palazzo Orlandi, on visqué amb Giuseppina Strepponi, i la Casa Barezzi, casa del seu sogre i actualment Museu Verdi, en són diversos exemples. Des del 2014 també hi ha un museu dedicat a Renata Tebaldi. www.bussetolive.com
- ♦ **Grand Hotel et de Milan.** Un final de pelegrinatge ideal, ja que aquí visqué i morí el mestre. www.grandhoteletdemilan.it

ACCENTS

CLÀSSICA

HÄNDEL

Varvara

Händel: *Suite en Mi menor*, Hob. 429; *Suite en Mi major*, Hob. 430; *Suite en Sol major*, Hob. 441; *Suite en Sol menor*, Hob. 432. Varvara, piano.

Discamera, 2015

Les *Suites per a clavicèmbal* de Händel figuren com un compendi llegat pel compositor germànic de la música per a

aquest instrument que es desenvolupava a França, Itàlia, Espanya i Alemanya. La seva diversitat en l'ornamentació, les fugues, les danses rítmiques com les giges o el celebèrrim tema amb variacions "The harmonious Blacksmith" de la *Suite en Mi major* suposen per als intèrprets afrontar un ampli ventall estilístic per poder exposar una variada gamma de les seves qualitats. Amb una interpretació mesurada i dotada d'un refinament indubtable, Varvara ens ofereix un repàs d'aquestes *Suites* ple de claredat en la sonoritat i amb un discurs ple de musicalitat. La naturalitat, la frescor, la diafanitat en les ornamentacions són aspectes que la pianista nascuda a Moscou i un dels fenòmens pianístics del moment aplica constantment per treure el millor partit d'aquestes quatre *Suites* que recull aquest recomanable enregistrament, el primer del segell Discamera, impulsat per l'Agència Camera. **Lluís Trullén**

CLÀSSICA

BIBER

Baroque Splendor

Obres de H. I. F. von Biber. Dir.: Jordi Savall. Hespèrion XXI, Le Concert des Nations i La Capella Reial de Catalunya. *Alia Vox*, 2015.

Heinrich Ignaz Franz von Biber és un dels compositors més importants del Barroc, sense cap mena de dubte. Òbviament, no hi ha gaire novetat en aquesta asseveració. Però a la vista del poc coneixement i reconeixement de la seva obra i l'escassa presència als programes de les sales concerts, una realitat tan vastament palmària semblaria dubtosa. Un disc com

aquest, ajustadament rematat mitjançant el subtítol *Baroque splendor*, pretén posar al seu lloc aquest gegant de la composició.

Jordi Savall, al capdavant dels habituals conjunts amb què col·labora i que dirigeix (Hespèrion XXI, Le Concert des Nations i La Capella Reial de Catalunya), posa la seva saviesa per escenificar i retre justícia a la sort compositiva que mereix Biber, a partir de la selecció i interpretació d'obres majestuosos, tan cabdals com ara la *Missa Salisburgensis*. Una obra de gran complexitat, amb una riquesa sonora producte de recursos absolutament premeditats pel seu autor. El cor de 54 veus requereix una estudiada disposició que Savall explica detalladament en el llibret: dividit en diferents agrupacions, tant per a la gravació com en la presentació de l'obra a l'Auditori de Barcelona el gener de 2015. **Jacobo Zabalo**

DAVID IGNASZEWSKI

CLÀSSICA

ALÍCIA DE LARROCHA

Pecados de juventud

Composicions per a piano i cambra d'Alícia de Larrocha (1930-1953).
Marta Zabaleta, piano. Al·la Voronkova, violí. Peter Schmidt, violoncel.
Marta Mathéu, soprano. Albert Guinovart, piano.
La Mà de Guido, 2015.

Amb el títol de *Pecados de juventud*, la pianista Alícia de Larrocha es referia a les composicions per a piano sol, música de cambra i cançons que va escriure entre els anys 1930 i 1953. Ara, recopilades en un doble disc i acompanyades per unes extraordinàries notes a càrrec de la seva filla, Alícia Torra de Larrocha, i Mac McClure i Marta Zabaleta, pianistes i dos dels

seus grans deixebles a l'Escola Marshall, aquestes peces veuen la llum en una recopilació que la mateixa Alícia mai no va voler publicar o que fossin interpretades en públic. En total cinquanta-quatre petites peces, amb el segell inequívoc del llegat de Granados transmès a la pianista per Frank Marshall i per Mas i Santacana. Músiques melodioses no exemptes de l'elegància rítmica de la *Masurca*, de diàlegs meravellosos darrere melodies plenes de lirisme com les que es troben en la *Sonata per a violí i piano de 1940* o la deliciosa *Romanza* per a violoncel i piano interpretades deliciosament per Marta Zabaleta acompanyant, respectivament, Al·la Voronkova i Peter Schmidt. Tal com ens recorden les notes de l'àlbum, a l'Acadèmia Marshall, malgrat tenir el piano com a gran protagonista, la formació cultural dels estudiants resultava fonamental. Teresa Cabarrús, dona de Frank Marshall, oferia classes de declamació i les poesies dels grans literats espanyols, com ens recorda Mac McClure. Alícia de Larrocha va musicar deliciosament poemes de Bécquer, Ramón de Campoamor, Rubén Darío, Lope de Vega, Jacint Verdaguer, tot confegint les *Vuit cançons per a veu i piano* que canta admirablement Marta Mathéu amb l'acompanyament pianístic d'Albert Guinovart. Música que des de la *Coral del 1930* (Alícia de Larrocha tenia set anys) fins al *Preludi* del 1953 ens apropa a aquesta faceta compositiva més desconeguda fins ara (publicada per l'Editorial Boileau) i que la pianista barcelonina va deixar de cultivar per centrar-se exclusivament en la interpretació i la seva tan estimada Acadèmia Marshall, el referent per antonomàsia del piano al nostre país. **Lluís Trullén**

CLÀSSICA

ENRIC MORERA

La viola d'or i altres cançons

Cobla Marinada. ARSInNOVA, cor de cambra. Josep-Ramon Olivé, baríton. Anna Alàs, mezzosoprano. Joel Bardolet, violí solista. *Dir.: Diego Martín Etxebarria. Discmedi, 2015.*

No es pot pas dir que la commemoració del cent cinquantè aniversari del naixement d'Enric Morera hagi resultat generós

en realitzacions rememoratives. El tema mereix una reflexió. Ara ens arriba una de les poques realitzacions en forma de perpetuació d'una obra menor del compositor modernista català. És una obra representativa d'un gènere, o d'un subgènere, que si bé és de base lírica o dramàtica, resulta inclassificable. És el que avui en diríem "musical", però amb més d'il·lustració musical de textos dramàtics que no de producte genuïnament líric. Però en aquest camp justament el compositor va popularitzar i va deixar algunes de les seves obres esdevingudes més populars, com –recordem entre d'altres– la més coneguda de totes, *La Santa Espina*, i *La sardana de les monges* i *La Font de l'Albera*, sempre bastides sobre la formació cobla.

La viola d'or, estrenada l'any 1914 a la Garriga, en plena natura, és una composició submissa a un text d'Apel·les Mestres, una rondalla dramatitzada amb l'encant propi de la literatura del polifacètic escriptor barceloní.

No cal donar més transcendència a l'obra, tan sols remarcar el coixí de les constants d'una construcció sòlida, d'una riquesa melòdica potent i imaginativa i, a la fi, d'una idoneïtat exacta amb els pressupòsits de la base literària. Morera dominava molt bé l'escriptura lírica i sabia servir el context literari dels llibrets i reforçar-ne els encants sense renunciar mai al seu propi geni. I aquest és un mèrit remarcable al qual ha estat molt fidel Diego Martín Etxebarria, un músic no català que, al capdavant d'un quadre artístic competent, ha demostrat entendre molt bé la naturalesa del material que treballava i l'ha servit respectuosament. **Jaume Comellas**

CLÀSSICA

WITOLD LUTOSŁAWSKI

Concert per a piano, Simfonia núm. 2.

Krystian Zimerman, piano. *Dir.: Simon Rattle, Berliner Philharmoniker. Deutsche Grammophon, 2015*

L'obra de Witold Lutosławski comença a obrir-se pas, a poc a poc, entre el gran públic. Hi contribueix, sens dubte, que intèrprets de la categoria de Krystian Zimerman –nascut a Polònia, com el mateix compositor– o Simon Rattle, director de la prestigiosa Berliner Philharmoniker, en programin

les obres. Lutosławski, autor dels *Jeux vénitiens* (cas paradigmàtic d'*opera aperta*, concebuda perquè els intèrprets prenguessin jocosa-ment les seves decisions i contribuïssin vivament a l'exploració de la partitura), és responsable així mateix de composicions concertants de gran calat, com ara el *Concert per a piano i orquestra*, que data dels anys 1988-1989. Obra composta precisament per ser interpretada per Krystian Zimerman, en què l'oient descobreix el vincle amb alguns dels creadors més influents al segle XX, com Bartók o Prokófiev. Tot i que el llenguatge és de gran riquesa i possibilita l'exhibició solista des de l'interior mateix del teixit musical, no es potencia la característica aleatorietat que sí trobem, per exemple, en la *Simfonia núm. 2*, composta als anys seixanta i aquí oferta en directe. Fet especialment rellevant, ja que la unitat de cada versió es reivindica en aquesta modalitat d'interpretació viva; interpretació que puntualment es vol *ad libitum*, i en què els músics es veuen comminats a fer seva la partitura a partir d'unes determinades indicacions. Simon Rattle aconsegueix un resultat de gran interès, tant en el moviment temporalment assenyalat en la seva ambigüitat ("Hésitant") com en el segon, en aparença més concret i decidit ("Direct"). **Jacobo Zabalo**

CLÀSSICA

DMITRI XOSTAKÓVITX

Violin Concerto núm. 1,

Symphony núm. 9.

Leonidas Kavakos, violí. Mariinski Orchestra. *Dir.: Valeri Gergiev. Mariinsky Label, 2015.*

Leonidas Kavakos és un dels violinistes més potents actualment, amb una notable capacitat per

dirigir conjunts des de la posició de solista o davant de l'orquestra (vam poder copsar-ho al Palau de la Música Catalana fa uns anys, amb fantàstiques versions de Mozart i Beethoven). La vehemència, la ferotge i precisa declamació del violí que empenya, i que en la temporada actual es posà a prova exitosament amb l'exigent *Concert* de Sibelius, fa que cada gravació seva sigui un esdeveniment, sobretot quan són en directe. Aquest és el cas, així ho demostra amb la partitura escollida –no menys exigent–, corresponent al *Primer Concert per a violí* de Dmitri Xostakóvitx, originalment compost per ser interpretat pel "Rei David" (Oistrakh). Al capdavant de l'Orquestra del Teatre Mariinski, Valeri Gergiev prepara a consciència la possibilitat eloqüent d'una dissonància que Kavakos imposa amb determinació, aparentment senzilla i natural. L'enregistrament inclou així mateix una versió convincent de la *Novena Simfonia* de Xostakóvitx. Sumptuosa prestació orquestral amb una aroma d'autenticitat, que destil·len els músics que dirigeix Gergiev, sens dubte familiaritzats amb la producció del seu compatriota i amb els aires que la música russa destil·la en tantes composicions seves. Entre circense i descarnadament patriòtica –agredolça en la seva ambigüitat– es retrata la realitat que atrapà Xostakóvitx, que no va poder evitar promoure-la.

Jacobo Zabalo

ÒPERA

OLGA PERETYATKO

Gioachino Rossini

Àries de *Tancredi*, *Il viaggio a Reims*, *Matilde di Shabran*, *Semiramide*, *Il barbiere di Siviglia* i *Il turco in Italia*. Olga Peretyatko, soprano. Cor i Orquestra del Teatro Comunale de Bolonya. Dir.: Alberto Zedda. *Sony Classical*, 2015

Probablement amb un altre director d'orquestra aquest enèsim recital d'àries de Gioachino Rossini no tindria tants atractius. Perquè gràcies a l'experta direcció del veterà Alberto Zedda, campió en la lluita per imposar edicions crítiques de les òperes de Rossini que reparen errors, confusions i falses tradicions acumulades pel pas

del temps, el nou àlbum de la soprano russa Olga Peretyatko aconsegueix un nivell excel·lent.

D'entrada, la selecció combina títols arxiconeguts i infreqüents, i inclou delícies com la versió per a soprano en Fa major d'"Una voce poco fa" d'*Il barbiere di Siviglia*, editada pel mateix Zedda. S'agraeix també la precisió i claredat en les agilitats de l'edició crítica del formidable "Bel raggio lusinghier" de *Semiramide* establerta per Philipp Gossett i Zedda. Amb una veu d'un color atractiu, una mica metàl·lica en els aguts i solvent, encara que no espectacular en les agilitats, Peretyatko juga la basa de l'encant i la calidesa expressius.

La musicalitat, doncs, guanya la batalla contra qualsevol temptació d'exhibició, amb encerts en el retrat del caràcter de personatges com la comtesa de Folleville i Corinna d'*Il viaggio a Reims*, *Matilde di Shabran* o la Fiorilla d'*Il turco in Italia*; les àries procedents d'aquests tres últims títols segueixen les escrupoloses edicions de Janet Johnson, Jürgen Selk i Margaret Bent. Notable resposta de l'orquestra i el cor del Teatro Comunale de Bolonya, sempre atents a les obsessives indicacions de Zedda.

Javier Pérez Senz

MÚSIQUES DEL MÓN

ALTAN

The Widening Gyre

Compass Records, 2015

Esmentar Altan és fer-ho d'una de les referències bàsiques del folk irlandès dels darrers trenta anys. En actiu des

del 1987, sempre amb la veu dolça, neta i impecable de Mairéad Ní Mhaonaigh al capdavant i la recuperació dels repertoris instrumental i vocal del comtat de Donegal com a primer objectiu, el grup s'ha llaurat una reputació gairebé indestructible durant tot aquest temps. I aquest disc, el dotzè de la seva carrera, ens en palesa els motius. Significa, a més, un petit canvi de rumb per a la banda, ja que *The Widening Gyre* estableix un pont entre les músiques d'Irlanda i les muntanyes Apalatxes (la serralada que des d'Alabama fins a Terranova discorre paral·lela a la costa Est nord-americana). Un pont d'allò més natural perquè aquestes terres del Nou Món van rebre un munt de persones arribades des de la verda illa europea, persones que carregaven amb elles els seus instruments i les seves cançons. De fet, només cal escoltar aquest exercici tan propi de la música celta que és entrellçar tres melodies diferents (en aquest cas, *Buf-falo Gals*, *Leather Britches* i *Leslie's Reel*) per adonar-se que el banjo del *bluegrass* i el violí irlandès beuen de les mateixes fonts. Enregistrat a Nashville, la capital del *country*, amb un grapat de bones amistats (Tim O'Brien, Sam Bush, Mary Chapin Carpenter, entre d'altres), *The Widening Gyre* fa olor de vespres al porxo i d'il·lusions compartides. Amb moments introspectius (fantàstica Mairéad Ní Mhaonaigh quan canta en gaèlic l'ele-gant *Cúirt Robin Finley*) i d'altres que ens traslladen a una cantina (la rítmica però continguda *The House Carpenter*, amb el banjo inquiet de Tim O'Brien i els jocs vocals entre Ní Mhaonaigh i Julee Glaub Weem), *The Widening Gyre* és una altra fita rellevant en la llarga història d'Altan i demostra que la música irlandesa, tot i que ja no viu dalt de tot de l'onada de les músiques del món, conserva la seva vitalitat i, per damunt de tot, creadors d'una qualitat enorme. **Jordi Urpí**

COL·LECCIÓ PRIVADA

DESCOBRIM "EL TRESOR" DISCOGRÀFIC DE LES PERSONALITATS MÉS RELLEVANTS DEL MÓN DE LES ARTS.

DIRECTOR DE COR

José Antonio Sainz Alfaro

Director de l'Orfeón Donostiarra.

"És evident que tota elecció comporta la renúncia d'altres possibilitats i que està basada en innombrables condicionaments personals de qui fa la tria. En aquest context, triar cinc enregistraments és un acte injust."

Així començava la conversa amb José Antonio Sainz Alfaro, director titular del llegendari Orfeón Donostiarra des de l'any 1987.

Renovador del conjunt coral, ha estat col·laborador de grans directors, com ara Claudio Abbado, Lorin Maazel, Zubin Mehta, Esa-Pekka Salonen, Michael Tilson Thomas i Michel Plasson, entre d'altres.

Potser el seu record més emocionat (i indefugible) coincideix amb les celebracions del centenari de l'Orfeón, ja fa gairebé vint anys. L'any 1997 van ser convidats a oferir una mítica *Segona Simfonia*, "*Resurrecció*" de Gustav Mahler a la Philharmonie de Berlín amb la Berliner Philharmoniker, sota la direcció de Claudio Abbado. La satisfacció va ser tan gran que van repetir l'experiència uns anys més tard a Lucerna (de la qual existeix un fabulós registre).

Les categories en què Sainz Alfaro ha volgut classificar la seva tria són les següents:

1. Cor a cappella. Gesualdo: *Responsoris per a l'ofici de tenebres*. The Hilliard Ensemble. ECM

2. Solistes instrumentals. Granados: *Goyescas*. Alícia de Larrocha, piano. Decca

3. Obres simfòniques. Brahms: *Simfonia núm. 4*. Bayerisches Staatsorchester. Carlos Kleiber, director. DVD. Deutsche Grammophon

4. Simfonicocoral. Bach: *Passió segons sant Mateu*. RIAS Kammerchor. Akademie für Alte Musik Berlin. René Jacobs (darrera versió). Harmonia Mundi

5. Autors del segle XX-XXI. La compilació "*Paradisi Gloria*" que inclou el *Glòria* de Francis Poulenc, els *Stabat Mater* de Karol Szymanowski i Krzysztof Penderecki i el *Deus Passus* de Wolfgang Rihm. Cor de la Bayerischer Rundfunks. Münchner Rundfunksorchester. Directors: M. Viotti, K. Penderecki. H. Rilling, G. Hänsler.

La seva selecció proporciona reflexió, goig musical, admiració envers els seus autors, reconeixement als intèrprets, records d'amics i col·laboradors...

Un director discret que ha sabut construir un so molt personal, tot guanyant-se l'estima dels més grans.

Per **Víctor García de Gomar**

CONTEMPORÀNIA

BENET CASABLANCAS

Piano Trio

B3: Brouwer Trio
Naxos, 2015.

Amb una edició sobria, Naxos publica un enregistrament excel·lent que ens presenta un extens panorama de la crea-

ció cambrística de Benet Casablanca. Tot i que, malgrat el títol, només tres de les obres són composicions per a trio –la resta són majoritàriament composicions per a piano sol, o per a altres formacions–, el disc ofereix un aprofundiment interessant en el llenguatge d'un dels compositors catalans més reconeguts des de fa dècades. Les seves composicions per a trio, com *Impromptu-Trio* núm. 2, es mostren lligades al seu profund coneixement i connexió amb el llegat estètic de les primeres dècades del segle XX, però traslladades al seu llenguatge caracteritzat per una precisió tècnica extraordinària. En el disc, però, tenen un gran pes els seus haikus, brevíssimes peces influenciades pel pensament oriental, entre les quals destaquen especialment les composicions per a piano sol. Amb una brillant interpretació a càrrec del pianista Carlos Apellániz, *Tres haikus (segunda colección)* i *Haiku para Zurbarán*, entre d'altres, ens mostren el millor de l'univers distintiu de Casablanca. **Mila Rodríguez**

CONTEMPORÀNIA

LUIS CODERA
PUZO**Multiplacidat**

Sarah Maria Sun, Ensemble Modern,
Ensemble Recherche, UMS'n JIP,
CrossingLines.

Col Legno Productions, 2014.

El compositor català Luis Codera Puzo ha aconseguit reunir en el primer disc monogràfic d'obra seva alguns dels

millors conjunts europeus de l'actualitat. És el resultat d'haver estat guardonat amb el premi de la Fundació Ernst von Siemens 2014, un dels més prestigiosos del món en composició musical. Els alemanys Ensemble Modern i Ensemble Recherche i els suïssos UMS'n JIP s'afegeixen a CrossingLines, el grup català del qual Codera és director artístic, a més de la participació excel·lent de la soprano Sarah Maria Sun en la primera obra. Així, *Multiplacidat* és un petit tresor no només per la qualitat de les obres, sinó també per tot el que té a veure amb el fet de ser un recull d'una part de la millor interpretació europea. El compositor insisteix en el llibret del disc en la importància d'escoltar el disc no com una unitat d'audició, sinó des de la unitat conceptual, i és que aquestes cinc peces compostades al llarg de quatre anys representen més aviat un extraordinari resum del llenguatge personal i gairebé artesanal de la composició de Codera i ofereixen una oportunitat interessant de veure'n l'evolució en un període de temps tan curt. **Mila Rodríguez**

JAZZ

CLARA PEYA

Mímulus

Temps Record, 2015

"Mímulus. La preciosa flor groga que calma la por dels dies. La por del silenci i la por del soroll. La por de la fosca i la por de la llum. La por de tu, de mi, de les voreres esquerdades i dels mitjons desaparellats." Aquestes paraules de Sònia Moll obren el nou treball de Clara Peya, un disc coral en el qual s'envolta del seu cercle de pre-

dilectes, al costat dels quals extreu el seu món tan particular. Un món poblat de déus despietats, ballarines, dones arbre i gent comuna, tots ells travessats per l'amor, que tot ho abasta. Un amor absolut i universal, i també aquell particular que, qui més qui menys, hem tastat: aquella persona especial de qui venerem cada petit gest; aquells éssers que ens acompanyen en les nostres pors, dolors i misèries; els amors no correspostos; l'amor que s'apaga; i, per descomptat, el desamor. I tots ells embolcallats per unes sonoritats que, tot i les dificultats, ens fan pensar en la felicitat de ser viu i de sentir aquest amor que, encara que faci mal, ens omple. Sonoritats de pop melòdic arranjades amb profunditat de recursos per la mateixa Clara i el Vic Moliner, que ens deixen una música d'autor en què el text és la guia, però que no descuida cap dels seus plans. Una gran riquesa harmònica, el treball de la dimensió rítmica i la varietat tímbrica d'un conjunt molt flexible porten el producte resultant a una dimensió que, a estones, ens recorda els cicles de *lieder* romàntics (*Trenta llàgrimes de febrer* em trasllada directament al glaç del *Winterreise*). I a la base de tot plegat, encara que damunt de tots, les veus de Judith Nedderman i Ferran Savall, d'un registre perfecte per a les emocions que han de transmetre, i el piano de la Clara, que dóna cos i ànima a cada cançó, i que situa el seu jo al centre de la proposta: un jo que vol compartir, però que sempre, inevitablement, es troba sol i aïllat en el seu propi *ser en el món*. **Miquel Gené**

MÚSICA ENCREUADA

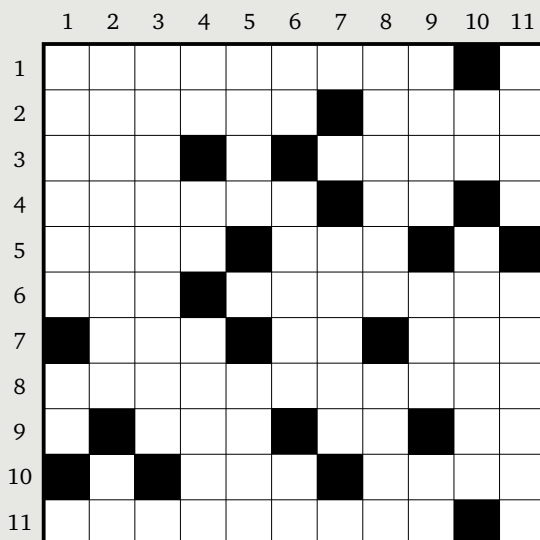
Horizontals

1. Suite orquestral d'Isaac Albéniz estrenada a París el 1899. La major. | **2.** País que va inspirar Mendelssohn per a la seva *Simfonia núm. 4*. Germana del violí que puja per l'11 vertical. | **3.** Unió Russa de Regidors. Romberg, Reger o Ravel. Pau Casals, el nostre músic més internacional, hi va tocar. | **4.** S'ha pintat una clau de sol a l'espatlla. Mi major, Mi major. Mozart, Mendelssohn o Morera. | **5.** Acata de forma incompleta. Zero, nul. La major. | **6.** Toca'm consonànticament. Instruments propis de diables. | **7.** Riu desordenat. A les cinc, a Anglaterra. Unió de Panderetistes Estonis. | **8.** Que respon al sistema tonal defensat per Robert Gerhard, alumne de Schönberg. | **9.** Mi major. Don Giovanni n'és de Leporello. Senyor. Limiten en Nicanor (Zabaleta, és clar). | **10.** Cinquanta romans. Vegetal a les amanides dels agents de la propietat immobiliària. Escola Luterana d'Arpistes Esquerrans. | **11.** Capital catalana (que ve de l'1 vertical). Torelli, Tartini o Tarridas.

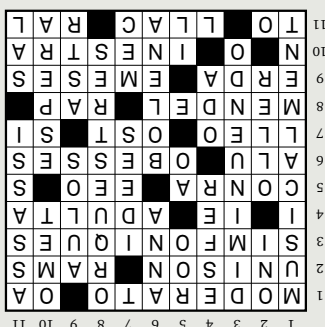
Verticals

1. Segona simfonia de Joan Guinjoan (tres paraules separades que s'esmunyen per l'11 horitzontal). | **2.** En sent la soprano pel tenor i l'acord de sèptima pel de tònica. 440 Hz. | **3.** Potser per cantar no té problema, però parlant, s'encalla. Respighi, Rimski o Ruera. | **4.** A un to de Sol (fent la vertical). Do antic. Ho fa Caront a *L'Orfeo* de Monteverdi i tothora. | **5.** Instrument d'Orfeo. Txaiovski, Takemitsu o Toldrà. L'alcen en els brindis operístics. | **6.** Orfeo Altafullenc. La femella del tritò. Institut Guitarrístic. | **7.** Nin-non, nena. La major. Produeixes un so, amb un instrument, amb la veu o amb la ràdio. Una timbala vista des de l'orgue. | **8.** Vibres desordenadament. Entonen cànctics de lloança. | **9.** Li cal a la flauta per sonar. Així va néixer Montserrat Caballé, fent la vertical. A un to de Si. | **10.** Kenzaburo, premi Nobel de literatura. Una simfonia de Richard Strauss estrenada l'any 1915. | **11.** A vegades el director és més tossut que una d'aquestes pujant amunt. La part misteriosa interior d'un orgue.

Núm. 350

Solucions
Núm. 349

per Eduard
V. Patsi

LLIBRE

JAMES RHODES

Instrumental. Memorias de música, medicina y locura

280 pàgines. Blackie Books. Barcelona, 2015

Al seu clarivident assaig *La utilitat de l'inútil* (Qua- derns Crema, 2013), Nuccio Ordine fa una defensa de totes aquelles activitats considerades inútils en un món abocat a un utilitarisme desafortat. La música, no cal dir-ho, està en plena

batalla per no ser ofegada sota aquest mantell de practicitat i resultats econòmics. James Rhodes ens explica en el seu llibre que a ell la música li va salvar la vida. Gairebé res, com aquell qui diu.

Rhodes, nascut el 1975 a Londres, és pianista professional i centra la seva activitat a apropar els clàssics a un públic ampli i divers. Els seus discos, d'estètica pop, són interessants reculls de grans obres de la música clàssica (Beethoven, Chopin, Brahms, Bach). Als concerts va vestit amb samarreta i sabatilles esportives. Als articles que escriu a «The Telegraph» i «The Guardian» escomet contra el món de la música clàssica (indústria, intèrprets, crítics), que considera reaccionari i tancat sobre si mateix. I amb el seu llibre ens explica les circumstàncies vitals que l'han fet qui és: una infància en la qual va patir abusos sexuals i les seqüeles d'aquesta experiència traumàtica, que el porten, a través de la por i la culpa, a una successió de caigudes i recuperacions—drogues, alcohol, promiscuïtat sexual, internaments psiquiàtrics, autolesions— i en què la música s'erigeix com l'últim suport al qual Rhodes pot recórrer com a salvació d'aquesta autodestrucció.

Un relat en forma de faula de superació personal que es troba a mig camí entre les memòries personals, l'autoajuda més barroera, l'exercici d'exorcisme i el màrqueting de producte més eficaç, en el qual Rhodes exposa, sense escrúpols, les seves filies i fòbies, les seves manies i les seves facetes més desagradables. I que queda lligat per la música i els músics clàssics en la seva vessant més utilitària, la salvació, però també en la que ho és menys, aquella que ens recorda que el gaudi, el descobriment i la bellesa són elements imprescindibles i irrenunciabls a la nostra condició d'ésser humans. **Miquel Gené**

LLIBRE

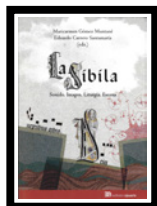
LA SIBILLA

La Sibila. Sonido. Imagen. Liturgia. Escena

Maricarmen Gómez Muntané,
Eduardo Carrero Santamaría.

305 pàgines.

Editorial Alpuerto. Madrid, 2015.

El setembre de 2015 l'Editorial Alpuerto treia a la llum l'exhaustiu estudi sobre el *Cant de la Sibila* des de la perspectiva musical, la litúrgia cerimonial que envolta aquest cant, així com també sobre les fonts iconogràfiques. Per primera vegada es realitza un assaig que agrupa tots els coneixements relacionats amb aquest enigmàtic personatge i a l'entorn d'una de les tradicions i cultures musicals més antigues que es coneixen del món medieval i que encara avui es conserva.

Deu experts medievalistes de diferents àmbits ens obren les portes al misteri de la Sibila, com a personatge pagà que després es va introduir musicalment i cerimonialment en la litúrgia cristiana. L'assaig ens convida a apropar-nos a la tradició d'aquest cant des de tots els punts de vista. En els dos primers capítols i sota la temàtica "Horizontes", l'assaig ens en recorda la declaració feta per la UNESCO com a patrimoni immaterial de la humanitat, i seguidament es detalla un extens capítol dedicat a *Quodvult-deus* com a principal recopilador dels textos sobre la Sibila.

La segona part de l'assaig l'ocupa el tema "Música y liturgia", un extens repàs dels diversos fragments musicals relacionats amb el *Cant de la Sibila* des dels primers manuscrits, que es remunten al segle XI, disgregats en diferents cantorals arreu de la península (incloent-hi Portugal), i acaba referint-se a la seva expansió fins i tot a models de tradició oral, especialment a Mallorca. Una tercera part, "Arte y escena", està dedicada als elements iconogràfics i cerimonials del cant litúrgic. Resulta interessantíssim també l'article dedicat a les variants de disposició del cor al llarg dels segles. Sens dubte, un llibre de lectura obligada.

Josép Barcons

ESCOLA
D'ÒPERA
DE SABADELL

Fundació
Mirna Lacambra
Xavier Gondolbeu

20è Aniversari Concurs Mirna Lacambra per accedir al XX CURS DE PROFESSIONALITZACIÓ

Dedicat a l'òpera

DON GIOVANNI

de W. A. Mozart

Tancament de la inscripció: 4 de juny de 2016, a les 24h.
Concurs els dies 8, 9 i 10 de juny de 2016

Organitza

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE L'ÒPERA DE SABADELL

Plaça Sant Roc, 22, 2n 1a – E-08201 Sabadell (Barcelona)
Tels. 93 725 67 34 - 93 726 46 17 – www.aaos.info
e-mail: fundacio.ml.xg@gmail.com / aaos@aaos.info

**Es poden consultar les Bases del concurs
a la pàgina web de l'AAOS**

Patrocinen

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Ajuntament
de Sabadell

L'ESTRUCH
FABRICA DE CREACIÓ DE LES ARTS EN VÍD

Fundació
BancSabadell

CATALUNYA MÚSICA

TRANSMISSIONS EN DIRECTE

ABRIL

Divendres 15 d'abril

De les 20.00 a les 23.15 h (en directe)

Gran Teatre del Liceu

TEMPORADA DEL GRAN TEATRE DEL LICEU, 2015-16

Georg Friedrich Händel: *Serse*, òpera en tres actes, HWV 40. Josè Maria Lo Monaco, Hann Huisáhr, David DQ Lee, Verónica Cangemi, Ivonne Fuchs, Christian Senn i Luigi de Donato. Ensemble Matheus.
Dir.: Jean-Christophe Spinosi. (160m)

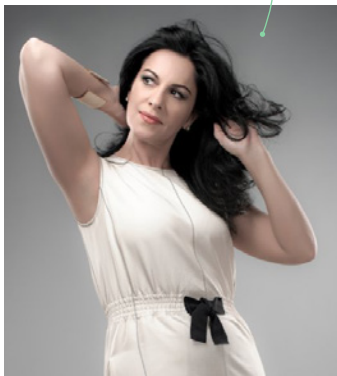
Dissabte 16 d'abril

De les 20.05 a les 00.00 h (en directe)

Òpera Estatal de Viena

TEMPORADA DE L'ÒPERA ESTATAL DE VIENA, 2015-16

Giacomo Puccini: *Tosca*, òpera en tres actes. Angela Gheorghiu, Jonas Kaufmann i Bryn Terfel. Cor i Orquestra de l'Òpera Estatal de Viena.
Dir.: Mikko Franck. (120m)

Diumenge 17 d'abril

De les 11.00 a les 13.00 h (en directe)

Auditori de Barcelona

TEMPORADA DE L'OBC, 2015-16

George Gershwin: *Obertura cubana* per a orquestra. *I got rhythm*, cançó. *An american in Paris*, per a orquestra. Alexei Volodin, piano. Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya.
Dir.: Andrew Grams. (90m)

Divendres 22 d'abril

De les 20.30 a les 22.30 h (en directe)

Reials Drassanes de Barcelona

CICLE EL SO ORIGINAL, 2015-16

"Miguel de Cervantes, viatges, somnis i utopies". Programa commemoratiu del 400 aniversari de la mort de l'escriptor Miguel de Cervantes, il·lustrat amb músiques dels viatges i textos recitats de les seves obres. La Capella Reial de Catalunya. Hespèrion XXI. Jordi Savall, viola soprano i direcció. (90m)

Dissabte 23 d'abril

De les 20.05 a les 00.00 h (en directe)

Òpera Estatal de Viena

TEMPORADA DE L'ÒPERA ESTATAL DE VIENA, 2015-16

Giuseppe Verdi: *Un ballo in maschera*, òpera en tres actes. Piotr Beczala, Dmitri Hvorostovsky, Krassimira Stoyanova i Nadia Krasteva. Cor i Orquestra de l'Òpera Estatal de Viena.
Dir.: Jesús López-Cobos. (150m)

Diumenge 24 d'abril

De les 11.00 a les 13.00 h (en directe)

Auditori de Barcelona

TEMPORADA DE L'OBC, 2015-16

Josep Maria Guix: *Imatges d'un món efímer*, per a orquestra. Aram Khatxaturian: *Concert per a violí i orquestra*. Bedřich Smetana: *La meva pàtria*, cicle de poemes simfònics. (selecció). Sergey Khachatryan, violí. Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya.
Dir.: Tomáš Netopil. (90m)

Dimarts 26 d'abril

De les 20.00 a les 23.00 h (en directe)

Gran Teatre del Liceu

TEMPORADA DEL GRAN TEATRE DEL LICEU, 2015-16

Giuseppe Verdi: *Simon Boccanegra*, òpera en un pròleg i tres actes. Plácido Domingo, Davinia Rodríguez, Ramón Vargas, Ferruccio Furlanetto, Elia Fabbian, Damián del Castillo i Francisco Vas. Cor i Orquestra del Gran Teatre del Liceu.
Dir.: Massimo Zanetti. (150m)

MAIG

Diumenge 1 de maig

De les 11.00 a les 13.00 h (en directe)

Auditori de Barcelona

TEMPORADA DE L'OBC, 2015-16

Johann Sebastian Bach: *Suite per a orquestra* núm. 3, en Re, BWV 1068. Wolfgang Amadeus Mozart: *Serenata* núm. 6, en Re, KV 239, "Serenata Nocturna". Francesco Geminiani: *Concert per a violí* núm. 12, en Re m, "Follia" (a partir de l'opus 5 de Corelli). Georg Friedrich Händel: *Música per als reials focs artificials*, suite en Re, HWV 351. Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya.
Dir.: Jordi Savall. (90m)

Dissabte 7 de maig

De les 17.30 a les 20.00 h (en directe)

Centre de Congressos d'Andorra la Vella

CONCERT FINAL DEL CERTAMEN LA SARDANA DE L'ANY

Interpretació de les deu sardanes

finalistes i estrena de l'espectacle *Música alla contra*. Cobles Jovenívola de Sabadell i Jovenívola 40 anys. Conjunt de música tradicional *El Pont d'Arcalís*. Orfeó Andorrà.
Dir.: Esteve Molero. (150m)

Diumenge 8 de maig

De les 11.00 a les 13.00 h (en directe)

Auditori de Barcelona

TEMPORADA DE L'OBC, 2015-16

Felix Mendelssohn: *Les Hèbrides*, obertura de concert, op. 26. *Concert per a violí i orquestra*, en Mi m, op. 64. Piotr Íltx Txaikovski: *Simfonia* núm. 6, en Si m, op. 74, "Patètica". Kai Gleeusten, violí. Orquestra Simfònica del Gran Teatre del Liceu.
Dir.: Josep Pons. (90m)

Diumenge 8 de maig

De les 18.00 a les 20.00 h (en directe)

Palau de la Música Catalana

125è ANIVERSARI DE L'ORFEÓ CATALÀ

Josep Vila i Casañas: *Te Deum*. *Veni Creator Spiritus* (estrena). Marta Mathéu, soprano. Gemma Coma-Alabert, mezzosoprano. Joan Cabero, tenor. Josep-Ramon Olivé, baríton. Orfeó Català. Orquestra Camera Musicae.
Dir.: Josep Vila i Casañas. (90m)

Divendres 13 de maig

De les 21.00 a les 00.40 h (en directe)

Teatre-Auditori Sant Cugat del Vallès

TEMPORADA DELS AMICS DE L'ÒPERA DE SABADELL, 2015-16

Giacomo Puccini: *Madama Butterfly*, òpera en tres actes. Miki Mori, Josep Fadó, Manuel Mas, Yayoi Toriki, Josep Ruiz, Samuel Peláez, Sin Ho Kim i Laura Obradors. Cor Amics de l'Òpera de Sabadell. Orquestra Simfònica del Vallès.
Dir.: Rubén Gimeno. (154m)

Dijous 19 de maig

De les 20.30 a les 22.20 h (en directe)

Auditori de Barcelona

CICLE ANTIGA GRANS CONCERTS, 2015-16

Johann Sebastian Bach: *Concert de Brandenburg* núm. 2, en Fa, BWV 1047. *Concert de Brandenburg* núm. 4, en Sol, BWV 1049. *Concert de Brandenburg* núm. 5, en Re, BWV 1050. *Suite per a orquestra* núm. 1, en Do, BWV 1066. *Suite per a orquestra* núm. 3, en Re, BWV 1068. Acadèmia de Música Antiga de Berlín. (90m)

Divendres 20 de maig

De les 20.00 a les 22.50 h (en directe)

Gran Teatre del Liceu

TEMPORADA DEL GRAN TEATRE DEL LICEU, 2015-16

Vincenzo Bellini: *I Capuleti e i Montecchi*, òpera en dos actes. Joyce DiDonato, Patrizia Ciofi, Antonio Siragusa, Simón Orfila i Marco Spotti. Orquestra Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu.
Dir.: Riccardo Frizza. (120m)

Diumenge 22 de maig

De les 11.00 a les 13.00 h (en directe)

Auditori de Barcelona

TEMPORADA DE L'OBC, 2015-16

Richard Strauss: *Concert per a trompa i orquestra* núm. 2, en Mi b. Dmitri Xostakóvitx: *Simfonia* núm. 7, en Do, op. 60, "Leningrad". Juan Manuel Gómez, trompa. Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya.
Dir.: Vassily Sinaisky. (90m)

Diumenge 29 de maig

De les 11.00 a les 13.00 h (en directe)

Auditori de Barcelona

TEMPORADA DE L'OBC, 2015-16

Leonard Bernstein: *Mass* (Missa), peça teatral per a cantants, instrumentistes i ballarins. William Dazeley, baríton. Cor Madrigal. Cor Lieder Càmera. Cor Infantil Amics de la Unió. Cor de Teatre. Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya.
Dir.: Kazushi Ono. (90m)

GAUDEIX DE LA MILLOR INFORMACIÓ MUSICAL

SUBSCRIU-TE

A LA REVISTA MUSICAL CATALANA

20€
PER UN ANY
(PAPER)

10€
PER UN ANY
(DIGITAL)

25€
PER UN ANY
(PAPER + DIGITAL)

ARA AMB UNA BANDA SONORA EXCLUSIVA EN CADA VERSIÓ DIGITAL

Com a subscriptor de la «Revista Musical Catalana» tens dret a un **20% de descompte** en la compra de dues entrades per concert, a les Taquilles del **Palau de la Música Catalana**, per als següents cicles de la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música de la temporada 2015-16: Palau 100 Grans Veus, Bach, Piano, Cambra i Constel·lació, Simfònics, Tardes, Cantates de Bach, Cicle Coral Orfeó Català, Concert de Sant Esteve, Intèrprets Catalans, Concerts Familiars, El Primer Palau, Orgue al Palau, Estiu al Palau, ECHO Rising Stars i ONCA. Només cal presentar el darrer rebut de la subscripció. Al nostre web trobaràs altres promocions i descomptes per gaudir de l'àmplia oferta musical catalana al millor preu.

Més informació: www.revistamusical.cat/subscripcions

PACO MIR ~ HUMORISTA I ACTOR

“NOMÉS LA MÚSICA TÉ LA CAPACITAT IMMEDIATA DE CANVIAR-TE L'ÀNIM”

Amb el Tricicle ens ha fet morir de riure, però polifacètic i creatiu com pocs, es declara un enamorat de l'òpera i des que el Teatro de la Zarzuela li va fer el primer encàrrec, ara treballar amb cantants el fascina.

TEXT Sílvia Díez • FOTOGRAFIA Pere Ferrer

SÍLVIA DÍEZ: Com i quan recordes que es va despertar el teu amor per la música? ¿Va haver-hi algú que t'hi introduís?

PACO MIR: Ningú en especial; a casa hi havia discos de pedra, a l'escola m'agradava la classe de música, tinc un boníssim record d'una visita-concert al Palau de la Música Catalana i, sorprenent tota la família, em vaig apuntar un temps al cor del col·legi. Als divuit ja visitava el galliner del Liceu.

SD: I quins són els teus compositors i intèrprets preferits?

PM: Sóc del tot eclèctic, però tendeixo cap al Barroc.

SD: On i quan escoltes més música?

PM: Quan treballo i quan faig temporades a Madrid i a Barcelona m'abono als concerts del diumenge al matí. La resta de concerts, normalment, coincideixen amb les meves actuacions. Normalment la música que trio és tranquil·la, perquè no em destorbi massa. Si estic escrivint, no escolto res que no pugui entendre fàcilment.

SD: ¿Recordes algun concert, òpera o sarsuela en particular que per la seva qualitat, o per les circumstàncies viscuendes, et fes vibrar?

PM: Un recital de Victòria dels Àngels que va multiplicar per mil la satisfacció que ja tenia escoltant els seus discos.

SD: Com descriuries el que sents quan escoltes una música que t'agrada?

PM: D'entrada m'impressiona que tantes persones s'hagin posat (aparentment) d'acord per interpretar una mateixa cosa. Envejo els músics que poden posar-se a to-

car junts sense gaires problemes: no hi ha cap altre art en què es pugui fer una cosa així. La música, com qualsevol art ben fet, ens fa sentir millors persones. Qualsevol art pot arribar a ser musical, però només la música té la capacitat immediata de poder canviar-te l'ànim.

SD: Diries que la música ens fa sentir més vius?

PM: Normalment sí, tot i que, de vegades, escoltant segons quines peces, t'agradaria estar mort.

SD: Quin és el teu instrument preferit?

PM: La veu.

SD: ¿Toques algun instrument?

PM: He intentat tocar la guitarra, el piano, el clarinet i el timbre de la meua bicicleta, que és el que se m'ha donat millor.

SD: ¿La tria de la música sempre resulta fonamental en els espectacles?

PM: Sí, del tot. És més fàcil tenir la música des d'un principi. Escollir-la a posteriori té la dificultat que hi ha massa on triar.

SD: Has dirigit *L'òpera de quatre notes* de Tom Johnson que vas descobrir a París.

PM: No sé exactament per què, però actualment he dirigit més espectacles musicals que no de text. El primer encàrrec important va ser del Teatro de la Zarzuela i després de dirigir i adaptar *Los sobrinos del capitán Grant*, que ha estat la producció més programada de la sala, ja em vaig animar i vaig ser jo qui va proposar òperes com *Candide* o *L'òpera de quatre notes*. Treballar amb cantants és fascinant, i si, a més, són bons intèrprets, es transforma en una d'aquelles feines que pagaries per fer.

SD: I què té la sarsuela per seduir-te?

PM: Ja m'agradava quan la veia per TVE i això que eren uns actors que cantaven amb *autoplay*... Quan em van proposar dirigir *Los sobrinos del capitán Grant* em vaig interessar més pel gènere; després va venir *La Generala*, una *Gran Vía* completament reescrita, *El terrible Pérez*, i aquest any, obrint la temporada de La Zarzuela, *Galanteos en Venecia* de Barbieri... El principal problema de la sarsuela és que entenem el que diuen i, normalment, com que els llibrets o no són del tot bons o són molt antiquats, potser seria millor no entendre-ho. L'òpera, en què els llibrets també són qüestionables, té els avantatges dels subtítols. En la sarsuela hi ha músiques boníssimes, però el gènere, tot i que a Madrid es fan produccions de primera línia, porta la llufa de caspós que costarà molt d'esborrar.

SD: En *Allegro* s'eliminen les fronteres entre la música clàssica i l'humor. ¿Vincular la música clàssica amb l'humor s'hauria de fer més sovint?

PM: *Allegro* és un espectacle de Cor de Teatre, una companyia que feia anys que treballava explotant la comicitat de la música clàssica. Vam crear un espectacle amb un fil argumental amb peces clàssiques de tot tipus. El resultat va ser un *tour de force* per a uns cantants que afegien, a la dificultat de cantar a *cappella*, el fet d'haver d'interpretar uns gags gairebé matemàtics.

SD: Quines recomanacions musicals faries als nostres lectors?

PM: Escoltar *Las vísperas del Infinito* de RNE que combina literatura i música. ♪

La música és el veritable llenguatge universal

Pau Casals (1876-1973)

Cat úsica

Intensament clàssics,
emocionalment actuals.

Agbar
Fundació

El Palau *batega*, viu-lo en directe!

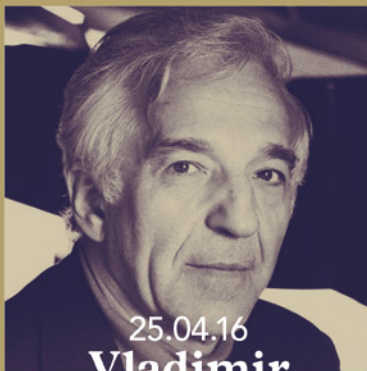
Dissenya el teu itinerari de concerts dins la temporada
i fes el teu abonament a mida

Palau de la Música Catalana

04.04.16
Mark Padmore

El cant del cigne
de Schubert

25.04.16

**Vladimir
Ashkenazy**

Grans obres romàntiques

16.06.16

William Christie

Missa en Si menor
de Bach

14.04.16

**Matthias
Goerne**

Winterreise de Schubert

28.04.16

**Ensemble
Intercontemporain**

27.06.16

**Wiener
Philharmoniker**

Daniele Gatti

Ja a la venda a www.palaumusica.cat

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Abonament A5: de 5 a 9 concerts (10% de descompte)
Abonament A10: de 10 a 14 concerts (15% de descompte)
Abonament A15: 15 o més concerts (20% de descompte)

Taquilles del Palau de la Música
Tel.: 902 442 882
taquilles@palaumusica.cat
abonaments@palaumusica.cat